Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Karkêren hemû
welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Yoldaş!
Program tartışmasına
katıl!

Yıl:10, Sayı:246
21 Kasım 1983

Türkiye'y "d mokrasi" Kuzey Kıbrıs'a "bağımsızlık" geldi

Cemile Çakmak

Türkiye'ye "demokrasi", Kuzey Kıbrıs'a "bağımsızlık" geldi!

Türkiye'ye "demokrasi"yi getiren 6 Kasım seçimlerinin yapıldığı gün, MGK toplantısı varmış. Bu toplantıda MGK'nın "oyları ayarladığına" ilişkin söylentiler yayılmış. Bundan "büyük üzüntüye" kapılan Evren, "eğer MGK böyle bir niyet içinde olsaydı, seçimleri yaptırmazdı" diyor.

Seçimlerde "kazanan" Özal da, Evren'in "üzüntüsünü" paylaşıyor ve "dışarıda maalesef bizim aleyhimizde, bu seçimlerin ayarlanmış bir seçim olduğu şeklinde çok ifadeler çıkmıştır,... zannediyorum hiç kimsenin seçime en ufak bir hile karıştırıldığı yolunda iddiası artık geçerli değildir" diyor.

Seçimlerde "hile" olmadığı böylece saptandıktan sonra, seçimlerin "demokratikliği" zaten açığa çıkmış oluyor, ama ne olur ne olmaz, bir kez daha vurgulanıyor. Evren, "seçimlerin tam bir demokratiklik içinde cereyan ettiğini" belirterek şunları söylüyor: "Yüzde 92'nin üstünde bir oran bugüne kadarki hiçbir seçimde görülmemiştir... Hiç kimsenin söylenecek sözü kalmadı." (*Tercüman*, 9.11.1983)

Katılımın zorunlu olması, katılmayanın cezalandırılması, geçersiz oyun bile yasaklanması da başka seçimlerde pek görülmemiştir! Seçime girecek partilerin, bunların ne yiyeceğinin, ne içeceğinin, sandıktan ne çıkacağının, önceden bu denli net saptanabileceği bir seçimin "tam bir demokratikliğe" örnek gösterilmesi ise sanırız hiç görülmemiştir.

MGK, "oyların sayımında hile yapılmadı" diyor diye ona herkesin inanması için bir neden yok! MGK her türlü hileyi yapabilecek "üstün yetenekte" bir organdır. Ama "oylarda hile" yapıldığı kanıtlanamadığı sürece, spekülatif tartışmalarla zaman harcamaya gerek yok. Diyelim ki MGK, "oylarda hile" yapmadı. Zaten asıl hile seçimin kendisidir.

"Ayarlanmış seçim" kavramı, "oylarda hile yapılmamış seçim" ile özdeşleştirilmek isteniyor. Oylarda hile yapılmamış bile olsa, bu bal gibi de faşizm doğrultusunda ayarlanmış bir seçimdir. Böyle bir seçimi "tam demokratikliğe" örnek gösterenlere de, gerçekten söylenecek söz kalmamıştır. Çünkü, "sözden anlamayanın hakkı kötektir."

Özal, "komünizm pazu gücüyle yenilmez" dedi. Komünizm, pazu gücüyle yenilmeyeceği gibi, kafa gücüyle hiç yenilmez! Bu ayrı bir konu. Burada şuna değineceğiz ki, Özal'ın kafası herhalde pazusundadır. Bugün Türkiye'de komünizme karşı pazu gücünden başka ne kullanılıyor?

Bundan önceki sayımızda TDHSK'nın konferansında yapılan bazı konuşmaları aktarmıştık. Komünistlikle ilgisi bile olmayan bazı kişilerin konuşmalarında çok önemli gözlemler yer alıyordu. Biri diyordu, Türkiye gericiliğe öncülük yapıyor. Bir başka konuşmacı, Türkiye ve onun gerici ortakları, demokrasiyi yeniden tanımlamaya kalkıyorlar, diyordu. Gerçekten de, Türkiye, "faşizm doğrultusunda ayarlanmış seçimleri" "tam bir demokratikliğe" örnek göstererek korkunç bir gericilik odağı oluşturuyor!

Bu odağın önemi, konumundan, işlevinden geliyor. Yoksa kendisi son derece kalitesizdir, düzeysizdir. Burjuva gazetelerinin iğrençliği yanısıra, seçimlerde "ayarlayabildikleri" propaganda buna örnektir. Sunalp, "bana faşist bir ülke gösteremezsiniz" demiş. Ol mahiler ki derya içindedir, deryayı görmezler! Özal, "komünizm pazu gücüyle yenilmez" demeden bir hafta önce, "bir olayda başını kaldıranın başını ezeceğiz" deyip, komünistlerin 24 Ocak kararlarına alternatifi olmadığını söyledi. Sonra Özal'ın "orta direk"i de oldukça hoştur. İşçileri ve yoksul köylüleri de içeren bu "orta direk"in neden "orta" olduğunu çıkarmak güçtür. Herhalde Özal kendini çok dayanaksız, altsız hissetiği için herşeyi "orta" görüyor!

Bunca kalitesizliğe rağmen, sözde muhalefet yapan burjuvaların hepsi, gericilik odağının çevresinde sinek gibi dolanıyorlar. Örneğin, Barlas, önce demokrasi denemesinden sözederken, 20 gün içinde demokrasi takviminin tamamlanmasından konuşmaya başladı. Deneme 20 gün sürdü! Daha da sayılabilir. Burjuva muhalefeti gericilik odağının çevresinde dolandıran, gericiliğin kalitesi değil, burjuva sınıfının karşı-devrimciliğidir.

Gericilik odağı Türkiye, gericilik mikroplarını tüm bölgeye yaymaya hazırlanıyor. Bir yandan Grenada'ya küstahça saldıran ABD, öte yandan da Lübnan'da kanlı bir saldırı operasyonu yürütüyor. Bayülken, Türkiye'nin Lübnan'daki Amerikan "barış" gücünü desteklediğini söylemiş! "Barış" ve "barış gücüne" duyduğu bu sempatiyle Türkiye, dayanamayıp Güney'e sarkabilir. Şimdilik Ortadoğu'daki karışıklıktan yararlanıp, anlaşılan ABD'yle yürüttüğü belli pazarlıkların da sonucu olarak, Kuzey Kıbrıs'ta "bağımsızlık" ilan etti.

Kuzey Kıbrıs'ın "bağımsızlığı" Türkiye'nin yalnızca "demokrasi" değil, "bağımsızlık" kavramını da en gerici bir içerikle, yeniden tanımlamaya kalkıştığının bir göstergesidir. İşgal altındaki bir ülkede ne bağımsızlığı! "Halk" kendi yazgısını kendi belirliyormuş!

Kuşkusuz, gericiliğin, kavramları bile değiştirmeye çalışması boşuna değildir. Halkların demokrasi ve bağımsızlık isteminden duyulan korkuyu gösteriyor. Korkunun ecele yararı olmayacak, halkların bağımsızlık ve demokrasi kavgası zafere ulaşacaktır!

Bölgemizde bu zaferin önemli bir örneğini oluşturacak Türkiye'de, şimdilik başbakanlık yapan Özal'ın 24 Ocak kararlarına komünistlerin alternatifine gelince. Komünistlerin alternatifi TKP'nin 4. Program taslağında yazılıdır ve bu alternatif, kafalardan dolaşıp, pazulara ulaşıp, gericiliğin dünyasını başına yıkacaktır!

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: İngiltere'de 50p, Almanya'da 2DM ■ Yıllık abone: İngiltere'de 15 pound, Almanya'da 50DM ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İçindekiler

4. Program Taslağı Eki çıktı

TKP 4. Programı II. Taslağı'nı bu sayının eki olarak yayınlıyoruz.

Bundan sonra, program tartışmasını yayınlamak için gazetemiz özel ekler çıkaracaktır. Okurlarımıza duyururuz.

İşçinin Sesi

Duyuru

Yoldaşlar,
Türkiye Komünist Partisi Eşgüdüm Komitesi olağan toplantısını yaptı. Türkiye'deki durumu, partimizin siyasal ve örgütsel görevlerini ele aldı.

TKP Eşgüdüm Komitesi

Haydi Abone Kampanyasına!

Gazeteye ek olarak, Partimizin 4. Program Taslağı'nı saygı ve coşkuyla yayınladığımız bu sayıda, *İşçinin Sesi*'nin abone kampanyası da başlıyor! Tüm yoldaşlarımızı, okuyucularımızı bu kampanyaya aktif katılmaya, abone olmaya, abone bulmaya çağırıyoruz!

Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'de, halklarımız ağır sorunlar içinde, çekilmez bir yaşam sürdürüyor. *İşçinin Sesi* bu sorunlardan, çileden kurtuluşun, işçi sınıfının kararlı, tutarlı devrimci çözüm yolunun sözcüsüdür. Halkın savaşımına set çekmek isteyen burjuvaziye ve yanlış yön göstermek isteyen oportünizme karşı savaşın bayraktarıdır. Pırıl pırıl komünist bilinciyle en ön safta yer aldığı demokrasi savaşımında işçi demokratlarının sesidir. Bu sesi, bu bayrağı daha geniş yığınlara ulaştırmak, sorunlara en demokratik çözüm yolunu, önünde durulmaz bir maddi güce dönüştürmek gereklidir, acildir. "Zaman azalıyor."

Abone kampanyası, Parti üst organlarımızın bir süredir önemle üzerinde durduğu yığın çalışmasının ayrılmaz parçasıdır. *İşçinin Sesi*'ni geniş yığınların günlük yaşamına sokmak, burjuvaziyi ve oportünizmi onların günlük yaşamından kovmak gereklidir. Emekçi insanların *İşçinin Sesi*'ne yalnızca abone olmasını değil, *İşçinin Sesi*'nde bir platform bulmasını sağlamak gereklidir. *İşçinin Sesi* işçi basınıdır.

Emperyalizmin *zayıf* halkası olarak Türkiye, burjuvazinin yönetici sınıf olarak dünya çapında iflasını *açıkça* sergileyen bir vitrindir. Bu iflasın en yoz, iğrenç bir yansıması da burjuva basınıdır. Halka edecek doğru sözü kalmamış burjuva basını, hem siyasal hem moral açıdan mikrop saçıyor. Bu mikroplara karşı en güvenilir silah işçi basınıdır. *İşçinin Sesi*'ni burjuva gazetelerinin girdiği her eve sokmalıyız!

Burjuva gazeteleri karşısında *İşçinin Sesi*'ni her yönden güçlendirmeliyiz. Burjuvaziyle savaşta işçi basınının tek parasal dayanağı işçi emekçi okurlarının desteğidir. Abone kampanyasıyla hem bu desteği yoğunlaştıralım, hem gazeteyi yaygınlaştıralım.

Gazetemizde 4. Program Taslağı tartışmasının başladığı şu sıralarda, *İşçinin Sesi*'ni daha büyük bir inatla yaygınlaştırmak gerekiyor. Ülke sorunlarına, işçi sınıfının çözüm yolunu içeren programın tartışmasına en geniş katılımı sağlamak, karşılıklı yarar sağlayacaktır. Yığınların istemleri programımıza, programımızın devrimci çözümleri yığınlara daha geniş yansıyacaktır.

Yoldaşlar! *İşçinin Sesi* okurları!

Abone olun, abone bulun!

İşçinin Sesi

HABERLER

Türkiye'nin Kuzey Kıbrıs'ta kurduğu güdümlü devleti pr test ediyoruz

Yoldaşlar,
Türkiye'nin işgal altında bulundurduğu Kuzey Kıbrıs'ta "bağımsız"(!) devlet kurması özellikle İngiltere'de büyük bir tepkiyle karşılandı. Çok sayıda Kıbrıslının da bulunduğu İngiltere'de, bu girişim, Kıbrıs halklarına ve dünya demokratik kamuoyuna karşı büyük bir saygısızlık olarak nitelendirildi.

İTİB olarak, biz de Türkiye finans kapitalinin, faşist yönetimin güttüğü çıkarları sergiledik, Kıbrıs halkıyla dayanışmamızı dile getirdik, faşist cuntayı lanetledik.

Kuzey Kıbrıs'ta işgal sürerken sözde "bağımsız" bir devlet kurulmasına karşı 16 Kasım'da, ilk olarak TDHSK bir eylem düzenledi. Türkiye elçiliği önünde protesto gösterisi yapıldı ve elçiliğe bir protesto mektubu verildi. Eyleme İngiliz, Kıbrıslı, Iraklı ve Türkiyeli ilericiler katıldılar.

İkinci eylemi, Kıbrıs Koordinasyon Komitesi düzenledi. 17 Kasım saat 16'dan 18 Kasım sabah 8'e kadar Türkiye elçiliği önünde meşaleli gösteri yapıldı. Eyleme İTİB sabaha kadar, aktif ve yığınsal katıldı. Gece saat 1'de bile elçiliğin önünde geniş bir kalabalık vardı. Televizyon ekipleri geldiler. Yayın satışı oldu ve konuşmalar yapıldı.

Kıbrıs sorununda net tutumuyla bilinen İTİB'e çok sayıda soru soruldu. Neden Londra'da ilerici diye tanınan bazı Kıbrıslı Türk örgütlerinin işgali ve sahte "bağımsızlığı" protesto eden bu eylemlere katılmadıkları, neden Kıbrıs Türk kesiminde meclisten kararın oybirliğiyle çıktığı ve genel olarak Kıbrıs sorununun çözümü konusunda sorular soruldu. Biz de, Kıbrıs'ta halkların kendi yazgılarını kendi belirlemelerinden yana olduğumuzu, ama bunun olabilmesinin ilk koşulunun Türkiye işgal ordusunun Ada'dan çıkması olduğunu, bunun ise Türkiye'deki faşizme karşı ortak savaşla elde edilebileceğini söyledik. Bazı örgütlerin katılmayışına gelince, bunun da oportünizmden kaynaklandığını belirttik.

Üçüncü eylem, 19 Kasım'da Kıbrıslılarla ortak bildiri dağıtımıydı. Dördüncü eylem ise aynı gün saat 2'de, yine Kıbrıs Koordinasyon Komitesi'nce düzenlenen yürüyüş ve mitingti. Eyleme 4000 kişi katıldı. İTİB'liler bildiri dağıttılar ve TDHSK flaması altında yürüdüler. Televizyon yürüyüşü çekti. Kıbrıslılarla ortak olarak, çeşitli İngilizce belgiler bağırıldı: "Kıbrıs'tan tüm, yabancı askerler çekilsin", "Faşist cunta Kıbrıs'tan dışarı", "Halklar kendi yazgılarını kendileri çizsinler"

Yapılan konuşmalarda İTİB'in enternasyonalist tutumu örnek gösterildi, övgü dolu sözler edildi. Ayrıca çok sayıda Kıbrıslı emekçi İTİB'lilerin çevresine gelerek teşekkür ettiler. Biz de, teşekküre gerek olmadığını, bunun bir görev olduğunu belirttik.

Kuşkusuz, sahte bağımsızlık ilen edenler, Kuzey Kıbrıs halkında, Türkiye'ye karşı gelişen bağımsızlık duygularını kendi çıkarlarına kullanıyorlar. Bölgemizde halkların kendi yazgılarını özgürce belirlemeleri için savaş, Türkiye'deki gericilik odağını boğmakla kopmazcasına bağlıdır.

Sabiha Günbudak, Londra

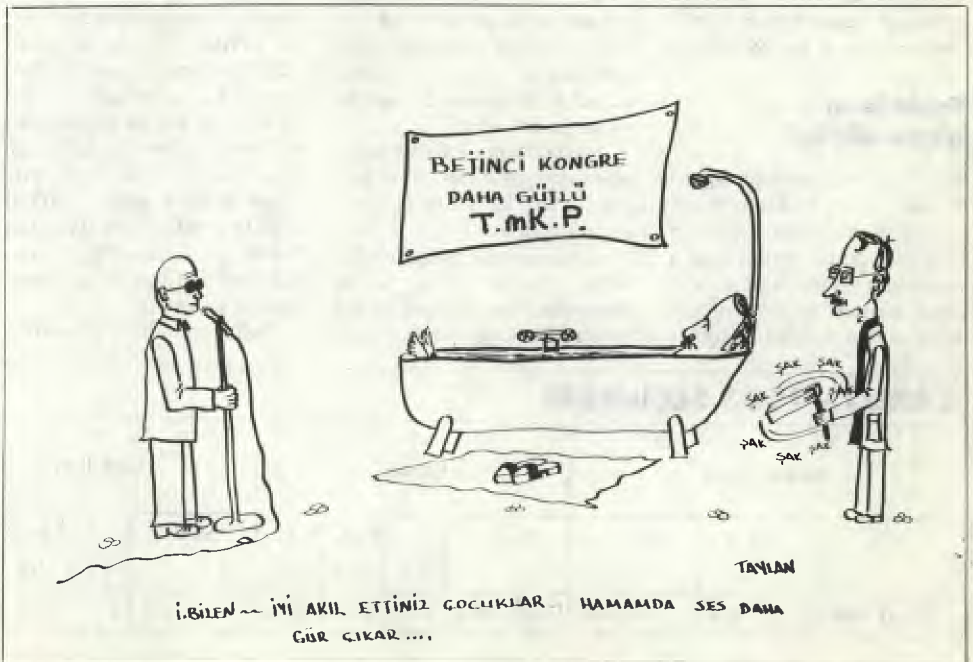
İŞÇİ MİZAHI

Evren ve köpek

Evren bir gün, Anadolu'nun bir köyüne gezmeye gider. Köyde bir de bakarlar ki kuduz bir köpek önüne gelene saldırıyor. Köpek bunlara yaklaşır, herkes kaçışır. Evren'le köpek karşı karşıya kalırlar. Göz göze bir süre bakışırlar ve sonunda köpek başını iki yana sallar ve oradan ayrılır.

Köyün yaşlılarından biri Evren'e, "siz köpeğin söylediklerine bakmayın, paşam" der. Bu kez herkes ihtiyarın etrafını sarıp, köpek ne söyledi diye sorar. İhtiyar köylü de yanıt verir: "Köpek dedi ki, sen zaten kudurmuşsun, seni ısırsam nolacak, ısırmasam nolacak."

E. Akman, Mannheim

İŞÇİNİN SESİ

R. Yürükoğlu

Seçimler sonrası Türkiye

Üç icazetli parti dışında en hafif bir burjuva muhalefete bile izin verilmediği, halk sınıfları üstünde baskı, tehdit ve şantajın her biçiminin uygulandığı bir ortamda "seçimler" yapıldı. Demokrasi sözcüğünü ağıza almanın bile en büyük utanmazlık olacağı sahte bir seçim! "Demokrasiye dönüş"le ilgisi olmayan bir seçim!

Böyle seçimin sonuçlarının toplum açısından bir önemi olmamalıydı değil mi? İşte bu, siyaseti matematikle karıştıranların düşeceği hata olur. Siyasetin, onu yapanların öznel istemlerinden *bağımsız* olduğunu bu seçimlerden daha iyi gösteren örnek az bulunur. Yapılan düzmece seçimlerle Türkiye, bu seçimi düzenleyenlerin (seçime katılan üç partinin yönetimlerini de düzenleyiciler arasında düşünüyorum) öznel istemlerinden, hesaplarından bağımsız olarak *yeni bir döneme* girmiştir.

Girilen bu yeni dönem üzerinde durmadan önce seçimin gösterdiklerine ve göstermediklerine bir bakalım.

Seçimlerin gösterdikleri

Sahte seçimlerin gösterdiği *en önemli sonuç*, halkımızın çoğunluğunun faşist cuntaya karşı olduğudur. Halk, Özal'a yaptıkları, yapacakları için değil, fikirleri ve tutumu için değil, her çevreden elbirliğiyle "cuntaya muhalif gerçek parti" imajı yaratıldığı için oy verdi. Halkın gözünde faşist rejime en yakın duran "devlet partisi" MDP'nin aldığı oylar, halkımızın yüzyıllar içinde edindiği bilgeliğiyle faşizme vurduğu tokattır.

Seçimler onu düzenleyenler açısından oyundur, ama halkın oylarıyla belirttiği tepki oyun değildir.

Sahte seçimlerin gösterdiği *ikinci* önemli sonuç, sosyal demokrasinin solunda duran solun Türkiye toplumunda taşıdığı büyük ağırlıktır. İç ve dış basın bu gerçeği ne denli gizlemeye çalışırsa çalışsın, en yoğun şiddet altında, en ufak legal olanak yokluğunda alınan sonucun solun gerçek gücünü hiçbir biçimde yansıtmaması da bir yana, sonuç gücümüzün göstergesidir. Bu durum aşağıdaki tabloda izlenebilir.

Tablodan anlaşıldığı gibi, geçersiz oy — seçime katılmayan — oy hakkını yitiren oranı %18.3'dür. Seçime katılmanın zorunlu tutulduğu bir zorbalık ortamında bu oranın tümünü şu ya da bu düzeyde bilinçli sol olarak kabul etmek hiç de yanlış olmaz.

Sonra, seçmen kütüklerinde yer almayanları buna katınca oran %22 olmaktadır. Ortaya çıkan %4'lük artışın bir kısmı ülkenin genel geriliğinin sonucu yapılan bildik yanlışlardandır ama bir kısmı hem de mutlaka solun en bilinçli unsurlarıdır. Bunlar onbinlerce siyasal tutuklu ile binlerce illegal yaşayan devrimcidir. Bu sayıları bir de 18 yaşın üstündekilerin önemli bir bölümünün sola eğilimli olduğunu dikkate alarak düşünelim. O zaman tümü birlikte, en asgari bir tahminle Türkiye'de solun birleşik gücü %20'nin altında değildir. Bu da solun büyük gücünün ve burjuvazinin korkularının hayal olmadığının kanıtıdır.

Sahte seçimlerin gösterdiği *üçüncü* sonuç, burjuva muhalefetinin (AP+CHP+MSP) sınıf belkemiksizliğidir. Demirel'in "Gökalp mektupları" ve üç partinin de geçersiz oy çağrıları ardından "demokrasi kavgası"nı yeterince verdiklerini düşünerek seçimden haftalar önce Özal'a çark ettiler. Bunu yaparak faşist rejimi bir yanıyla bir kez daha iflastan kurtardılar, (%20 çevresinde bir geçersiz oy rejimin sonunu getirirdi), bir kez daha onunla uzlaştılar. Öte yandan, en uzlaşmacı yoldan Özal'ı (ve cuntayı) kendi amaçlarına esir alarak "yavaşça" istedikleri noktaya ulaşmayı hesaplıyorlar.

Sahte seçimlerin gösterdiği *dördüncü* sonuç, sahte TKP'nin iflah olmaz burjuva kuyrukçuluğu içinde, burjuva muhalefetini nasıl gözünde büyüttüğüdür. Menşeviklerin, burjuva muhalefetin "demokrasi kavgasında" sonuna dek gideceği üstüne hesap yaptığını, ondan neler beklediğini, seçim günü yaptıkları radyo yayını bütün çıplaklığıyla sergilemiştir. Belli ki sahte TKP'de yeni bir durum yoktur.

Sahte seçimlerin gösterdiği *beşinci* sonuç, devrimci solun örgütsüzlüğü ve kendisini candan destekleyen kesimlere mesajını iletmedeki yetersizliğidir. Türkiye'de solun büyük bir gücü vardır ama bu güç hâlâ çoğunluğuyla kendiliğinden, ulaşılmamış, örgütlenmemiş bir güçtür. Toplumda

TABLO - 1983 SEÇİMLERİ

Seçmen sayısı			Katılım				Geçerli oy				Geçersiz oy		
(1)	(2)	(3)	Sayı	Oran %			Sayı	Oran %			Sayı	Oran %	
				1'e	2'ye	3'e		1'e	2'ye	3'e		1'e	katılıma
19 740 500	21 202 449	22 230 000	18 319 935	92.8	86.4	82.4	17 328 735	87.8	81.7	77.2	991 200	5	5.4

bir durum mu var, soldaki örgütlenmeler olarak hemen belgilerimizi atıyoruz. Peki yığınlar ne yapıyor?

Seçimlerin göstermedikleri

Şimdi bir de seçimlerin göstermediklerine bakalım.

Bir kez, sahte seçimler, Anavatan Partisi'nin şike bir parti olmadığını göstermedi. Gerçek bir muhalefet partisinin seçimlere sızdığının cuntanın gözünden kaçma olasılığı çocukları güldürür. Halkta hiçbir geçmişten gelen desteği olmayan Özal adlı birisini ve onun partisini cuntanın veto etmeye cesaret edemeyeceğini düşünmek de öyle. Kaldı ki cunta çok daha güçlü adları veto etmiştir.

Seçimlere üç şike parti katıldı. Üçünün de lideri, cunta dönemi başbakanlık binasının aynı koridorundaki üç ayrı odadan çıkıp geldi! Cunta nasıl, "bağımsız Kıbrıs devleti" ilanını önceden bilmediği, hatta pek onaylamadığı yalanını ortalığa yayarak gelecekte ortaya çıkacak gelişmelere karşı geçebileceği bir köprü bırakmak istemişse, bu olayda da aynı oyunu oynamıştır. Böylece halkın tepkisini yine kendi ekonomik ve toplumsal görüşlerinin uygulanmaya devamına kanalize etmiş ve toplumdaki buharı bir an olsun azaltmayı amaçlamıştır. Türkiye'nin hilekar burjuvazisi için bunlar bildik taktiklerdir. Kemal de "Komünist Partisi" kurdurmuştu.

İkincisi, sahte seçimler ülkemize demokrasinin kırıntısının bile geldiğini göstermedi. Cunta icazetiyle kurulmuş, ekonomik-toplumsal-siyasal görüşleri AP'den çok daha sağda, faşizmden ne yapalım, hatta nasıl yapalımda değil, nasıl gösterelimde ayrılan *aşırı sağ* bir parti iktidara gelmiştir. Meşru olmayan seçimlerle meşru olmayan bir parti iktidarı ele almıştır ve bu iktidar da *meşru değildir.* Devrimci hareketin bu noktada atlaması kendisi açısından son derece tehlikeli bir durum yaratır, gayri meşru bir iktidara berat verme anlamına gelir.

Çözülme dönemi başladı

Sahte seçimlerin gösterdikleri ve göstermedikleri en önemlileriyle bunlardır. Ancak, bu seçimlerle toplum yaşamında *yeni bir dönem* başlamıştır. Yapılanların hepsi manevradır ama yaptıran, halkın faşizme karşı gerçek öfkesidir. *Faşizm çözülme sürecine girmiştir.* Çözülmenin nasıl bir eğri izleyeceğini, yeniden geri dönüşler taşıyıp taşımayacağını, hangi yollardan ilerleyeceğini bugünden kestirmek güçtür. Bunu asıl olarak halkın rejime bindireceği basıncın ağırlığı ve yönü belirleyecektir. Ancak, *faşizmin geri devşirilme, çözülme dönemi başlamıştır.*

Sahte seçimlerin böyle gerçek bir sonuç getireceğine toplumdaki tüm göstergeler işaret ediyordu. Enflasyon yeniden %40-50'ye yükselmiş, işsizlik afet olmuş, oradan buradan homurtular duyulur olmuş vb. Köln'de düzenlenen 10 Eylül toplantısında şöyle dediğimi anımsıyorum:

"Şu sıralarda sanki kafamın arkasından biri oturmuş sürekli olarak, 'zaman azalıyor' diyor. Gerçekten Türkiye'de zaman azalıyor. Cuntanın içine düştüğü durum gösteriyor. Halk yönetime karşıdır. Diller değişti. Zaman azalıyor. Elimizi çabuk tutmak zorundayız. Şu yaşadığımız son yılları yeni baştan, bir daha yaşamamak için elimizi çabuk tutmak zorundayız."

Biz, faşist cunta başa geldiğinden bu yana sürekli olarak "tanklarla gelen devrimle gider" dedik. Faşizmin Türkiye'de yukarıda sözünü ettiğimiz türden bir çözülme sürecine girişi bu belginin yanlışlığını mı kanıtlar?

Tabii ki hayır. O belgi, devrimci güçlerin görevini ve hedefini anlatır, faşizmin gidişinde tek yolun devrim olduğunu anlatmaz. Bunu yayınlarımızda defalarca işledik. Faşizmin devrimsiz eriyerek ortadan kalkmasının yakın tarihte çok örneği vardır. Ancak böyle yollar halkın gerçek kurtuluşuna varmaz.

Sonra, faşizmin çözülme döneminin başlaması belgimizi eskitmiyor. *Faşizm duruyor,* çözülmenin başladığı bir öngörüdür.

Bu arada, sahte TKP'nin bir miyopluğuna da değinmeden geçemeyeceğim. Bu menşevikler, cuntaya en azgın yıllarında faşist demediler de durup durup seçimlere beş kala faşist dediler. Hem de şu günlerde radyodan okudukları "kongre"lerinde yer alan *"artık barışçıl yollar kapandı"* gibi dehşetli bir saptamayla!! 12 Eylül 1980'e dek barışçı yollar açıktı! Faşist darbeden sonra geçen iki yılda barışçı yollar açıktı! Doğru Yol Partisi'nin veto edilmesiyle barışçı yollar kapandı!

Şimdi yoldaşlar hem tüm devrimci solun, hem kendi partimizin önünde gelen döneme uygun olarak yapılması gereken işler iyice beliriyor. Tedbirli ve ne yaptığını bilir biçimde, "devrimci" başdönmelerine kapılmadan örgütlenmek. Adım adım, ısrarla... Halkla kaynaşabilmek. Ona ulaşabilmek, onun dilinden konuşabilmek. Bunun için varolan tüm legal olanaklardan yararlanmaya çalışmak... İdeolojik ve siyasal konumlarımızı geliştirmek.

Bu görevleri yerine getirmek zorundayız. Çünkü tanklarla gelen devrimle gönderilmelidir. Çünkü ancak o zaman gerçek demokrasi gelebilir.

1983 SEÇİMLERİ - TABLO

Katılmayan		Geçersiz oy ve katılmayan		Geçersiz oy, katılmayan ve oy hakkını yitiren		Geçersiz oy, katılmayan, oy hakkını yitiren ve hiç sayılmayan	
Sayı	Oran %	Sayı	Oran %	Sayı	Oran %	Sayı	Oran %
	1'e		1'e		2'ye		3'e
1 420 565	7.2	2 411 765	12.2	3 873.714	18.3	4 901 265	22

(1) 1983 resmi seçmen sayısı.
(2) 1983'de oy hakkı tanınmayan 1 461 949 kişiyi de kapsıyor.
(3) Olması gerekli seçmen sayısı. 1977 seçim kütüklerine gelen itirazları dikkate alarak, 1950-1973 arasındaki seçimlerde, seçmen sayısının ortalama %11 arttığını bulduk. Nüfus artışını da hesaba katıp, her 4 yılda seçmen sayısında %10 artış kabul ettik. Buna göre, 1973'de 17.5 milyon kadar olan seçmen sayısının 1983'de 22.23 milyon olması gerekiyor.

Üç göstermelik olay

Emine Engin

Geçtiğimiz günlerde çeşitli alanlarda çeşitli olaylar ard arda geldi. Tüm çeşitliliğine karşın bu olayların ortak bir özelliği vardı: Gerçeklerin doğru yansımasını ve gereğinin yapılmasını engelleme çabası içinde sahneye konan tiyatroları, gerçeğin kendisi gibi gösterme özlemi. Bu anlamda hepsi göstermelikti.

Farklı alanlarda çeşit çeşit olayın bu ortak özelliği taşıması başlı başına şunu kanıtlıyor ki, gerçek yaşamda, "kimilerinin" örtbas etmek istedikleri, açığa çıkmasını, doğru yansımasını istemedikleri sevindirici gelişmeler vardır.

Şimdi üç olaya bakalım.

Önce, "dış" diye gösterilmek istenen bir olaydan başlayalım. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kuruldu. "Bağımsızlık" ilan edildiği, "halkın"(?) kendi yazgısını belirleme hakkını kullandığı, olayın Türkiye'yle doğrudan hiçbir ilgisi olmadığı söyleniyor!

Türkiye ordusunun işgali altında bulunan ve her geçen gün biraz daha sömürgeleştirilmekte olan bir toprak parçasında, "halk" kendi yazgısını belirliyor ve "bağımsızlık" ilan ediyor! Türkiye'nin işgal ordusu, kanat takıp melek oluvermediğine, ya da zorla kovulmadığına göre bunlar baştan sona yalandır. Yalandır ama böyle bir yalancı oyuna başvurulması aynı zamanda şunu gösteriyor ki, Türkiye-Kuzey Kıbrıs ilişkisi çok yönlü sorunlar barındırmaktadır. Biz bu sorunlara karşılık, işgal ordusunun Ada'dan defolmasını ve halkların kendi yazgılarını gerçekten kendilerinin belirlemelerini savunuyoruz!

İkinci göstermelik olay, Türkiye'deki 6 Kasım seçimleridir. En demokratik burjuva cumhuriyetinde bile seçim, ekonomik toplumsal eşitsizlik temelinde siyasal eşitlik anlamına gelir. Temelde eşit olmayanlara tanınan siyasal eşitliğin, doğası gereği, işlevi kısıtlıdır, dolayısıyla sonuçları burjuvazinin sınıf çıkarlarının çerçevesi içinde kalır. Ama siyasal düzeyin kendi içinde, toplumsal sistemin elverdiği ölçüde gerçek bir eşitlik söz konusudur ve zaten de bu nedenle, bu eşitliği ancak eli güçlü burjuvalar tanıyabiliyorlar. Türkiye burjuvazisi siyasal eşitlik tanıyamıyor ve 6 Kasım seçimlerinin her anlamda göstermelik olması da buradan geliyor.

Faşist cunta partilerin, adayların, söyleneceklerin, herşeyin önceden ve tepeden belirlendiği bir seçim, yani bir oyun yaptı. Bunun da adını "demokrasiye dönüş" taktı. Ortada demokrasinin gölgesi bile yoktur ama varmış, geldi-geliyormuş gibi gösterilmek istenmesi, bir kez, halklarımızın demokrasi özlemi karşısında başvurulan bir yalandır. İkincisi, bu özlem, 6 Kasım oyununda bile çeşitli biçimlerde yansımıştır.

Bu karikatürü daha önce yayınlamıştık. "5. Kongre" aynen böyle oldu.

6 Kasım seçim oyunuyla, "tamamdır, halk istediğini seçti" izlenimi yaratılmak isteniyordu ama hiç de "tamam" olmayan gerçek durum, öyle görünüyor ki sahte izlenimleri fırlatıp atacaktır:

6 Kasım'da faşist diktatörlüğün siyasal çizgisiyle açıktan özdeş görünen MDP, açıktan istenmeyen konumuna düştü. Öte yandan Özal, faşizmin siyasal yapısından "en bağımsız" görünerek çok oy aldı. Özal, faşizmin uygulamak zorunda olduğu ama dengeler kaldırmadığı için uygulayamaz duruma geldiği ekonomik çizginin mimarıdır. Belki de oyunun bir parçası, faşist siyasetten "en bağımsız" göstererek faşizmin gereksinim duyduğu ekonomik çizgiyi yeniden başa getirmekti. Gelgelelim, böyle bile olsa, bu başlıbaşına bir çözülmenin habercisidir.

Faşizm, ancak ağır siyasal baskıyla kazandığı zamanda nüfusun ezici çoğunluğu için çekilmez olan ekonomik durumu çözerse amacına ulaşabilir. Ağır siyasal baskı ve ekonomik sorunları çözmek için uygulayacağı ekonomik önlemler faşizmin iki bacağıdır. Bundan önce bir bacağı aksamış, ekonomik çözümler uygulanamaz olmuş ve Özal çekilmişti. Şimdi Özal geldi ama bu kez de gelirken siyasal olarak cuntadan "en bağımsızı" kılığına girdi. Şimdi, ana halka olan, öteki bacak aksıyor. Bunun sonu felçtir. Halklarımızın artan demokrasi özlemi, bu gerçek, onu örtbas etme, engelleme çabalarını yıkıp geçecektir.

Geldik üçüncü olaya. Bu göstermelik olay da "TKP'nin 5. Kongresi"dir! Büyükler için tiyatro bile diyemeyeceğiz, radyoda bir çocuk piyesi oynandı. Yazan partizan kliği, radyoya uyarlayan Haydar Kutlu, efekt İ. Bilen ve çeşitli müzik plakları.

Faşist cuntayla menşevikler arasında bir benzerlik kurmuyoruz, yanlış anlaşılmasın, ama cuntanın seçim oyunuyla "5. Kongre" arasındaki çarpıcı benzerliğe değinmemek elde değildir. 6 Kasım, burjuva anlamda bile gerçek bir seçim değilse, "5. Kongre" de oportünist anlamda bile gerçek bir kongre değildir. Dünyada, karşıtlarını seçimlere ya da kongreye çağırabilen ve hesaplaşmayı orada yapma cesaretini gösterebilen burjuvalar ve oportünistler vardır.

Kuşkusuz, burjuvazinin de, oportünistlerin de karşıtlarına "hak" tanıma "cesareti", gerçekte yalnızca yenecekleri durumlarla kısıtlıdır. Türkiye kapitalizminin bunalımlı yapısı, burjuva demokrasisine olanak tanımadığı gibi, oportunizme de işçi hareketi içinde güçlü, güvenilir bir taban sağlıyor. Bu nedenle Türkiye'de burjuvazi de, oportunizm de kapkaççı yöntemlerle çalışır. Darbelerle başa gelme, ama bu kez tepkiyle karşılaşma ve tepkiyi örtbas etme çabası içinde göstermelik oyunlara girişme vb. ikisinin de, aynı ekonomik toplumsal temelden kaynaklanan ve zayıflıklarını kanıtlayan ortak özellikleridir.

Bu zayıflık, özellikle oportünizmin girişimlerinde sık sık komedi olarak açığa çıkıyor. Radyoda spiker şöyle diyor: "Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresi 4. Kongre'den 51 yıl sonra toplandı ama Bilen yoldaşın dediği gibi bu 51 yıl zorlu savaşlarla geçti." Hay allah! 51 yıllık zorlu savaşlar yüzünden kongre toplanamamışmış! 51 yıl "zorlu savaşlar"la geçmiş olunca, Haydar Kutlu da, "bu yılların bütün sorumluluğunu yükleniyoruz", diyor.

Kısacası, tarihi yorumundan tüzüksel gerekçelerine kadar herşeyi düzmece olan bir kongre topladılar. Geçen sayıda "1983 atılımı" başlıklı yazıda, menşevizmin bir dönemeç geçirdiğini söylemiş ve çeşitli göstergeler saymıştık. Şimdi bu göstergelere, adına "5. Kongre" dedikleri bir olayı daha katabiliriz. Değişen başka birşey yoktur. Katranı kaynatınca şeker, menşevikler parti kongresi yaptık deyince yapılan TKP'nin 5. Kongresi olmuyor!

Gerçekte bunun kendileri de farkındadırlar. Radyoda kongreyi verdikleri çocuk piyesinin konusu, bir tarla faresinin kendini aslan gösterme çabasıydı. Bu doğrultuda tanıklar dinlendi, kanıtlar gösterildi. "Yaşasın aslan" diyen, bir ağızdan belgiler yayınlandı. Fareye gelen, ama "aslan kardeş" diye başlayan mesajlar verildi. Hepsi oldu! Ama bu olanlar, Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresi olmadı!

İşçinin Sesi'ni yanlışa itemediler, partiden atamadılar, kongreye katamadılar, dolayısıyla hiçbir düzeyde ondan kurtulamadılar. Birçok görüşümüzü alıp *kullanmaya* çalışıyorlar. Kongre platformundan, "*İşçinin Sesi*'yle artık ideolojik savaşa girmeyin" demeleri, *İşçinin Sesi*'ni, *İşçinin Sesi*'nin görüşlerini kullanarak "yenebileceklerini" sandıklarını gösteriyor. Ama kongrede *İşçinin Sesi*'ni konu etmeleri ve böyle bir yol seçtiklerini açık etmeleri, kendilerinin gölge niteliklerinin başlıbaşına kanıtıdır.

Göstermelik olaylar, gerçeği çarpık yansıtmayı ve böylece gerçeğin gereklerini yerine getirmemeyi amaçlarlar, ama bu göstermelikleriyle de olsa, kendileri gerçeğin parçasıdırlar. Düş değil gerçektirler ve yok sayılamazlar. 6 Kasım'da "Türkiye"nin (?) "resmi" yönetiminin "seçildiği" bir göstermelik seçim oyunu oynandığı nasıl bir gerçekse, "5. Kongre" de "TKP" nin "resmi" yönetiminin "seçildiği" de bir gerçektir. Bunun belli sonuçları da olacaktır.

Bundan böyle, artık iki ayrı TKP vardır. Biri Türkiye Komünist Partisi'dir, ötekisi Türkiye menşeviK Partisi'dir. Menşevikler partinin en yüksek organını bile bir çocuk piyesine çevirdikleri için, artık partiden ayrılmışlardır. Ortak bir kongrede hesaplaşma olasılığı kalmadığı için, hesaplaşma alanı artık yalnızca Türkiye işçi sınıfının bilinci ve Türkiye devrim savaşımının platformudur. Hodri meydan!

Kükresin işçi sınıfı, gürleşsin İşçinin Sesi!

İşçinin devrimci öncüsü Türkiye Komünist Partisi!

S çimlerin göst rdikleri

Aliye P. Atılgan

Cuntanın demokrasiye geçiş oyununun seçimler perdesi tamamlandı. Sandıktan, cuntanın üç icazetli partisinden biri, faşizmin ekonomik mimarı Özal'ın partisi Anavatan çıktı. Daha dün, bu koşullar altında yapılacak seçimlerin anti-demokratik olacağını savunan burjuva muhalefet çevreleri başta olmak üzere tüm burjuva kesimler, seçim sonuçlarını "demokrasiye atılmış olumlu bir adım" olarak nitelediler. Katılım oranının %92,27 olarak gerçekleşmesini "halkın rejime olan güveninin göstergesi" olarak alkışladılar.

Biz de bu yazımızda 6 Kasım seçimlerini ele alacak, başta halkın cuntaya duyduğu güvenin derecesi olmak üzere, konunun birkaç önemli yönüne değineceğiz.

Yalnız önce bir noktayı vurgulamak istiyoruz. Kanlı faşist diktatörlüğün bin türlü baskı ve yasağı altında, tamamen onun çizdiği sınırlar içinde gerçekleştirilen 6 Kasım seçimlerinin sonuçları, seçimlerin doğası gereği *doğrudan* hiçbir şeyi göstermez. Ancak bazı gerçekleri *yansıtabilir.*

Öte yandan 6 Kasım seçimleri, halkın faşist cuntaya duyduğu öfke ve nefretin öyle keskinleştiği ve yaygınlaştığı bir dönemde yapılmıştır ki, yalnızca dolaylı yansımaları da gösterse seçim sonuçları önemlidir, üzerinde durmayı gerektirir.

İkinci olarak vurgulayacağımız nokta, yazımızdaki tüm rakamların faşist cuntanın Yüksek Seçim Kurulu'nun (YSK) rakamları olduğudur.

6 Kasım seçimlerinin gösterdiği ilk, açık ve çarpıcı gerçek halkın büyük çoğunluğunun cuntaya karşı olduğudur.

Bunun *birinci* göstergesi cuntanın açıkca desteklediği MDP'nin uğradığı hezimettir. YSK'nın yayınladığı kesin sonuçlara göre MDP'nin aldığı oy sayısı 4 032 000'dir. Halka MDP'yi seçmesi yönünde yapılan gizli açık baskıları, Evren'in seçimlere çeyrek kala "bizim icraatımızı sürdürecek partilere oy verin" diyerek yaptığı tehdit dolu konuşmayı, özellikle küçük yerleşim birimleri açısından düşünürsek, 45 milyonluk Türkiye'de cuntanın nasıl bir "çoğunluk" tarafından desteklenmekte olduğunu anlarız.

6 Kasım seçimleri baştan sona cuntanın koyduğu kurallar içinde oynanmış bir oyun da olsa, oyunun konusu demokrasi gibi "nazik" bir konu olduğundan, oyun bir noktada kırılmış, takke düşmüş, kel görünmüştür. Cuntanın tabansızlığı artık kendi rakamlarıyla bile çırılçıplak ortadadır.

İkinci olarak, Anavatan Partisi'nin oyların %45.15'ini toplayabilmesinin *en önemli* nedeni, yer yer cuntaya karşıymış, en azından cuntanın icazetli bir partisi değilmiş görünümünü yaratabilmesidir.

Özal'ın tam demokrasiye dönüş manevralarının başlatıldığı bir döneme denk gelen istifası, istifasının nedeni olarak bazı önemli kararnamelerin Konsey tarafından engellenmesini göstermesi, MDP ile birleşmesi konusunda yapılan "üst düzeyde baskılar"a karşı direndiğinin açıklanması vb. Özal'ın cuntadan bağımsız bir siyasal kişiliğe sahip olduğu görünümünü yaratmıştır.

Özal'ın başarısının en önemli nedeninin "cuntadan en bağımsız parti" imajını yaratabilmesi olduğunu burjuva basını bile açık açık yazıyor. Hatta Halkçı Parti'nin umulmadık oranda oy toplayabilmesinin de televizyonda yapılan açık oturumlarda, seçim gezilerinde Calp'in "kukla" imajını kırabilmesiyle bağlı olduğunu yazıyorlar.

Cuntanın koyduğu kurallar içinde oynanan bir oyun da olsa, 6 Kasım seçimlerinin, faşist cuntaya karşı bir güvensizlik oyuna dönüştüğünün daha birçok göstergesi sayılabilir. Örneğin cuntanın üç bakanı milletvekili bile seçilememiştir. Biz bu tür detaylara girmeden son bir noktaya değinmek, YSK'nın verdiği seçim sonuçlarına biraz daha yakından bakmak istiyoruz.

YSK'nın rakamlarına göre 6 Kasım seçimlerinde toplam kayıtlı seçmen sayısı 19 740 500dür. Kasım 1982'de bu rakamın 20 207 203 olduğunu hatırlarsak, 1 yıl içinde kayıtlı seçmen sayısında 982 102 kişilik bir düşme olmuştur. Bu düşüşün nedeni, 6 Kasım seçim kütüklerinin hazırlanmasında Anayasa referandumuna *katılan* seçmenlerin temel alınmasıdır. Yani cunta referanduma katılmayan 1 461 949 seçmenin bir kalemde üstünü çizerek 6 Kasım seçimlerine katılmasını yasaklamış, dolayısıyla "muhalif oyları" azaltmıştır.

Referanduma katılmayan seçmelerin sayısı şimdi 1 461 949 diye veriliyor. 1982'den 1983'e seçmen sayısındaki bir yıllık düşüş ise 982 102'dir. Bunlar arasındaki aşağı yukarı yarım milyonluk fark, 1 yıl içinde seçmenler ordusuna katılanların sayısıdır.

1982 referandumundan 6 Kasım 1983 seçimlerine dek, 1 yıl içinde yaklaşık 500 bin kişinin seçimlere katılma yaşını doldurduğunu akılda tutarak bir rakama daha bakalım:

1977 seçimlerinden Kasım 1982'ye seçmen sayısında artış olmaması bir yana, 484 601 kişilik bir düşüş olmuştur. 1977-1982 arasında seçmen yaşını doldurup da kütüğe kaydedilmeyenlerin sayısı açıktır ki, 2,5-3 milyonun üstündedir.

1977'den bu yana seçme yaşını dolduranlar genç seçmenlerdir ve kuşkusuz çok önemli bir bölümü faşizme karşıdır.

Buradan "asılma hakkını" elde edip de, bir türlü seçme hakkını elde edemeyen 18-21 yaş gurubuna geliyoruz. Çok büyük bir bölümü faşizme karşı olan bu kesimin sayısı

(Devamı 8. sayfada)

(Baştarafı 7. sayfada)
MDP'ye oy verenlerin sayısına eşittir: 3.5 milyon.

6 Kasım seçimlerinin sonuçlarına dönersek, YSK'nın son rakamlarına göre, seçimlerde oy kullanmayanların oranı %7'nin üstündedir. Oy kullanmamanın yasak olduğu, üstelik 2500 lira para cezasının kesildiği bir seçimde, yaklaşık 1.5 milyon kişinin kullanmadıkları "oy"ların rengi açıktır.

Son vereceğimiz rakam 6 Kasım seçimlerindeki geçersiz oy sayısıdır. YSK'nın "kesin" rakamlarına göre seçmenlerin %4,86'sı, toplam 885 396 kişi seçimlerde geçersiz oy kullanmıştır. Ancak bu rakamdan önce daha yüksek katılım rakamı verilmişti. Ona göre hesap yaparsak, geçersiz oy sayısı 991 200'dür.

Geçersiz oy oranı ve sayısının basında yer alışı, cuntanın rakamlarına güvenmemekte ne kadar haklı olduğumuzu gösteren güzel bir örnektir. Önce, geçersiz oy oranının %6-6,5'larda seyrettiği söylendi. Daha sonra birçok yazı ve haberde geçersiz oy sayısının 907 bin olduğu yazıldı. 14 Kasım günü YSK'nın verdiği son rakamlarda sayı birden 885 396'ya düşüverdi! Haydi diyelim, yeni açılan sandıklarda geçersiz oylar çok azdı, oran düştü. Ama sayı nasıl düştü, orası biraz karanlıktır!

Aydınlık olan şudur ki, 1983 seçimlerinin sonuçları, ne yandan baksak faşizmin soyutlanmışlığını, halk yığınlarının ezici çoğunluğunun faşizme karşı olduğunu yansıtmaktadır. Döndürülen bunca dolaba, baskı ve yasaklara karşın cuntaya olan nefretini *açıkça* ortaya koymaktan çekinmeyenlerin oranı ise azımsanmayacak boyutlardadır.

Seçim sonuçlarının yansıttığı bir başka gerçek ise şudur: Seçimleri faşizme karşı bir protestoya dönüştürebilmenin maddi olanakları çok güçlüymüş.

Bu konuda, Metin Toker'in 14 Kasım 1983 tarihli *Milliyet*'te yayınlanan "Şimdi" adlı yazısı çok ilginçtir. Toker şöyle yazıyor:

"... 37 yıllık çok partili parlamenter rejim ve onun getirdiği seçimlerin tecrübesi boşa gitmemiştir. Çok şey öğrenmişizdir. Bunların başında, irademizi belli etmenin yolunu maharetle bulabilmek geliyor. Nitekim; meramımızı tam bir açıklıkla anlatmışızdır, biz Türkler demokrasi istiyoruz ve buna lâyığız. Bunun teşhisinde hiç kimse yanılmamalıdır. 1983 seçimlerinin, kendi şartları içinde, en doğru ve mükemmel sonucu ancak böyle olabilirdi. Herhalde herkes, *bazılarının teklif ettiği senaryoda* olduğu gibi *Özal partisinin başına kaza getirilmesini reddedenlerin* nasıl haklı bulunduklarını bugün anlamıştır. Anavatan'a verilen oylar, çok unsuru değiştirmiştir. Eğer yurtta, *görevini yapmış olanların mutluluğu içindeysek* ve dışarısı, Türk milletinin demokrasiden döndürülemeyeceği inancını perçinlediyse, bunun sebebi, askerin buna imkan sağlamış olması, seçmenin de bunu gereği gibi değerlendirmesidir." (abç)

Toker'in yazısı Türkiye burjuvazisinin siyasal manevralar çevirmede hiç de küçümsenmeyecek bir yeteneği olduğunu gösteriyor. Halk yığınları arasında cuntaya karşı koyma eğiliminin nasıl yükseldiğinin burjuvazi de farkındadır. Tek bir devlet partisi önerisinden vazgeçilmesi, halkın karşısına "seçenekler" konulması, Toker'in sözleriyle bir "senaryo" gibi düşünülmüştür. 6 Kasım seçimlerinde yığınlar "iradesini belli etmenin yolunu" bulmuş, ama devrimci hareketin alternatif olmadığı koşullarda bu "irade" cuntanın seçim oyununun sınırları içine takılıp kalmıştır.

Son seçimler, Türkiye devrimci hareketinin önünde devrimci eylemi yeşertebileceği engin maddi olanaklar bulunduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Seçimler konusunda menşeviklerin takındığı tavır, tam da komünist önderliğin nasıl olmaması gerektiğini gösteriyor. 4 Kasım tarihli — seçimlerden iki gün önce — *Türkiye Postası*'nda "MDP'yi sadece 'el çabukluğu' ve terör iktidar yapabilir" başlıklı yazıda şöyle deniyor:

"... ve zekice bir slogan: Tak tak tak!

"Eski AP'i çevrelerin ve Doğru Yol'un seçmen yığınları arasında yaygınlaştırdıkları, seçim pusulasındaki üç Cunta partisinin üçünü de damgalayıp oyu iptal ettirme taktiği kısaca *'Tak. tak. tak'* sloganının yaygınlığı Sunalp'in, *'Size tak, tak, tak diyenler haindir'* demesinden de anlaşılıyor. Seçimleri boykottan yana kimi dinci çevrelerin bu konudaki sloganları ise *'Allahın emri üçtür'*. Böylece, üç partiye de mühür basılarak oyun iptal ettirilmesi öneriliyor. Türkiye Komünist Partisi ise seçmen kampanyasını *'Cuntanın partilerinin üçüne de vur'* sloganıyla yürütüyor."

Menşeviklerin artık mide bulandıran düzeylere düşen burjuva kuyrukçuluğundan sözetmek istemiyoruz. Ama seçimlere iki gün kala kaleme alınan yukarıdaki yazı, menşeviklerin burjuva muhalefetle kuracakları "cephe"yi düşlemekten burunlarının ucunu bile göremeyecek hale geldiklerini gösteriyor.

Burjuva muhalefet "tak tak tak" "zekice sloganı"ndan çarketmeye, oylarını o partiye bu partiye "ariyet verme" hesaplarına aylar önce başladı. Biz burjuva muhalefetin bu çarkedişini daha, açık örnekleri ortada yokken, 17 Ekim tarihli *İşçinin Sesi*'nde, nedenleriyle yazdık. Seçimleri cuntaya karşı bir protestoya dönüştürmek için çalışacaksak, işe burjuva muhalefetin çarkedişini sergilemekle başlamamız gerektiğini vurguladık. Daha sonra burjuva muhalefetin temsilcileri bu geri çarkedişi açıkça ortaya koyan yazılar, demeçler yayınladılar. Bizim menşeviklerimiz gerçekten dünyanın farkında değiller.

Burjuva muhalefetin seçimlerde nasıl oy kullanmayı önerdiğinin en açık kanıtı gene seçim sonuçlarıdır. Demirel'in memleketi Isparta'da 4 milletvekilliğinin 4'ünü de Anavatan Partisi'nin alması herşeyi açıkça gösteriyor.

Gene aynı tarihli *Türkiye Postası*'nda Oya Baydar şöyle yazıyor:

"Burjuva muhalefetinin böylesine ders almaz ve sınırlı oluşu, gerçek devrimciler için ne bir hayal kırıklığı kaynağı, ne doğru cephe politikalarından kuşkuya düşme, ne de faşizme karşı olan güçleri en son kırıntısına kadar toparlama yolundaki cefalı ama zorunlu çabadan vazgeçme nedenidir. Olsa olsa burjuva muhalefetinin sınırlarını bir kez daha iyice saptama, bu muhalefetle kendisi arasındaki ayırım çizgisini, onunla birlikte yürüyeceği yolun boyunu ve yol ayırımını açıkça görme fırsatı olabilir."

Oya Baydar'ın bu yazısının başlığı şöyle: "Beladan bile öğrenememek." Oya Baydar bu sözleri burjuva muhalefet için söylüyor. Oysa belalardan bile öğrenmeyen birileri varsa o da menşeviklerdir. Yolları açık olsun!

Burjuva muhalefetin seçimlerde geçersiz oy kullanma önerisini el çabukluğu marifet geri çekip seçimlere katılmanın faziletlerinden söz etmeye koyulması, seçimlerde de cuntanın icazetli partilerinden birini seçmeyi önermesi "eşyanın tabiatı icabı"dır.

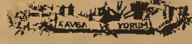
Burjuva muhalefetin de baştan katıldığı, seçimlerde geçersiz oy kullanma hedefi, halkın cuntaya duyduğu derin nefret temelinde öyle bir yankılanmıştır ki, burjuva muhalefetin güçlü liderleri bile bu potansiyelin yaratabileceği sonuçtan ürkmüşler, tükürdüklerini yalayıp yutmaktan başka yol bulamamışlardır. Çünkü Türkiye kapitalizmi için faşizm işlevini tamamlamış olmaktan çok uzaktır. Bu işlev sürdüğü sürece burjuva muhalefet, çelişkileri ne denli keskin olursa olsun, sivri çıkışlardan kaçınacak, faşist iktidarla uzlaşma yolunu tercih edecektir.

Seçim sonuçları, herşeye karşın tüm burjuva kesimleri rahatlatmış görünüyor. Gazeteler "ekonominin şoförü geldi", "nihayet koalisyonsuz bir hükümete kavuştuk" temalarını işliyor. Sağından soluna tüm burjuva muhalefet Özal'ın partisinin iktidara gelişinin iğrenç anti-demokratik yönünden hiç söz etmiyor. Artık gözleri geriye değil ileriye dikmenin gerektiğini savunuyorlar. Herkes, Özal hükümetine karşı "yapıcı" bir tutum almanın, ona zaman tanımanın faziletlerinden söz ediyor.

Evet, komünist hareketin alternatif olamadığı koşullarda yapılan 1983 seçimleri tüm Türkiye burjuvazisi için, faşizm için rahatlatıcı bir soluk getirmiştir. Ama öte yandan, halkın ezici çoğunluğunun faşizme karşı olduğunu en açık bir biçimde gözler önüne serdiği için faşizm gemisinde de koca bir delik açmıştır. Bu delikten suların girip faşizm gemisini batırıp batıramayacağı ise yalnızca halkın savaşımına ve doğru komünist önderliğe bakıyor!

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkêren hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Yoldaş! Program tartışmasına katıl!

Yıl:10, Sayı:246
21 Kasım 1983

ÇEK-AL

Kadınları devrim savaşına katmak için

Ayşe Çelik

Kadın sorununda temel ilkeleri Marx, Engels ve Lenin saptamışlardır. Bu temel ilkeleri içinde bulunduğumuz koşullara göre, yaratıcı bir biçimde uygulamak komünistlerin görevidir.

Bize kızıl bir şerit gibi, her durumda doğrudan ya da dolaylı rehberlik edecek bu temel ilkeleri kabaca altı noktada toplayabiliriz:

Birincisi, kadınların gerçek kurtuluşu ancak komünizmle olanaklıdır.

İkincisi, kadının toplumsal konumunun üretim araçlarının özel mülkiyeti ile kopmaz bir ilişkisi vardır.

Üçüncüsü, yukarıda saydığımız ilk iki ilke, kadın sorununa komünist yaklaşımı burjuva feminizminden kökten ayırır.

Dördüncüsü, kadınların kurtuluş hareketinin, sınıf savaşımı ve devrim savaşıyla diyalektik bağı vardır.

Beşincisi, kadın hareketi bir yığın hareketi olmalıdır. En başta proleter kadınların ama yalnızca onların değil, tüm sömürülen, ezilen, kapitalizmin herhangi bir baskısı altında olan kadınları kapsamalıdır.

Altıncısı, komünist partisinde, komünist kadınların varlığı yeterli, belirleyici bir etken değildir. Komünistler, fabrikalarda, tarlalarda, işyerlerinde çalışan milyonlarca kadını, hatta evladını komünist partisinin etki alanına çekmelidir. Kadınların katılımı olmadan gerçek yığın hareketi olamaz.

Kadınlar arasında çalışma

Komünist kadınların özel, ayrı bir örgütü olmaz. Komünist kadınların yeri komünist partisidir. Onların, erkek yoldaşları ile eşit hak ve görevleri vardır. Bu kesin ve tartışmasız bir ilkedir. Fakat bu, komünist partisinin kadın sorununa yönelik özel örgütleri olmaz anlamına gelmez. Bu özel örgütlerin çeşitli adları

olabilir. Çalışma gurubu, komisyon, komite, büro, seksiyon...

Bu özel örgütlerin özel görevi, en geniş kadın yığınının bilincini uyandırmak, onu partisinin etkisi altına almak, en ileri unsurları partiye bağlamaktır. Bunu başarmak için, kadın yığını içinde sistematik bir çalışma yürütmeli, bu yığını eylem içinde eğitmeliyiz, sınıf savaşımına hazırlamalıyız. İçinde çalışacağımız kadınlar en başta proleter kadınlar olacak ama yalnızca onlar olmayacak. Yoksul köylü kadınları, küçük-burjuva kadınları, baskı altındaki kapitalizmin ezdiği ve sömürdüğü tüm kadınlar arasında çalışmalıyız.

Kadınların, *genelde*, apolitik, toplum-dışı, geri olmaları *nesnel* durumlarından kaynaklanıyor. Uğraşları ve genel yaşam koşulları onları soyutluyor. Komünistler bu *nesnel olguyu* gözönünde bulundurmalıdırlar.

"Kadın işçi hareketi yalnızca biçimsel bir eşitlikle yetinmez, onun baş görevi, kadının ekonomik ve toplumsal eşitliği için savaşım vermektir. Baş görev, kadını toplumsal üretime katmak, onu 'ev köleliğinden', mutfağın ve çocuk odasının bunaltıcı, aşağılayıcı, ebedi ve başka birşeye yer bırakmayan bu baskısından kurtarmaktır." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, Fransızca basım, c.30, s.421)

Kadınların özel durumu olduğuna göre, kadınlar arasında çalışmada özel örgütler, özel ajitasyon yöntemleri ve özel örgütlenme biçimleri gereklidir. Bu feminizm değil, pratiğin ve devrimin sorunudur.

Lenin, Clara Zetkin ile ünlü konuşmasında şunları hatırlatıyor ve soruyor: "Komünist partilerinin kadının temelden eşitliğini tanımaları bu 'özel çalışma' ile çelişir mi? Ajitasyon, propaganda ve örgütlenme kadın ve erkeklere aynı yöntemlerle mi hitab etmeli?" Ve şöyle bir soru ile cevabına başlıyor: "Niçin her yerde — bizim Sovyet Rusya'da bile — partili kadınların sayısı, partili erkek sayısının altında? Niçin sendikalarda örgütlenmiş kadın işçilerin sayısı bu kadar az?" (Lenin'den aktaran Clara Zetkin, *Kadınlar için Savaşım*, Fransızca basım, Edition Sociales, s.114)

Aynı yerde Lenin, *toplumsal bir olgu* ile karşı karşıya olduğumuzu belirtiyor ve "milyonlarca kadın saflarımızda bulunmazsa, proletarya diktatörlüğünü yürütemeyiz, komünizmi kuramayız" diye ekliyor.

Toplumsal bir olguyu inkar edebilir miyiz? Hayır, bu olgu karşısında düşünmeliyiz, deneme yapmalıyız, kadınları bu savaşıma katacak somut yollar, çözümler bulmalıyız:

"...Kadınları katmadan, yığınları siyasete çekemeyiz. İnsanlığın yarısını oluşturan kadınlar, kapitalist rejimde, çifte bir sömürü altındadır. Sermaye işçi ve köylü kadını sömürür. Ayrıca en demokratik burjuva cumhuriyetinde bile yasalar erkeklerle aynı eşitliği tanımadığı için kadınlar bütün haklardan yararlanamıyorlar. İkincisi ve en temel olanı da budur, 'ev köleliği' içinde hapsediliyorlar. Kadınlar, en aşağılayıcı, nankör, zor ve bunaltıcı ev işleri ve bireysel aile işleri altında 'ev kölesi'dirler." (Lenin, c.32, s.168)

Kadınları savaşıma katmak zorundayız. Öte yandan onların hem biçimsel anlamda, yasalar önünde hak eşitliği, hem de toplumsal eşitlik kazanma gibi özgül sorunları vardır. Öyleyse, onların bu somut sorunlarından hareket eden istemler öne sürülmelidir.

"Doğaldır ki, kadınlar için olan istemlerimizi bir kolyenin incileri gibi arka arkaya dizmeyeceğiz. Hayır, duruma göre, bazen birilerini, bazen ötekilerini öne çıkaracağız. Bu proletaryanın genel çıkarları ile sürekli ilişki içinde olacaktır." (Clara Zetkin, agy, s.115)

İstemlerimiz her zaman işçi sınıfının hedefi ile sımsıkı bağlı olacaktır: İktidarı almak, proletarya diktatörlüğünü kurmak, kadının gerçek kurtuluşu vb. Ancak şunu da gözden kaçırmayalım. Proletarya diktatörlüğünün ***onlar için somutta ne anlama geldiğini*** yorulmadan ve somut sorunlara bağlı olarak açıklamak gerekir.

Kadınlar arasında çalışma yürütmede en önemli bir nokta da komünistlerin kendilerinin konuya doğru yanaşmalarıdır. Lenin o dönemde, kadın yığınları içinde ajitasyon ve propaganda, devrime katma çalışmalarını *pratikte* ikinci plana koyan, bu çalışma yalnızca partili kadınların işidir diyen ve başarısız çalışmaların sorumluluğunu kadın yoldaşlara atan komünistleri eleştiriyor. Bu üç tavır yanlıştır, diyor. Kadınlara yaklaşımda, Lenin birçok yoldaşını "hassas olan kadın sorunu" açısından eleştiriyor ve "turpun kırmızısını kazı, altından beyazı çıkar" diyor. Lenin ayrıca şu örneği veriyor:

"Ev işleri ağır ve monotondur, kadınların zaman ve güçlerinin büyük bir kısmını helak eder, kafa ve görüşlerini darlaştırır, kalplerini sertleştirir, iradelerini zayıflatır. Kadınların bu durumundan hiç rahatsız olmayan kocaları kadar acı bir örnek verebilir miyim? Erkeklerin ezici çoğunluğu, proleterler de dahil, kadınları bu ağır yükten kurtarabileceklerini akıllarına bile getirmiyorlar. Bu işler 'kadın işidir' diyerek, erkek 'haysiyet ve gururu' adına kendi rahatlıklarını düşünüyorlar. ... Her erkeğin içinde eski hukukun ona verdiği 'bey ve efendi'liğin gizli bir biçimi yatar. ... Kadın yığınları içinde komünistlerin çalışabilmeleri ve siyasal etkinlik kazanabilmeleri, erkekler için yoğun bir eğitim gerektirir. Parti ve yığınların içinden 'bey ve efendi' ideolojisini en son izine kadar atıp koparmamız gerek." (Lenin'den aktaran, C.Zetkin, agy, s.117)

Bunu başarmak kadın erkek bütün komünistlerin görevidir. Bu görevi kadın ve erkek yoldaşlardan oluşan karışık ekipler sürdürmelidir. Teorik ve pratik eğitimleri sağlam olan bu yoldaşlar, işçi ve emekçi kadın yığını içinde partinin çalışmasını sağlamalı ve geliştirmelidirler.

Ahlak

Lenin, parti ve yığınların içinden, "bey ve efendi" ideolojisini en son izine kadar silip atmak gerek diyor. Bu ahlak

Devrimci durum yıllarında işçi kadınlarımız sınıf savaşında aktif yer aldılar.

konusuyla, *ahlak, çift ahlak* kavramları da kadın sorunu ile yakından bağlıdır. Bu bağın üzerinde bile durmaya gerek yok. Şu sıralarda Türkiye'de çıkan burjuva gazetelerinin başsayfaları bu bağı yeterince açık ediyor, hatta göze batırıyor.

Ahlak, ahlak kuralları, örf ve adetler, yaşam biçimi, aile biçimi, kadın-erkek, anne-baba-çocukların ilişkileri yaşadığımız kapitalist üretim tarzının ürünü, ekonomik düzeninin üstyapıya yansımasıdır. Bunun bilincinde olmasak bile bu böyledir. İnsanlık tarihinin çeşitli üretim biçimleri incelendiği zaman, üretim araçları mülkiyetinin, üretim ilişkilerinin, insanların düşünce, örf, adet ve ahlakını belirlemede oynadığı rolü Engels'in şu sözlerinde çok güzel görüyoruz:

"... Taşınır eşyaların özel mülkiyeti geliştiği andan başlayarak, bu özel mülkiyetin geçerli olduğu bütün toplumlarda bu ortak ahlak kuralının varolması gerekiyordu: Çalmayacaksın. Böylece bu kural ebedi bir ahlak kuralı mı oluyor? Hiç de değil. Hırsızlığın tüm güdülerinin ortadan kaldırılmış olduğu bir toplumda, dolayısıyla, hırsızlığın ancak akli dengesi bozuk olanlar tarafından yapıldığı bir toplumda, 'çalmayacaksın!' ebedi doğrusunu ciddi bir biçimde vaaz etmek isteyen bir ahlak hocasına herkes ne kadar da gülerdi." (Engels, *Anti-Duhring*, İngilizce basım, Moskova 1977, s.117)

Ahlak kuralları ebedi doğrular değil, varolan altyapının gereksinimlerini karşılayan üstyapının bir parçasıdır. Her üretim biçiminde egemen sınıfın çıkarlarına uygun ahlak kuralları vardır.

Burjuvazi kendi sınıf çıkarlarını korumak ve işçi sınıfının bilincini bulandırmak için kendi ahlakını herkes için geçerli ve ebedi bir doğruymuş gibi gösterir. Yüzyılların deneyimine sahip burjuvazi, kendi çıkarları için yararlı olan ahlak kurallarını, sınıflar üstü bir ahlak anlayışı gibi göstermeye çalışır. Ebedi, değişmez ve genel olarak insanlığın çıkarlarını yansıtıyormuş gibi gösterilen bu ahlak, bilinçsiz ve hatta bilinçli işçilerin bile içine yer eder.

Burjuvazi ahlak kurallarını "ebedi doğru" olarak gösterirken şöyle bir mantık oyunu yapar. Önce, basit bazı verisel saptamaları ebedi doğru olarak gösterir. Örneğin "Napolyon 5 Mayıs 1821'de öldü". Sonra buradan benzetmeyle kendi çıkarlarına uygun kuralları da ebedi doğru olarak gösterir. Napolyon'un ölüm tarihi nasıl doğruysa, benim ahlak anlayışım da öyle kalıcı bir doğrudur der. Oysa, bir kez, doğa bilimlerinde bile ebedi doğrular çok azdır, yine de böyle düzeysiz saptamaları gerçek anlamda ebedi doğruya örnek göstermek yanlıştır. Ayrıca, toplum bilimlerinde ebedi doğrular çok daha azdır. Ahlak kurallarına ilişkin bir ebedi doğru arıyorsak bu olsa olsa ahlak kurallarının, üretim biçimine, egemen sınıfa göre değiştiğidir.

Sovyet kadını II. Dünya Savaşı'nda proletarya devletini silahıyla korudu.

Buna hukuk alanında, ahlakı da kapsayan değer yargılarının değişimini çok güzel yansıtan bir örnek verilebilir. Engels, burjuva devletlerde "eşitlik ve özgürlük" genel kavramlar olarak yayılınca, ABD anayasasının insan haklarını tanıdığını, sınıf ayrıcalıklarını sözde yasakladığını ama ırk ayrıcalıklarını kabul ettiğini *Anti-Dühring*'de söylüyor. O dönemde, Amerikan burjuvazisi, ekonomisi için yaşamsal önem taşıyan pamuk üretiminde köleliği, anayasasında kurumsallaştırıyor. Böylece "köle sahibi" olmak, o gün için "ayıp" karşılanmıyor! Ama bugün, bu gereksinim geride kaldığı için, ABD anayasasından da bu madde çıktı. Şimdi köle sahibi olmak "ayıp" karşılanıyor.

Bu örnek, Engels'in şu dediklerini bir kez daha doğruluyor:

"... Ahlak alanında, yani insanlık tarihi alanında, sonul ve bitmiş doğrular son derece seyrektir. İyi ve kötü kavramları, ulustan ulusa, çağdan çağa o kadar değişmiştir ki, bunlar çoğu kez birbirleriyle taban tabana zıttır." (Engels, agy, s.116)

Hem ahlak anlayışı belli bir üretim biçiminin kendi içinde değişikliğe uğrar, hem de yeni bir altyapı yeni bir üstyapı, bu arada yeni bir ahlak anlayışı doğurur. Ancak mekanik bir yaklaşımdan uzak durmak gerekir. Hiçbir altyapı, bir günde değişmediği gibi, hiçbir yeni üstyapı da hemen tamamlanıvermez. Bunlar belirli tarihsel dönemler içinde olur ve *insanın aktif çalışması bunu yakından etkiler.* Altyapı belirli tarihsel koşullarda, belirli bir sınıfın aktif savaşımı olmadan değişmez. Altyapı değiştiği gün de, üstyapı kendiliğinden altyapıya kendini uyarlamaz. Üstyapı içinde olan belirli şeyler hemen değişebilir (hukuk, mülkiyet biçimi), ama ahlak, yoğun bir ideolojik savaşım olmadan çabuk ve kolayca değişmez.

Yeni bir altyapı da eski düzenin kalıntılarını bir süre taşıyabilir ama üstyapı daha uzun bir dönem taşır. Üstyapının, altyapıya göre göreceli bir bağımsızlığı vardır. İşçi sınıfı, devrimden önce, devrim sırasında ve sonrasında *yoğun bir eğitimden* geçse de, burjuva ahlakını tümüyle ve çabucak geride bırakabilmek güçtür. Ayrıca çağ değişmediği sürece burjuvazinin, işçi sınıfına karşı yürüttüğü ideolojik savaş sürekli karşımıza çıkıyor. Sosyalist ülkelerde de, kapitalist ülkelerde de.

Kapitalist düzende yaşayan bir proleter ya da bir aydın, Marksizm-Leninizmi kendine rehber edinmişse, bu ideolojiye uygun ahlakı benimsemesi ve pratiğe uygulaması için devrimi ve sonrasını beklemez. İki yüzyıllık burjuva ideolojisi ve ahlakı yerine, komünist ahlakı benimseyip uygulamak da bir eğitim sorunudur. *Komünist ideolojinin doldurmadığı her alanda burjuva ideolojisi egemendir.*

Ahlak, değişmez kurallar değildir, herşeyden önce sınıfsal bir kavramdır. "İnsanlar, son çözümlemede, bilinçli ya da bilinçsiz, *ahlak kavramlarını, sınıfsal konumlarının dayandığı pratik ilişkilerde, yani üretim ve değişimi yürüttükleri ekonomik ilişkilerde bulurlar.*" (Engels,

agy, s.117)

Öte yandan, şöyle bir soru soralım: Eğer ahlak son çözümlemede insanların sınıfsal konumuna bağlıysa, neden bir proleter, kendi sınıf çıkarlarına ters olmasına rağmen, hâlâ burjuva ahlakının etkisi altında olabiliyor? Neden çok hassas olan kadın sorununda sık sık çift ahlak uyguluyor?

Bunun yanıtını yine Engels veriyor ve o gün için feodal ahlakı da katarak şöyle diyor:

"... Yalnızca en gelişmiş Avrupa ülkelerinde, geçmiş, bugün ve gelecek, aynı anda ve yanyana geçerliliği olan üç ama gurup ahlak teorisi üretiyor." (Engels, agy, s.116)

Burjuva ahlakıyla hergün yanyana olmak, işçi sınıfının kendi ahlakını üretebilmesi için kendi sınıf bilincine sarılmasını zaten zorunlu kılıyor.

Çift ahlak

Yaşadığımız toplumda burjuva ahlakı egemendir. Çift ahlakın kaynağı da odur. Erkekler için ayrı bir ahlak, kadınlar için ayrı bir ahlak. Bu iki ayrı ahlak, kadınların toplumsal baskısının özüdür.

Başta Lenin'den bazı alıntılar aktarmıştık. Bunlardan birinde Lenin, kadın işçi hareketi biçimsel eşitlikle yetinmez, toplumsal eşitlik için savaşım verir diyordu. Bir başkasında, kadınların en temel sorunu ev köleliğidir diyordu.

Lenin'in biçimsel eşitlik dediğini resmi yasalar önünde eşitlik diye anlarsak, toplumsal eşitsizlik de, kadınları ev köleliğine hapseden burjuva toplumunun toplumsal yasaları önünde eşitsizliktir. Bu toplumsal yasalar ahlak kurallarında, onlar önünde eşitsizlik de çifte ahlak anlayışında en açık yansımasını buluyor. Ve bu anlayış geniş yığınları etkisi altında tutuyor.

Binlerce yıldır (köleci toplumdan beri) süren ve emekçi yığınların içinde bile yer etmiş bu ahlak anlayışı elbette bir günde değişmez. Ancak yeni toplumun kuruculuğunun tarihsel görevini üstlenmiş komünistler kendi kişiliklerinde kesinlikle *çift ahlaka* karşı savaş açmalıdırlar.

Geleceğin ahlakı komünist ahlaktır. Bunu programlara yazmak, ajitasyon ve propaganda çalışmalarında söylemek yetmez. Günlük yaşamın her alanında bunun bilincinde olarak, bunu uygulamaya çalışmak gerekir. Kolay değildir. Burjuva ahlakının her türlüsü ile burun buruna yaşamak ve yansıtılmak istenen "kadın imajını" silmek zordur.

Çıkarları için herşeyi değişmez göstermek isteyen burjuvazi, tarihin akışına ters düşüyor. Yeryüzünde burjuvazi yokolup gideceği gibi, bir kocanın sahipliği altında, çocuk doğuran, bakan, ev işi yapan, savaş dönemlerinde ekonomiyi kurtarmak için fabrikalara yollanan, barış dönemlerinde yedek işsizler ordusunun ağırlığını oluşturan kadınların bu durumu da yokolacaktır. Ortalıkta bin türlü ahlaksızlığı yayarken, "ahlak" etrafında edebiyat yapanlar, kadınları özel mülkleri gibi kullananlar vb. de tarihe karışacaktır. Karışacaktır elbette! Ama o güne kadar, biz komünist kadın ve erkeklerin *kadın sorununda* ahlak kurallarımız *proleter ahlaktır*. İçimizde kalan burjuva ahlakının her bir izini silene kadar, savaşım vermemiz gerekiyor.

Komünist olan, ama eşleri ve kız çocukları ile burjuvazinin özel mülkiyetçi ilişkilerini sürdürenler değişmek zorundadırlar. *Bu alanda komünistler örnek olmak zorundadırlar.*

Ey kadın, kalk, gün doğdu,
Horoz öttü,
Güneş, pembe gül sana
sesleniyor,
Sen de kızıl bayrağa sarıl,
Kan rengi, kızıl bayrak!

Uyandılar köylü kızları
Tuttular Bombay yolunu
Burada öldüler fabrikalarda,
Kan rengi, kızıl bayrak,
Kızıl bayrağa sarılıp
dirildiler,
Kan rengi, kızıl bayrak!

Aklından sahte umutları sil,
Al eline birlik silahını,
Alaşağı et seni ezenleri,
Kan rengi, kızıl bayrak,
Yürü kızıl bayrağın altında,
Kan rengi, kızıl bayrak!

Bu kavgada, kadınlara büyük görevler düşüyor. Kadınlar tarihte ilk kez, onları kurtuluşa götürecek bir toplumsal yapıya yaklaşıyorlar. Bu büyük geleceği yakınlaştırmak için başta komünist kadınlara ve ezilen tüm kadınlara büyük görevler düşüyor.

Komünist kadınlara çifte görev düşüyor. Komünist kadın hem komünist olarak yetişecek, hem de bu bilimin ışığında *yeni bir "kadın kişiliği"* kazanacak. Bu yeni kişiliği taş üstüne taş koyarak inşa edecek, tutuculuk duvarlarını yıkacak. Binlerce yıldır aktif siyasetin dışında tutulan işçi, emekçi kadınları bütün gücüyle siyasete çekecek, erkek alanları — kadın alanları diye örülen duvarları yıkacak. Parti yaşamının her alanına girecek ve parti içinde aynı ayrımın yinelenmememesi için savaşım verecek.

Komünist partilerinin içine kadar sızmış *çifte ahlak* anlayışı, hem bu partiler hem de kadının kurtuluş hareketi için bir zaaftır. Hedefe giden yol "toplumsal tekniklerin ve örflerin temel değişikliğini gerektiren uzun bir savaşım yoludur". (Lenin, *Kadın Sorunu*, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'den Seçme Yazılar, International Publishers, New York, s.63)

Kadın ve erkek için ayrı ahlak ölçütleri olamaz. Değil yalnızca devrimini yapmamış komünist partilerinde, devrimini başarmış ülkelerde bile *çifte ahlak* anlayışına karşı hâlâ savaşım sürüyor:

"Sosyalist ahlakın ölçütleri her vatandaş için aynıdır. Fakat hâlâ, bir çok durumda, burjuva ahlak kavramlarının etkisi altında, kadın ve erkek aynı işler için farklı farklı değerlendiriliyorlar. Kadın ve erkeğe ayrı ölçütler uygulamak yanlıştır. ... Kadınlara uygulanan yasaklar erkeklere aynı biçimde uygulanmalıdır. Kadın için ayrı, erkek için ayrı ahlak olamaz. Bu Marksist-Leninist ideolojiye, bu devrimin ilkelerine aykırıdır. ... Toplumsal olarak erkek için kabul edilen, kadınlar için de geçerli olmalıdır." (Karar tasarısı, kadın eşitliğinin tam uygulanması için, Küba Komünist Partisi I. Kongresi, *Kadın ve Küba Devrimi*, Fidel Castro, Vilma Espin ve diğerleri, Konuşma ve Belgeler, Pathfinders Press, New York, s.101)

Proleter ahlak da bir sınıf ahlakıdır. O da değişmez, ebedi, mutlak değildir. Ama o bugün geleceğin ahlakını temsil ediyor:

"... Tüm daha önceki ahlak teorilerinin, son çözümlemede, toplumun o zamanki ekonomik koşullarının ürünü olduğunu savunuyoruz. Ve toplum bugüne dek sınıf çatışmaları içinde hareket etmiş olduğundan, ahlak her zaman sınıf ahlakı olmuştur. Ya yönetici sınıfın egemenliğini ve çıkarlarını haklı göstermiştir ya da ezilen sınıf yeterince güçlenince, *ezilenlerin bu egemenliğe karşı başkaldırışını ve onların gelecekteki çıkarlarını temsil etmiştir.*" (Engels, agy, s.117)

"... En çok en uzun süreli öge içeren ahlak, bugün bugünün altüst edilişini, geleceği temsil eden, proleter ahlaktır." (Engels, agy, s.116)

Sınıf ahlakının olmayacağı bir toplum ancak komünizmdir:

"... Henüz sınıf ahlakının ötesine geçmiş değiliz. Tüm sınıf çatışmalarının ve onların kafalarda hatırlanmasının üstüne çıkan gerçek bir *insanlık ahlakı* ancak, toplumun sınıf çelişkilerinin üstesinden gelmiş olduğu da değil, hatta pratik yaşamda onları unutmuş olduğu bir aşamada olanaklı olur." (Engels, agy, s.118)

Kapitalizmin ahlakı, burjuva ahlakıdır, bu sınıfın çıkarlarını korur. Genel insanlık çıkarlarını savunmaz. Sınıflarüstü değildir. Burjuva ahlakı, kadın ve erkeklere ayrı ölçütler uygular. İşçi sınıfının ve emekçi yığınların bilincini bulandırmak için her türlü yönteme başvurur. Çok derin kökleri olan, emekçi yığınların içine kadar sızmış, *çift ahlak*, kadınların *toplumsal* baskısının özüdür.

Komünistler, kendi sınıf ahlakını, *proleter ahlakı*, yaşama uygulama uğraşı verirler. Bu konuda da, partimiz silahımız, Marksizm-Leninizm rehberimizdir.

ANAHTAR

RSDİP program taslağından

Program tartışmasında yararlı olacağı düşüncesiyle, 1917 Şubat Devrimi'nden kısa bir süre sonra Lenin'in hazırladığı parti programı taslağından bölümler veriyoruz. Taslağın aslı *Toplu yapıtlar,* İngilizce basım, cilt 24, s:455-479'dadır.

"Dünya kapitalizmi, günümüzde, yani yaklaşık olarak yirminci yüzyılın başlarında, emperyalist aşamaya ulaştı...

"Emperyalist savaşlar, yani dünya egemenliği için, banka sermayesine pazarlar için ve küçük ve daha güçsüz ulusları baskı altında tutmak için savaşlar, böyle bir durumda kaçınılmazdır. İlk büyük emperyalist savaş, 1914-17 savaşı, işte tam da böyle bir savaştır.

(...)

"Ancak bir proleter sosyalist devrim insanlığı emperyalizmin ve emperyalist savaşların yarattığı açmazdan çıkarabilir. Devrim her ne kadar güçlüklerle karşılaşmak zorunda kalsa da, her ne kadar olası geçici gerilemeler ya da karşı devrim dalgalarıyla başetmek zorunda kalsa da, proletaryanın sonul utkusu kaçınılmazdır.

"Nesnel koşullar, proletaryayı, sosyalist devrimin özü içeriği olan ekonomik ve siyasal önlemleri gerçekleştirmek için siyasal erki ele geçirmeye, her yolla hazırlamayı günün acil görevi yapıyor.

* * *

"Bütün ileri ülkelerde işçi sınıfı açısından en tam güveni, en sıkı kardeşçe bağları ve devrimci eylemde doğrudan birliği gerektiren bu görevi yerine getirmek, sosyalizmin, resmi Sosyal-Demokrat partilerin büyük çoğunluğunun yönetiminde ağırlık kazanmış olan burjuva çarpıtmasıyla ilkesel olarak hemen kopmadan olanaksızdır...

(...)

"Şu anda Rusya'da, kapitalist sınıfın kopmaz parçası olan ve küçük burjuva nüfusun geniş yığının-zorunlu olarak kararsız-güvenini kazanmış bulunan Geçici Hükümet'in Kurucu Meclis toplamayı üstlendiği bir sırada, proletaryanın partisinin acil görevi, genelinde, ekonomik gelişmeyi ve halkın haklarını en iyi garantileyecek ve özelinde, sosyalizme en sancısız geçişi olanaklı kılacak bir siyasal sistem için savaşmaktır.

"Proletaryanın partisi, dünyanın her yerinde yığınları ezmek amacıyla monarşist araçları, yani polisi, düzenli orduyu ve ayrıcalıklı bürokrasiyi koruyan ve yeniden türetmeye çalışan burjuva parlamenter bir demokratik Cumhuriyetle yetinemez.

"Parti, ... daha demokratik bir işçi ve köylü cumhuriyeti için savaşır.

"Rus demokratik cumhuriyetinin anayasası şunları garantilemelidir.

"1) Halkın egemenliği. Devlette üstün güç, halk tarafından seçilecek ve her an geri çağrılabilecek ve tek bir halk meclisi, tek bir oda oluşturacak olan halk temsilcilerinin elinde toplanacaktır.

(...)

2) Yasama meclisi ve yerel özyönetimin çeşitli organlarına seçimlerde yirmi yaşına basmış, erkek ve kadın, tüm yurttaşlara genel, eşit ve doğrudan oy hakkı. Gizli oy. Her seçmenin herhangi bir temsili kuruma seçilme hakkı. İki yıl süreli parlamentolar. Halk temsilcilerine ücret ödenmesi. Bütün seçimlerde orantılı temsil. İstisnasız bütün delegelerin seçmenlerinin çoğunluğunun kararıyla her an geriye çağrılabilmeleri.

3) Yaygın ölçekte yerel özyönetim. Nüfus bileşimi ve yaşam ve toplumsal koşulları belli özellikler taşıyan bölgelerde bölgesel öz-yönetim. Devletçe atanan tüm yerel ve bölgesel otoritelerin kaldırılması.

4) Kişi ve konut dokunulmazlığı.

5) Sınırsız vicdan, konuşma, basın, toplanma, grev ve dernek kurma özgürlüğü.

6) Seyahat ve yerleşim özgürlüğü.

7) Toplumsal kastların kaldırılması. Cinsiyet, inanç, ırk, ya da ulus ayrımı yapmaksızın bütün yurttaşlara eşit haklar.

8) Nüfusun, kendi ana dilinde eğitim görmesi amacıyla kurulacak ve masrafı devlet ve öz-yönetimin yerel organlarınca karşılanacak okullarda kendi ana dilinde eğitim görme hakkı. Her yurttaşın toplantılarda kendi ana dilini kullanma hakkı. Bütün yerel kamu ve devlet kurumlarında yerli dilin kulanılması. Zorunlu resmi dilin kaldırılması.

9) Devletin bütün üye uluslarının özgürce ayrılma ve bağımsız devlet kurma hakkı. Rus ulusunun cumhuriyeti, öteki ulus ve milliyetleri zor yoluyla değil, yalnızca, ortak bir devlet kurma sorununda gönüllü anlaşmayla çekmelidir. Bütün ülkelerin işçilerinin birliği ve kardeşçe beraberliği, öteki milliyetlere karşı dolaylı ya da dolaysız, zor kullanmayla uyuşmaz.

10) Bütün bireylerin her görevliyi olağan yoldan, bir jüri önünde yargılama hakkı.

11) Askeri ve sivil, yargıç ve öteki görevlilerin, seçmenlerinin çoğunluğunun kararıyla, geri çağırma hakkı saklı kalmak üzere halk tarafından seçilmesi.

12) Polis ve düzenli ordunun yerine tümüyle silahlanmış halkın geçirilmesi. İşçilerin ve öteki çalışanların, halk milisinde kamu hizmetine ayırdıkları zaman için kapitalistlerden düzenli ücret almaları.

13) Kilisenin devletten ve okulların kiliseden ayrılması. Okulların tam laikliği.

14) Her iki cinsiyetten de on altı yaşına kadar bütün çocukların, parasız ve zorunlu, genel ve çok yönlü teknik öğretimi. (Öğrencilere üretimin en önemli bölümlerinin teorik ve pratik unsurlarını özümsetmek.) Çocukların eğitiminin toplumsal olarak üretken çalışmayla sıkıca bütünleşmesi.

15) Masrafı devletçe karşılanarak, bütün öğrencilere gıda, giyim ve okul malzemelerinin sağlanması.

16) Kamu eğitiminin yerel öz-yönetimin demokratik olarak seçilmiş organları tarafından yönetilmesi. Merkezi hükümetin okul müfredatının yapısı, ya da öğretim kadrolarının seçimine karışmasına izin verilmemesi. İstenmeyen öğretmenlerin daha sonra geri çağrılması hakkı saklı kalmak üzere öğretmenlerin halk tarafından doğrudan seçilmesi.

"Ülkemizin ulusal ekonomisinin demokratikleştirilmesinin temel bir koşulu olarak, Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi tüm dolaylı vergilerin kaldırılmasını ve artan orantılı gelir ve miras vergisi konmasını talep eder.

"Bir yanda, bankacılıkta ve tröstleşen endüstri kollarında kapitalizmin gelişmesinin şimdiden ulaştığı yüksek düzey öte yanda, emperyalist savaşın neden olduğu, her yerde tüm ana ürünlerin üretim ve dağıtımı üzerinde devlet ve kamu denetimi istemini uyandıran ekonomik yıkım, partiyi, bankaların, tröstlerin, vb. millileştirilmesini talep etmeye itiyor."

Am rika Lübnan'da n arıyor?

Otuz günlüğüne gelmişlerdi, yerleşiverdiler. Bugün Beyrut açıklarında koca bir Amerikan filosu bekliyor, 14.000 asker bölgeye adanmış durumdadır.

Seyit Havran

Otuz günlüğüne gelmişlerdi. Ağustos 1982'de, İsrail'in Beyrut kuşatmasında Filistin savaşçılarının Beyrut'tan çıkışına "yardımcı" olup gideceklerdi. Göz açıp kapayana kadar Amerika Lübnan'a yerleşiverdi:

Bugün Beyrut açıklarında 30 gemilik bir Amerikan filosu bekliyor. Eisenhower, Kennedy, Independence uçak gemileri, New Jersey savaş gemisi, John Rodgers destroyeri, Virginia kruvazörü, Bowen frigatı... Bunlar, 300 Amerikan savaş uçağı taşıyorlar: Lazer güdümlü 500 kiloluk bombalarla yüklü A-6 bombardıman uçakları, F-14'ler. 1600 Amerikan askeri Beyrut havaalanını tutuyor. 2000 asker daha Tarawa çıkartma gemisinde sıra bekliyor. Bölgeye 14 000 asker "adanmış" durumda...

Amerikan gemileri Lübnan köylerini topa tutuyor. Amerikan uçakları Suriye topraklarına kadar "keşif" uçuşu yapıyorlar. Amerika Lübnan'a girecek mi, girdi mi?

Amerika Lübnan'a girdi bile. Ama biraz daha girebilir. Grenada'daki gibi çıkartma yapabilir, işgal edebilir. Bunu önümüzdeki günlerde anlayacağız.

Yalnız buraya nasıl gelindi? Kısacası, Amerika Lübnan'da ne arıyor?

Bu soruları yanıtlayabilmek için Lübnan'ın geçmişine biraz bakmak gerekiyor.

Fransız mandasından Amerikan mandasına

Lübnan, bölgedeki öteki Arap ülkeleri Suriye, Irak ve Ürdün gibi, sömürgecilerin dayattığı sınırlarla kurulmuş bir devlettir. 1860'da yerli Hristiyanların Dürzilere karşı savaşını desteklemek için gelen Fransızlar, bu toprakları 20. yüzyılın ortalarına dek etkinlikleri altında tuttular. 1948'de Hristiyanların yerleşim bölgesi ve Suriye'nin bir parçası birleştirilerek bağımsız Lübnan devleti yaratıldı.

Siyasal yapı, 1932'de Fransız mandası altındayken yapılan bir nüfus sayımı temelinde biçimlendirildi. Buna göre, iktidarda aslan payı, o tarihte çoğunluk olan Hristiyanlara, büyücek bir pay da Sünnilere gitti. Şiilere, Dürzilere ve öteki azınlıklara pek birşey düşmedi.

Geleneksel olarak cumhurbaşkanı Hristiyanlardan, başbakan Sünnilerden, parlamento başkanı da Şiilerden seçilir.

Bu dini ayrımlar, çok katı olmamakla birlikte, aynı zamanda sınıfsal ayrımları temsil etmektedir: Burjuvaların çoğu Hristiyan, emekçilerin çoğu ise Müslüman ve özellikle Şii kesimlerdendir.

Bu yapı, bu kesimleri temsil eden siyasal parti ve askeri örgütlenmelerde de yansımaktadır. Hristiyanlar arasında en etkin güç, Cemayel ailesinin kurduğu faşist Falanj partisi ve milisleridir. Dürzilerin ve Şiilerin siyasal hareketleri ise solcudur. 1970'lerden bu yana Dürzilerin başı aynı zamanda Lübnan solunun da başıdır.

Ardarda patlayan Ortadoğu savaşları sonucunda yüzbinlerce Filistinlinin Lübnan'a sürülmesi ve özellikle Şii nüfusunun Hristiyan nüfustan daha hızlı büyümesi sonucu, 1970'lere dek iktidarın yapısında da yansıyan hassas denge bozuldu. Ülkede 1975'de kanlı bir iç savaş başladı. Bunu gerekçe kabul eden Suriye kısa bir süre sonra "Arap Barış Gücü" çerçevesinde Kuzey Lübnan'a girdi.

İsrail'de aşırı gerici Begin hükümetinin işbaşına gelmesinden sonra ise, 1982 Haziran'ında İsrail Güney Lübnan'ı işgal etti, Beyrut'a kadar dayandı.

İsrail işgali Lübnan'da iç savaşı yeni bir aşamaya sıçrattı. FKÖ'yü Lübnan'dan temizlemenin yanısıra, İsrail'in ikinci amacı, Lübnan'da ayrı bir barış imzalabileceği kendisine bağımlı bir hükümeti işbaşına getirmekti. Bu amaçla faşist Falanj partisinin ve bu partinin milis komutanı Beşir Cemayel'in elinden tutarak cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturttu. Beşir öldürülünce yerine kardeşi Amin'i geçirtti.

İsrail ilk aşamada Filistinliler sorununu "çözmeye" girişti. Batı Beyrut'a girmemenin koşulu olarak Filistin savaşçılarının kentten çekilmesini şart koştu. ABD birlikleri işte bu aşamada, Fransa, İtalya ve İngiltere'den benzer birliklerle, Filistinlilerin çıkışını "kolaylaştırmak" üzere Lübnan'a geldiler.

İsrail'in kalleşliği kısa sürede acı bir biçimde ortaya çıktı. FKÖ'nün koruyuculuğunu yitiren Beyrut'un Filistin nüfusu İsrail'in denetiminde faşist milisler tarafından kırıldı, katledildi.

İkinci aşamada İsrail, kukla Cemayel hükümetiyle Mayıs 1983'de ayrı bir anlaşma bağladı.

Anlaşmada Suriye ve FKÖ Lübnan'dan tümüyle çekilirse İsrail'in de çekilmesi öngörülüyordu. Bunun somut anlamı İsrail'in Lübnan'da bulunmasını "meşrulaştırmak", Suriye'nin bulunmasını ise "gayrımeşrulaştırmak"tı.

Herşey yolunda gidiyordu. Filistinliler "faktorü" ortadan kalkmıştı, Beyrut'ta İsrail'e dost, güvenilir bir hükümet vardı. Ancak evdeki hesap çarşıya uymadı. Falanjistlerin tüm iktidarı kendileri için almaya kalkışması, sol kesimleri haklı olarak harekete geçirdi. Dürzi ve Şii milisleri hükümete karşı savaş bayrağı açtılar. Kısa sürede elde ettikleri askeri başarılarla hükümete karşı gerçek bir tehdit oluşturmaya başladılar.

İsrail'in bu durumda faşistler yönünde karışması güçtü. Ne ekonomisi, ne uluslararası kamuoyu, ne de Lübnan'daki savaşa karşı giderek tepkisi yükselen kendi kamuoyu buna izin vermiyordu.

Bu rolü bir başkasının üstlenmesi gerekiyordu.

3 Eylül'de İsrail Beyrut'un 17 mil güneyindeki Awali nehrine taktik bir geri çekilme gerçekleştirdi. Böylece Falanjist Lübnan hükümetinin koruyucu melekliğini Amerika devraldı. Lübnan'da yeni bir dönem başlıyordu.

Amerikan "barış gücü"nün getirdiği "barış"

Amerikan askerleri bir yıldır görünüşte Beyrut havaalanını koruyan bir "barış gücü" durumundaydı. İsrail'in Eylül'de Awadi nehrine çekilmesinden sonra, ABD bu incir yaprağını bir kenara atıverdi. Bir Amerikan subayının deyimiyle "barış gücü olmak bu dünyada Fin'lilerin ve Fiji'lilerin işidir" deyip meşru Lübnan hükümetinin koruyucusu rolüne büründü. Oysa Lübnan hükümeti ne "meşru"ydu ne de *Lübnan* hükümetiydi.

Cemayel iktidarı halkın iradesine dayanmayan, azınlık, yalnız Amerikan desteğiyle ayakta duran faşist partinin iktidarıydı. Gerçekte Cemayel ülkenin %10'unu bile kontrol etmiyordu. "Cumhurbaşkanı", aslında olsa olsa Beyrut'un, o da Hristiyan mahallelerinin "şeyhi"nden öte değildi. Pratikte "hükümete destek olmak" iç savaşta taraflardan birine arka çıkmak demekti.

Amerika'nın bu yeni ve aktif rolü en utanmazca Suk-Al Garb muharebesinde görüldü.

Sol güçlerle Lübnan hükümeti arasındaki savaşta en stratejik konumlar, Beyrut dışında, Dürzilerin yaşadığı Şuf dağlarıydı. Dürzi birlikleri Beyrut'u buradan topa tutabiliyordu.

İsrail Beyrut'tan çekilmek üzereyken, bölgedeki Ameri-

kan hükümet yetkilisi Mc Farlane, Şuf dağlarında İsrail'den boşalan konumlara Amerikan askerlerinin yerleştirilmesini önerdi. Amerikan hükümeti bunun siyasal sonuçlarını o gün için göze alamayınca, bu konumlara "Lübnan ordusu" ve faşist milisler yerleştirildi.

Bu konumlardan en önemlisi sol güçlerle Beyrut arasındaki son durak olan Suk-Al Garb köyüydü. O düşerse Cemayel hükümeti de düşüyordu.

Dürzi ve Şii milisleri köyü kuşattılar. Suk-Al-Garb tam düşecekken Amerika yetişti. Amerikan gemilerindeki toplar bir gün boyunca Şuf dağlarını, Dürzi köylerini dövdü. Sivil halktan yüzlerce kişi öldü.

Bu Lübnan'da Amerika'nın kendisine ateş açılmadan giriştiği ilk saldırıydı. 6. Filo Komutanı Amiral Martin'in "bu köyün savunması Amerikan personelinin güvenliği için canalıcı öneme sahipti" yalanını kimse yutmadı.

Bir Amerikan televizyon ekibi, bombalamadan sonra, dağlarda Lübnan ordusunun yanında dolaşan Amerikan birliklerini görünce, Amerikan elçiliği, bunların danışman olmadığını, "ileri gözlemci" olduğunu iddia etti!

Suk-Al-Garb, Amerika'nın iç savaşta tuttuğu Cemayel hükümetinin yenilmesine izin vermeyeceğini gösterdi. Öte yandan sol güçleri, Dürzi ve Şiileri dikkate almayan bir iktidar yapısının Lübnan'da geçerli olamayacağı da ortaya çıkmıştı.

26 Eylül'de taraflar bir ateşkeste anlaştılar. Kasım başından bu yana da Cenevre'de Lübnan'da iktidar sorununu çözmeye yönelik "ulusal barışma görüşmeleri" sürüyor. Ancak bu görüşmelerde Lübnan sorununa bir çözüm bulunması çok uzak bir olasılıktır. Amerika'nın taraflardan biri yönündeki karışmasıyla dayattığı denge yapay ve tabanı olmayan bir dengedir. Ve de Lübnan'da işleyen doğal dengeleri bozarak soruna çok daha tehlikeli bir boyut getirmiştir.

Lübnan'da halk dış karışma olmasa, Falanjistleri bir gün yaşatmazdı.

Amerikan karışmasının sonuçları

Bugüne dek Lübnan'da iç savaşı yürüten karşıt güçlerin *ardında*, açıktan Suriye ve İsrail vardı. Amerika'nın da işe açıkca katılması ve sol güçlerin utkusunu önlemesi, iç savaşı yapay bir biçimde kilitledi. Böylece sorunu *doğrudan* İsrail-Suriye-Amerika çerçevesine soktu, bu devletleri yüzyüze bıraktı. Son haftalarda Lübnan üstünde biriken savaş bulutlarının yanısıra, bu çerçeve Cenevre görüşmelerinde de yansıdı.

Bugünkü somut güçler dengesinde Lübnan'da herhangi bir anlaşmanın işlerlik kazanması Suriye'nin onayına bağlıdır. Suriye'nin ise baştan beri isteği Cemayel hükümetinin İsrail'le bağladığı Mayıs anlaşmasının iptaliydi. Görünüşte Lübnan'ın iç sorunlarını görüşmek için toplanan Cenevre konferansının anlaştığı tek somut nokta da bu oldu!

Yukarıda anlattığımız olaylar dizisi içinde ortaya çıkan yeni dengede Suriye İsrail'le yapılan anlaşmanın iptalini Cemayel'e dayatabildi. Ama neyin karşılığında?

Birincisi, öteki nüfus kesimlerini de dikkate alacak bazı değişikliklerle Cemayel hükümetinin Lübnan'ın meşru hükümeti olduğunun kabul edilmesinin karşılığında.

İkincisi, Yaser Arafat'a göre, FKÖ karşılığında. Arafat'ın görüşüne göre, Amerika ve Suriye gizlice anlaştılar. Suriye FKÖ'yü tümüyle denetimi altına alacak, böylece İsrail'e dönüp "senin kuzey sınırının güvenliğini garanti edebiliyorum" diyecek. İsrail kabul etmese bile, Suriye güçlü bir pazarlık konumu elde etmiş olacak.

Arafat bunu kanıtlamak için iki noktaya işaret ediyor: Birincisi, Cenevre görüşmelerindeki Amerikan temsilcisi, birdenbire "Suriye'nin Lübnan'da meşru çıkarları" olduğunu kabul etti. İkincisi, Suriye aynı sırada "FKÖ asileri" görünümünde Arafat güçlerini yok etmeye girişti.

Arafat'ın iddiasının doğru olup olmadığını zaman gösterecektir.

1975-76 iç savaşında Lübnan'a girdiğinde Esat "Suriye ve Lübnan her zaman tek bir ülke, tek bir halk olmuştur" diyerek "Büyük Suriye" ülküsünü dile getirmişti.

Bugün Lübnan'daki 60.000 askeriyle Suriye ülkedeki en büyük güçlerden biridir. Kısa erimli amacı İsrail'in Lübnan'daki kazanımlarını geriletmekse, uzun erimli amacı da kendine bağımlı bir Lübnan hükümeti yerleştirmek ya da ülkeyi İsrail'le üleşmek olabilir.

Halk kendi yazgısını kendi belirlemelidir

Görüldüğü gibi bugün Lübnan'da temel sorun dış karışmadır. En başta, azınlık, yıkılası bir rejimi ayakta tutarak sorunu çözümsüzlüğe iten, üstelik Lübnan sorununu yeni bir Ortadoğu savaşının eşiğine getiren Amerika'nın burada hiç işi yoktur!

Öte yandan İsrail'in Güney Lübnan'da sürdürdüğü işgal ülkeyi fiilen bölmüştür. O da defolup gitmelidir!

Lübnan halkının kendi yazgısını belirleyebilmesinin son koşulu da Suriye'nin Lübnan'daki halk güçlerinin ve Filistin hareketinin sırtından inmesidir!

Dopingle yaşamaya çalışıyorlar

Yoldaşlar,

Menşeviklerin "kongre" yaptığını öğrendik. Gelişmelere kısaca bir göz atalım.

Faşist cuntanın içinde ilerici kanat arayan menşevikler, önce bir beklemeye girdiler. Ne zaman ki faşist cunta SODEP'i bile kabul etmedi, hemen "faşisttir" deyip işin içinden sıyrıldılar. İdeolojiyi bir kez daha siyasete kurban ettiler. Cuntaya faşist deyip neden faşist dediklerinin gerekçesini iki satırla geçiştirdiler.

Faşist demelerinden sonra, bir hareketliliğin içine girip "doping yapmış sporcular" gibi çalışmaya başladıklarında, okun ucunu faşist cuntaya değil de *İşçinin Sesi*'ne çevirdiler. Peşinden, "faşist olan bu cuntaya karşı cephe" propagandası yaptılar. Bu propaganda, çevredeki menşevik yavrucukları etkiledi. Onlar, menşevikleri savunma yarışına başladılar. Öyle geliyor ki, menşevik yavrucuklar, yakında "yuva"ya dönerler.

Cunta seçimlerinin yapıldığı hafta, "TKP 5. Kongresi"nin de yapıldığını öğrendik! Bu, TKP Kongresi falan değil menşeviklerin "doping"inin bir parçasıdır.

Yoldaşlar, çok ilginçtir. Partimiz, bir bakıma, RSDİP'nin bir başka örneğini, bazı farklılıklarla yaşıyor. TKP Lenincilerinin yaptığı, RSDİP'de Bolşeviklerin tutumunu andırıyor. Tabii bizim menşevikler de, dedeleri Martov'u izliyorlar.

RSDİP içindeki menşeviklerin birçok geçici başarısına karşın, 66. yıldönümünü kutladığımız Büyük Ekim Devrimi'ne damgasını vuran, Bolşevikler oldu. Bizde de böyle olacaktır.

Anadolu devrimi için, parti ve komünizm için özveri yapmalıyız. Başarımız oranında, devrim başarıya ulaşacaktır.

Yaşasın TKP 5. Kongresi!

Yaşasın komünizm!

Yıldırım Gençal.
İsviçre

IV

Türkiye Komünist Fırkası Faaliyet Programı

Sendikalara, amele cemiyetlerine ve fabrika ve imalâthane komitalarına, ameleleri patronlar ve hükûmet mekamatı nezdinde temsil etmek ve kollektif iş mukaveleleri akdetmek haklarının resmen tanınması, Türkiye millî amele teşkilâtlarının beynelmilel amele teşkilâtlarına girmek hakkına malikiyetleri.

b) Amele ve köylüler ve umum emekçi kütleler için, tam bir matbuat, tecemmu, nümayiş ve müştereken işlerini durdurmak (grev) serbestisi.

c) 8 saatlik iş günü (yer altında ve sıhhatı bozan işlerde 6 saat), 44 saatlik iş haftası, ilave iş için ve gece işi için iki kat ücret, ücretli hafta tatili, senede dort hafta ücretli mezuniyet, v.s..

d) sıhhî iş şeraiti, valideliğin, kadın ve çocuk işinin himayesi (vaz'ı hamilden evvel ve sonra dörder hafta ücretli mezuniyet, emzirme ve çocuk bakım evleri tesisi, 14 yaşından küçük çocukların fabrikalarda ve madenlerde çalıştırılmalarının men'i, 18 yaşından küçük gençlerin günde 6 saatten fazla işletilmemesi, kadınların ve gençlerin gece işinde çalıştırılmalarının men'i, aynî iş için ayni ücret, ve saire...

e) Tehlikelere karşi koruyan tedbirler: hastalık ve kaza siğortaları iş kurbanlarına veya ailelerine tazminat, içtimaî siğorta, hasta kasaları, ücretlerden tevkifat yapılmaksızın amele tekaüdü, patronlar hesabına işsizlere Devlet yardımı. Amele teşkilâtlarının kontrolu altında işin teftişi. Fabrikalar, madenler ve ilah civarında sîhhî amele evleri inşası, v.s...

2. — T.K.P. halk fırkası hükûmetinin devletleştirmeye lüzum gorduğu işletmelerde (demir yolları, imalâtı harbiye, seyri-sefain, tütün inhisarı, Devlet matbaaları, v.s..) işliyen amelelere ve küçük memurlara, her vasıta ile sermayedar burjuva Devletine karşi — grev hakki da dahil olmak üzere — menfaatlerini müdafaa etmek serbestisini temin için mücadele eder.

Köylülük

24. — T.K.P. hiç olmazsa her rencberi, ailesi efradı ile beraber geçinmesine kifayet edecek kadar bir eraziye sahip kılmak üzere, köylülerin toprak için olan mucadelelerine müzaheret eder; köylüleri büyük emlâk ve erazi sahiplerinin ve nufuzlu köy zenginlerinin istismarından ve zulmünden kurtarmak için mücadele eder. Bu maksatla büyük erazi sahiplerinin ve zengin köylülerin çiftliklerinin ve büyük erazilerinin, zıraat alet ve makinaları, çift ve sürü hayvanları ve sair demirbaş eşyaları ile beraber, tazminatşız müsadere edilmelerini ve bu toprakların hayvanların ve aletlerin bedava olarak, zıraat amelelerinden, gündelikçi rençberlerden, yoksul ve ortahalli köylülerden teşekkü edecek komitaların emri altına konmasını talep eder. Bundan mada, fırka Devlete ve evkafa ait toprakların da üzerlerinde çalışan, yoksul ve ortahalli köylüler arasında badavadan paylaştırılmasını talep eder.

25. — T.K.P. köylüyü kasup kavuran mürabaha borçlarının ve borç karşılığı olarak yapılmış muvakkat ferağ muamelelerinin ilgasını ve köylüye ait toprakların demirbaş eşyanın ve hayvanatın hiçbir vesile ile icre daireleri vasıtası ile cebren satılamamasını talep eder.

26. — T.K.P. gündelikçi zıraat ırgatlarının, ve umumiyetle varlıklı sınıfların istismarına tabi topraksız köylülerin sendikalar etrafınde teşkilâtlanmalarını temin için faaliyette bulunur; onların büyük erazi sahiklerine ve zengin köylülere karşı olan gündelik metalip mücadelelerini sevkü idare eder. Bu maksatla T.K.P. bizzat köylüler tarafından köylü komitaları teşkili ve kütlevî hareketlerin hızlandığı devirde bu komitaların köylü birliklerine tahvil edilmeleri lehinde tahrikâtta bulunur. T.K.P. zıraat amelesini, amele sınıfının bir cüz'ü olarak, sınıfı mustakil sendikalarda teşkilâtlandırır, ve şehir işçileri tarafından elde edilmiş ve edilecek olan tekmil haklardan istifadelerini te'min eder; bütün bu köy teşkilâtleri ile şehirlerdeki amele teşkilâtleri arasında irtîbat tesisine çalışır

27. — T.K.P. şehirlerde olduğu gibi köylerde ve çiftliklerde de emekçi kütlelerin sermayedarlara, büyük erazi ve çiftlik sahiplerine ve burjuva devletine karşı menfaatlerini müdafaaya elverişli her türlü inkilâpçı cemiyetler etrafında teşkilatlanmak hususunda tam bir serbestiye malik olmalarını talep eder.

Iktisadi ve mali mesail

28. — T.K.P. halk fırkası diktatorluğu tarafından tatbik edilen yerli sermayedarların büyük iktisadi teşebbüslerine ve türk-ecnebî muhtelit şirketlere (büyük zıraat, ticaret sanayi işletme ve inşaat şirketleri) Devlet bütçesinden müfrez, avanslar ve nakdî yardımlar, vergi istisnaiyetleri, inhisarlar ve saire tarikleri ile yoksul mükelleflerin zararına, fili müzaherette bulunmaktan ibaret olan iktasadî siyasete karşı mücadele eder.

29. — T.K.P. ancak S.S.C.I. ile yanî içinde muzaffer proletaryanın, beş senelik planını tahakkuk ettirmekte olduğu sosyalist kuruluşu memleketi ile en sıkı bir iktisadî ittifakın, ve yalnız bunun, Türkiyenin müstakil iktisadî inkişafını ve imperyalistlerin elinde bulunan iktisadî sevkel-ceyş merkezlerinin tasfiyesini mümkün kılabileceği kanaatindedir. Ancak S.S.C.I. ile sıkı bir siyasî, ve iktisadî teşriki mesaî esnaf ve zanaatkârları, küçük müteşebbisleri ve ilah...kendilerini mahveden imperyalist memleketlerin rekabetine karşı koruyabilir.

30. — T.K.P. amele kooperatifleri vücude getirilmesi için faaliyette bulunur, mevcut olanlarda kommunist fraksiyonları teşkil eder ve her vasıta ile mücadele ederek, bu kooperatifleri millî sermayedarlık teazzuvunun birer cüz'ü haline gelmekten men'etmeğe uğraşır. Hali hazırda büyük erazî sahipleri ve zengin köylüler için istinat noktaları teşkil eden köylü kooperatiflerine gelince, T.K.P. köylü kütlelerini ihtiva ettiklerini göz önünde bulundurarak, bunların içinde faaliyette bulunmaktan da istinkâf etmez.

31. — T.K.P. bil'vasıta vergileri çoğaltmak sureti ile bütçe mükellefiyetlerinin en büyük kısmını gittikçe daha ziyade genis yoksul müstehlik

TKP II. PROGRAMI – PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

kütlelere yükletmek istikametinde inkişaf eden halk fırkası hükûmetinin maliye sistemine karşı azımkârana mücadele eder, ve bu bil'vasıta vergiler yerine doğrudan doğruya en müreffeh içtimaî tabakaları isthidaf eden bilavasıta vergilerin ikamesini talep eder.

2. — T.K.P. halk fırkası hükûmetinin aşarın yerini tutmak üzere vaz'ettiği ve yoksul ve ortahalli köylüleri tamamile ezen erazi, musakkafat ve çift ve sürü hayvanatı üzerinden alınan mütenevvi vergilere ve rusuma karşı mücadele eder. Bütün bu tekâlifin, ve yol mükellefiyeti, angaryalar, cebrî ianeler ve saire gibi köylü kütlelerini canlarından bezdiren derebeylikten kalma ağır vergilerin ilga edilmelerini; yerlerine yalnız büyük erazî sahiplerinin ve zengin köylülerin umumî iratları yekûnu üzerinden alınan bir tek mütarakki vergi tarhedilmesini; ve yoksul ve ortahalli köylülerin her türlü vergi mükellefiyetinden istisnasını talep eder.

33. — T.K.P. zanaatkârları, küçük esnaf ve satıcıları, küçük memurları ve ameleleri ve ilah... ezen kazanç ve ücret vergisine karşı mücadele eder, ve bunun ilgası ile yerine sermayedarların ve büyük irat sahiplerinin umum gelirleri ve servetleri üzerinden alınan bir müterakkî vergi vaz'edilmesini ve amele ücretlerinin ve küşük esnaf, dükâncı ve satıcıların her türlü vergiden istisna edilmelerini talep eder.

34. — T.K.P. irsen intikal eden servet üzerinden gayet müterakkî bir vergi alınmasını talep eder.

35. — T.K.P. zarurî ihtiyaçlara tekabül eden eşya fiatleri üzerine binen oktruva ve saire gibi tekmil bilvasıta ve beledî rüsumun ve amelelerin ve şehirli yoksul halkın mesken kiralarını artıran belediye vergilerinin ilgası için mücadele eder.

Umumi maarif

36. — T.K.P. amelelerin, köylülerin ve bütün yoksul halkın çocukları için, amele ve köylü komitalarının kontroluna tabi, bedava halk mektepleri açılmasını, ve bu yoksul çocuklara derslere devamın maddî imkânlarının (elbise, kundura, kitap, yiyecek, v.s.) te'min edilmesini talep eder.

37. — T.K.P. her türlü harşi fealiyetlerin sevkü idaresini halk fırkasının inhisarı altına vaz'eden bugünkü teamüle karşı, ve amele ve köylünün müstakillen her türlü burjuva controlundan azade gece dersleri açmalarına marksist inkilâpçı bir edebiyat neşredilmesine, ve işçi gençliğine inkilâpçı bir terbiye verilmesine imkân bırakmıyan fiilî memnuiyetlere karşı şiddetle mücadele eder.

38. — T.K.P. ilk ve talî mektepleri bitiren proletaryaya ve köylülüğe mensup gençlere ilmî ve mesleğî bilgilerini genişletmek ve tamamlamak imkânlarını verecek bir tarzda, meslek mekteplerinin islâhını ve çoğaltılmasını, ve âlî tahsilin halkçılaştırılmasını talep eder.

Gençlik

39. — T.K.P. amele, köylü ve münevver gençlik arasında ve umumiyetle yoksul sınıflara mensup tekmil genç anasır arasında hususî bir iytina ile ve azm ile fealiyette bulunur, amele gençliğini, kommunistçe yetiştirmek içine bilhassa dikkat eder, ve Türkiye kommunist gençler federasyonunu, bilfiil sekvü idare etmek suretile kuvvetlendirmeğe ve inkişaf ettirmeğe çalışır. Böylece kommunist-leninist fikriyatın emekçi gençlik üzerindeki nufuz ve tesirini derinleştirir ve amele hareketine yeni taze inkilâpçı mücahitler hazırlar.

40. — T.K.P.nin direktifi ve rehberliği altında yürüyen T.K.G.F. fırkanın şiarlarını yaymak ve proletaryanın inkilâpçı hareketine iltihak etmeleri muhtemel tekmil muhitlerde (küçük-burjuvazi, küçük ve ortahalli köylülük, millî ekalliyetlerin yoksul kütleleri, umumiyetle spor, harsî ve ilah..gençlik teşkilâtları) onları tehakkuk ettirmek ve gençliğin yüreğinde, imperyalisme ve sermayedarlık istismarına karşı sönmez bir kin köklendirmek hedefleri etrafında fasılasız, yılmaz bir mücadele devam ettirir. T.K.-G.F. işçi gençliğinin kısmî metalibi için olan mücadelelerini, bunları kâhillerin mücadelelerile ve amele hareketinin nihaî gayeleri ile bağlamak suretile sevkü idare eder.

41. — T.K.P. ordu ve donanmada sistemli bir kommunist propagandası yapar; ve genç kommunistler federasyonunun asker gençlik arasındaki fealiyetini sevkü idare eder.

İnkılâp Yolu külliatı

TÜRKİYE KOMMUNİST FIRKASI
FEALİYET PROGRAMI

Kadınların hareketi

42. — T.K.P. ön safta işçi ve yoksul köylü kadin kütlelerine hulul etmeğe ve aralarında nufuzunu sağlamlaştırmağa gayret ederek, emekçi kadınlar arasında sistemli bir propaganda yapar. T.K.P. emekçi kadınların menfeatlerine uyan, mesela emekçi kadının tam bir siyasî kurtuluşu onun içtimaî hayatta tamamile kurtuluşu, müsavî iş için müsavî ücret, kadın işçiliğin himayesi için hususî bir kanun, kadınların geceleyin ve gayri sıhhî işletmelerde işletilmelerinin memnuiyyeti, anneliğın ve çocukluğun himayesi, v.s. gibi iktisadi ve siyasi şiarlar ortaya atar ve bunlar lehinde tahrikatta bulunur.

Firka, emekçi kadın kütleleri içinde nüfuzunu kuvvetlendirdikçe, onlardan en eyilerini kendi saflarına çeker ve diğerlerini inkilâpçı meslek birlikleri şiarları altında T.K.P.ye muhip (sempatizan) teşkilâtlarda teşkilâtlandırmaya, ve proletaryanın ve köylülüğün inkilâbî mucadelelerine daha feal bir tarzda iştirâk ettirmege gayret eder.

43. — T.K.P. kadınlığın emekçi kütleleri üzerinde nufuzunu yaymağa uğraşan küçük-burjuva siyasi, millici ve dini kadın teşkilâtlarına karşı mücadele eder, onların şiarlarının, sermayedarlık idaresinde kadının sözde musavatına ait metaliplerinin içtimaî muhtevasını kütleler huzurunda meydana çıkarır, ve o şiarlara ve metalibe karşı, proletarya ve yoksul köylü kadınlığının menfeatlerini mudafaa eden kendi sınıfi şiarlarını ileri sürer.

II'ci kısım
Amele ve köylü hükûmetinin vazifeleri

44.— T.K.P. tarafından sevku idare edilen Türkiye proletaryâsının hegemonyasi altında amele ve köylü bloku tarafından Devlet iktidarı zaptolunur olunmaz, sovyet temeli uzerine kurulacak olan amele ve köylü hükûmetinin önünde dikilecek en mustacel vazife, sinifî duşmanlarının aksi-inkilâpçı hücumlarına karşı yeni nizamın müdafeasını tanzim etmek olacaktır. A.K.H. derhal büyük emlâk ve erazi sahiplerini, büyük burjuvaziyi ve bu istismarcı sınıfların tarafdarlarını, silahtan tecrit etmeğe, aksi-inkilâpçı orduların bekayasını tahrip etmeğe ve amele ve köylüleri silahlandırmağa mecbur olacaktır. Böylece bir kızıl ordunun ve bir inkilâpçı milisin ilk nüvveleri tebellür etmiş olacaktır.

45.— T.K.P. emekçi halk kütleleri arasında, halkçı-burjuva inkilâbının tamamile tehakkukunu çabuklaştırmak, amele ve köylünün halkçı diktatorluğundan proletarya diktatorluğuna intikal devresini kabil alduğu kadar çok kısaltmak ve amele sınıfını fikriyat ve teşkilât noktai nazarlarından bu tarihi vazifeyi der'uhte etmeğe hazırlamak maksatları ile, yorulmak bilmez devamli bir teşkilat, tahrikât ve tenvir ve terbiye fealiyeti takip eder.

(Devam edecek)

Faşist seçim oyununu sergiledik

Türkiye Cumhuriyet'ten bu yana düzgün bir burjuva demokrasisi yaşamamıştır. Tekelci kapitalizm, 12 Eylül öncesi dönemde yaşanan o kısır burjuva demokrasisine bile göz yumamadığı, onu bile verecek güçte olmadığı için faşizme gerek duymuştur. Faşizmin seçim oyunu kimseyi kandıramaz.

Hapis, zindan, kan sınıf savaşını durduramadığı gibi 6 Kasım göstermelik seçimleri de durduramaz. Ülkemiz büyük patlamalara, sınıf kavgalarına gebedir. Hem de daha bilinçlenmiş, hatalarından ders almış bir işçi sınıfı, burjuvaziye karşı dikilmeye ve yeni savaşımlar vermeye hazırlanıyor.

6 Kasım'daki göstermelik seçimlerden sonra faşist cunta Özal ve ekibi eliyle işçi sınıfına kan kusturmaya devam edecektir. Şimdi faşist cuntanın, "demokrasiye dönüşü"yle ilgili Alman kamuoyunun tutumunu ve Mannheim'da göstermelik seçimlere karşı yapılan eylemlerle ilgili izlenimlerimi aktarıyorum.

Almanya kamuoyu bu selerin sahte, göstermelik olduğunun farkındadır. Bu tutumu, eylemler sıranda Almanlarla yaptığımız konuşmalardan çıkardık. 22 Ekim, Bonn barış yürüyüşünde, katıldığımız öteki yığınsal gösterilerde, *Türkei Spiegel*'i satarken, "acaba askeriye demokrasiye mi geçiyor" sorusuna aldığımız cevap, hep "hayır dönemiyor" oldu. Bu da Türkiye devrimci hareketinin iyi, geniş bir kamuoyu yarattığının göstergesidir.

Ayrıca Alman burjuva basınında, Türkiye halkının önünde seçenek olmadığı, 6 Kasım'da gerçek secimlerin yapılmadığı ve Özal'ı seçmesi Türkiye halkının cuntanın yaptığını onaylamadığındandır, gibi yorumlar çıktı.

Eylemlere gelince, Mannheim'da, 5.11.83 tarihinde, şehrin en işlek, Türkiyelilerin en yoğun olduğu caddesinde *İşçinin Sesi, Serxwebün, Devrimci İşçi* olarak ortak eylem yapıldı.

Şehrin merkezinde bir ortak yayın masası kuruldu. Megafonla ortak hazırlanmış bir bildiri Türkçe, Almanca olarak, küçük aralarla okundu. Ortak metinde, yapılacak olan göstermelik seçimlerin içyüzü açıklanarak, devrimcilerin ve Türkiye halklarının geriye dönmek diye bir istemleri olmadığı, faşizme karşı, gerçek demokrasi için tek yolun devrim olduğu vurgulandı. Mannheim'da yaşayan Türkiyelilerin, Türkiye'deki yakınlarını telefon-telgrafla seçimlerde geçersiz oy kullanmaya çağırmaları istendi.

Eylem çok ilgi gördü. Konuşmalar sırasında masa etrafında büyük insan toplulukları birikti. Birçok Türkiyelinin bu seçimlerin içyüzünü gördüğü ortaya çıktı. Öte yandan "resmi"ler ayrı bir yerde, Türkiyeli emekçilerin olmadığı, genellikle "varlıklıların" alış-verişe çıktığı pasajlarda masa açarak, ihanetçi propagandalarını yaptılar, burjuva kuyrukçuluğunu gerçekleştirdiler.

Aynı gün, *İşçinin Sesi*, üzerinde Türkçe olarak "Seçimlerde geçersiz oy yetmez, devrimden başka yol faşizmi ezmez", Almanca olarak "Demokrasiye giden tek yol devrim" yazan büyük bir flama asarak bağımsız korsan eylem yaptı. Şehrin merkezinde bir inşaata asılan büyük flama gelip geçenler tarafından ilgiyle izlendi.

Bu yapılan eylemler, faşist cuntanın kamuoyunu aldatma girişimlerini boşa çıkaran, yığınlara demokrasiye giden tek yolun devrim olduğunun bilincini veren eylemlerdi. Bu doğru bilinci vermek çeşitli "burjuva muhalefetçilerinin" yığınsal çıkışları baştan boğabilme, başka kanallara akıtma girişimlerinin olduğu bu dönemde daha da acilleşmiştir.

12 Eylül öncesinde devrimci durum koşullarında yığınsal çıkışları, yanlış bilinçle, yanlış hedeflerle ve yanlış savaş biçimleriyle söndürmesini başaran burjuvaziye karşı savaşmak her demokratın, devrimcinin, devrimci hareketin görevidir. Nasıl faşizme karşı savaşmak önemli görevse, burjuvazinin girişimlerine ve bu girişimlere kuyrukçuluk eden reformist oportünist akımlara karşı savaşmak da önemli bir görevdir.

Demokrasiye giden tek yol devrim!

Yaşasın ileri demokratik halk devrimi!

Nevzat Uyar, Mannheim

Hamburg'ta Eğitim İMG'yi kurduk

Yoldaşlar,
Bugün Türkiye'de faşist cunta halkımıza, görülmemiş bir zorbalık ve açlık dayatıyor. Buna paralel olarak, halkımızda, işçi sınıfımızda, derinden faşizme karşı tepki yükseliyor. Hapishanelerde direnen binlerce devrimci tutuklu, faşizmin kabusu oldu.

Faşist cunta hiçbir ekonomik toplumsal soruna çözüm getirememiştir. Bu durum cuntayı daha da köşeye sıkıştırırken aynı zamanda onu bir an önce dışarıya sarkmaya zorluyor. Irak'a ve en son Lübnan'a yapılan saldırı bunu kanıtlıyor.

Bizler, Hamburg'ta *İşçinin Sesi* sempatizanları, halklarımızın baş belası faşist cuntaya karşı devrim için savaşmanın zorunluluğuna inanmış devrimciler olarak, bir İMG oluşturduk. İMG'mizde önümüze şu görevleri koyduk:

1. İdeolojik olarak kendimizi geliştirme (*İşçinin Sesi*, gazete ve yayınlarının eğitimi) ve devrim kavgasına yararlı kadrolar olmak.
2. Gazetemiz *İşçinin Sesi*'ne sürekli haber yazı göndermek.
3. Örgütümüzü güçlendirmek için, yığın çalışması yapmak, gazetemizi en geniş yığınlara ulaştırmak.

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir!

Yaşasın TKP-*İşçinin Sesi!*

Eğitim İMG
Hamburg

Hedef koyduk

Değerli yoldaşlar,
Bulunduğum bölge olan Schifferstadt'tan örgüt çalışmalarımız hakkında kısa bilgi vermek istiyorum.

Bu zamana kadar, *İşçinin Sesi* sempatizanları olarak, eylemlerimize katılan kişilerle ilişkilerimiz şu ya da bu düzeyde sürmekteydi. Belirli sayıda gazeteyi belirli insanlara iletmeye çalışıyorduk. İlişki çevremiz dardı.

Bu yörede üç binin üzerinde Türkiyeli var. Yığın bağlarını geliştirmek için aldığımız kararla, çevredeki fabrikalarda çalışan işçilerin sorunlarıyla ilgilenmeyi, sık sık aile ziyaretleri yapmayı, yayın organının sokakta dağıtımını örgütlemeyi, sempatizanlarla folklor, saz kursu gibi sosyal çalışmalar yürütmeyi hedefledik.

Yayın organımızın sokakta dağıtımını üç haftadır gerçekleştiriyoruz. Bundan böyle sürekli ve düzenli yapacağız. Gazete satışı, Türkiye'li işçilerin büyük ilgisini gördü. Folklor ve diğer sosyal çalışmalarımız yeni başladı. Folklor gurubundaki yoldaşlarla İMG çalışması yapacağız.

Schifferstadt ve çevresindeki devrimcileri *İşçinin Sesi* çatısı altında birleştirmek için dernekleşme çalışmalarımız sürüyor. 1984 1 Mayıs'ına Schifferstadt örgütü olarak katılmayı hedefliyoruz.

Örgüt seferberliğimiz bitmedi, devrime dek sürecek, hatta devrimden sonra komünizme varana dek sürecek.

Yaşasın TKP *İşçinin Sesi*

Güven İnanç, Schifferstadt

Zaman gerçekten azalıyor

Biz *İşçinin Sesi* militanları olarak, haftanın belli günlerinde gazete satışı yapmaktayız. Günden güne satışlarımızda artış oluyor. Gericilik dönemindeki bu artışları bir başarı olarak niteliyoruz.

İzinden dönen işçiler Türkiye'yi şöyle anlatmaktadırlar:

İşsizlik artıyor. Pahalılık dayanılmaz boyutlar aldı. Köy ve şehirde, emekçi ve küçük esnaf ekonomik çöküntü içinde. Dar gelirli halk psikolojik bunalımlar içinde kıvranıyor... Ekonomik koşulların baskısıyla aileler yıkılıyor. Çocuklar aç ve sefil bir hayat sürdürüyor. Hergün cinayetler işleniyor. Yine anlatılanlara göre, halkımız faşist cuntayı, üç yılı aşkın zamandır yaptığı zulüm, zorbalık ve baskılarla, iyice tanımıştır. Fitili ateşlenmiş bomba gibi patlamaya hazırdır. Yürekler kin ve nefretle dolmuştur.

Faşist cunta ekonomik bunalımı çözmemiş ve de çözemeyecektir. Derin ekonomik bunalımı çözmeyen tekelci sermaye, emekçi halkımıza ve Kürt ulusuna şiddete dayalı diktatörlüğünü çeşitli kılıflarda dayatarak bunalımın içinden çıkmaya çalışıyor.

R. Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi "zaman azalıyor". Devrimci duruma yol açan ekonomik, toplumsal bunalım sürüyor... Faşizmin manevra alanı dar. Faşist diktatörlüğün devrilmesini sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimiyle bağlamak, devrim propagandasını yoğun olarak yapmak, devrimci enerji birikimini hızlandırmak gerekiyor.

Türkiyelilerle gazetenin içeriği üzerine konuşup, tartışıyoruz. Anlaşılmayan konularda, açıcı, karşılıklı yarar taşıyan tartışmalar oluyor. Amacımız *İşçinin Sesi*'ni Türk, Kürt bütün Türkiyeli vatandaşlara okutmak, ideolojimizi duyurmaktır. Kollektif çalışmalarımızda daha da başarılı olmaya çalışacağız.

Haydin Yoldaşlar!

Faşizme karşı tek alternatif olan devrimi gerçekleştirmek için ileri!

Türkiye'nin yazgısı devrimdir!

Yaşasın TKP *İşçinin Sesi!*

Devrimci selamlarımla.

Ferhat Savaş
Mannheim.

Ekim Devrimi'ni kutladık Grenada'nın işgalini kınadık

ABD'nin Orta Amerika'yı arka bahçesi sayıp, burada açmış çiçekleri yolmaya kalkışmasını ve bunun başlangıcı olarak Grenada'yı işgal etmesini protesto ettik. 5 Kasım'da Liberation'ın düzenlediği yürüş ve mitinge 5 bin kişi katıldı. Mitingde Tony Benn konuştu. Bize de İTİB olarak, eylemin güvenliği görevi verilmişti. Eyleme hem görevli, hem yığınsal olarak katıldık ve geniş yayın satışı yaptık.

6 Kasım'da ise Britanya Sovyet Dostluk Derneği, Ekim Devrimi'nin yıldönümünü kutlamak üzere bir gece düzenlemişti. İTİB'den gecenin güvenliği istenmişti. Buraya da görevliler ve çoşkulu izleyiciler olarak yığınsal katıldık. Gece çok kalabalıktı. Özbek oyunları sahnelendi ve büyük sevgiyle karşılandı.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

R.M.. Londra

Sorumlusu oportünizmdir

Türkiye'de halkın hoşnutsuzluğunu devrime kanalize etmek için TKP-*İşçinin Sesi* dişe diş savaşım veriyor. Biz de bulunduğumuz yerde, "Tanklarla gelenler, devrimle gitmelidir" afişleriyle "faşizme karşı geçersiz oy" pullarını yaygın yapıştırdık. Türkiyelilerle yaptığımız sohbetlerde, seçimlerin aldatmaca olduğunu, demokrasiye giden tek yolun devrim olduğunu anlatıyoruz ve yayın organımızı veriyoruz. Fransızca dosyalarımız da ilgiyle karşılanıyor.

Avrupa'da da gericilik şaha kalktı. İngiltere, Almanya ve şimdi de Fransa'da gericilik cirit atıyor. Fransızların "sol hükümet"i sağa, yeteneklerini göstermesi için sayısız fırsatlar tanıyor. Çok elektrikli geçen Dreux belediye seçimlerinde, gericiler ve faşistler ne yazık ki ezici başarılar elde ettiler. Mart 83-Ekim 83 arasında faşistler taraftarlarını iki katına çıkardılar. Bunun tek sorumlusu oportünist kafadır. Öteki bölgelerde komünistlerin elindeki belediyelerin, faşistlerce bağlaşıksız ele geçirilmesi bu işin vardığı boyutları daha da iyi anlatıyor.

Bunlar, aynı ailenin hastacılız uzantısı TKP menşeviklerinin uzlaşmacı, kuyrukçu tutumunu daha iyi sergilememize yarıyor.

Komünist hareketin baş belası oportünist kanseri kazıyacağız!

Demokrasiye giden tek yol devrimdir.

Yaşasın öncü gücümüz TKP-*İşçinin Sesi*!

Oktay Gökçer, Paris

Yabancı işçilerle ilgili bir toplantı

Değerli yoldaşlar,
Schifferstadt'a yakın bulunan bir şehirde (Speyer), Almanya'daki yabancılar ve onların geriye dönüşleri ile ilgili bir toplantı yapıldı. Toplantının içeriğini, katılan kuruluş ve kişilerin fikirlerini aktarmaya çalışacağım.

Toplantıyı DGB düzenlemişti. DKP, BWK, Grünen (Yeşiller), FİDEF, *Serxwebun'*-dan bir arkadaş, ayrıca Barış Derneği üyesi bir avukat ve *İşçinin Sesi* olarak bizler toplantıya katıldık.

İlk konuşmayı, yapan DGB'li arkadaş, Türkiyeli işçilerin Almanya'daki yaşamlarına, her türlü sosyal sorunlarına ve geri döndüklerinde karşılaşacakları zorluklara de karşılaşacakları zorluklara değindi. "Dileğimiz, Türkiyeli işçilerin Almanya'da kalmaları ve isterlerse burada hep kalabilmeleridir" dedi. Konuşma ilgi gördü.

Daha sonra DKP'li bir yoldaş Türkiyeli işçilerin Türkiye'deki yaşamlarıyla buradaki yaşamlarını kıyaslayarak, geri dönme primlerinin yetersiz olduğunu, daha fazla para ödenmesi gerektiğini dile getirdi. Ardından, dünya barışı konusuna değindi. Türkiye'de sınıf savaşı yükseldiğinde dünya barışının sarsılacağını, Türkiye'deki savaşımın üçüncü bir dünya savaşına neden olabileceğini anlatmaya çalışırken, bizim menşevikler, hemen onayladılar.

İyi Almanca konuşamadığımızdan tartışmaya pek derinlemesine katılamadık, ama bir Alman arkadaşın yardımıyla düşüncelerimizi anlatmaya çalıştık. Yaptığımız konuşma ve sorduğumuz sorular toplantıdakilerin ilgisini çekti. Barış Derneği'nden olan avukatın bize hak vermesi, Türkiye'de yüksek sınıf savaşımının temellerinin olduğunu, geçmişte devrimci durum yaşandığını inkar eden menşeviklerin yüzünü yere çaldı. Folklor ekiplerini oynattıktan sonra menşevikler çekip gittiler. Ne yayınlarını o insanlara iletmeye çalıştılar, ne de toplantının bitmesini beklediler.

Bu toplantıya hazırlıklı gidemedik. Çünkü bir gün önce haber alabilmiştik. Ancak elimizde bulunan Almanca yayınlarımız büyük ilgi gördü. Yayın satarken DKP'lilerle ve Yeşiller'le oturup ülkemizin durumunu ve TKP'nin durumunu uzun uzun konuştuk. Bizleri tekrar konuşmak için davet ettiler. Biz ilişkilerimizi daha da geliştirmek için elimizden geleni yapacağız.

Güven İnanç, Schifferstadt

Şenliğe katıldık

Yoldaşlar,
TKP-*İşçinin Sesi* olarak İsviçre'de, Emek Partisi'nin (Parti du Travail) 15-16 Ekim tarihleri arasındaki yıllık bayramına PKK'lı arkadaşlarla ortak bir masa açarak katıldık.

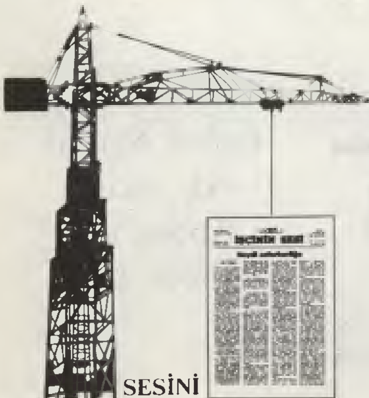
Yiyecek ve yayın satışı yapıldı. Hazırlamış olduğumuz pankart gelenlerin ilgisini ve beğenisini kazandı.

Emek Partisi'nin bu bayramı, Kürdistan halkının devrimci bir örgütü olan PKK ile buradaki ilişkimizi güçlendirdi, hem de Türkiye komünist hareketini İsviçrelilere tanıtıcı nitelikte oldu.

İsviçre-İşçinin Sesi,

ABONE FİŞİ

İşçinin Sesi'ne abone olmak istiyorum.
Abone bedeli .... ni
☐ posta havalesi ☐ banka havalesi olarak gönderiyorum.
(Uygun kareyi işaretleyiniz)
Adı, Soyadı ____________
Adresi ____________
____
Tarih ____________ İmza ____________

EK SAYI

İŞÇİNİN SESİ

21 Kasım 1983

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ 4. PROGRAM TASLAĞI TARTIŞMASI

Duyuru

Yoldaşlar,

Program tartışması giderek artan bir yoğunluk içinde ilerliyor. Partililerin çoğunluğundan ilk yazılı düşünceler geldi, geri kalanlardan da gelmeye devam ediyor.

Böylece program tartışmasının birinci aşamasından *ikinci* aşamasına, yığın örgütlerinde tartışma ve programın kamuoyuna sunulması aşamasına geçiyoruz.

Bu aşamada tüm partili ve partisiz yoldaşlar, görüşlerini daha kapsamlı olarak ve yığın örgütlerinde yürüyecek tartışmaların sonuçlarını merkeze iletmelidirler.

Devrimci hareket içinden TKP 4. Program Taslağı'na ilişkin olarak gelecek her çeşit düşünce, öneri ve eleştiriyi teşekkürle karşılayacağımızı ve üzerinde dikkatle duracağımızı belirtmek isteriz.

Yine bu aşamada parti basını da program tartışmasına açılacaktır. Merkez organımız *İşçinin Sesi* program tartışmasını içeren ekler yayınlayacaktır.

Bu arada program tartışmasının izlemesini düşündüğümüz yolda zorunlu olarak yapılan bir değişikliği duyuralım. Kararlaştırılan çerçeve içinde, program taslağı gelen öneri ve eleştirilerin ışığında *üçüncü* aşamada yeniden yazılacak, yayınlanacak ve görüş istenecekti. Ancak gelen ilk önerilerin yoğunluğu ve bunlar arasından kabul edilenlerin yüksek oranı elinizdeki taslağı düşünülen süreden çok önce büyük ölçüde değiştirdi, eskitti. Artık fazla sayıda değişiklik taşıyan bir taslak üzerinde tartışma yürütmek, eskimiş bir aşamada enerji harcamak olacaktır.

Bu nedenle, tartışmanın ikinci aşamasına başlarken TKP 4. Programı II. Taslağı yayınlanıyor. Tartışma bu II. Taslak üzerinden yürüyecektir. Üçüncü aşamada ise taslak tüm değişiklikleri kapsar biçimde yeniden yazılacak ve sunulacaktır.

TKP'nin 4. Programı Türkiye işçi sınıfının yeni ve utkan geleceğinin başlangıcı olsun!

TKP EK Üst Bürosu

TKP 4. Programı 1. Taslak Öneri İstatistiği

Toplam önerme*		Gerçek öneri**		Öneri taşımayan***	
sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde
682	100	602	88	80	12

Toplam önerme		İçeriği ilgilendirir		Tekniği ilgilendirir	
sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde
682	100	521	76	161	24

* *Toplam önerme:* Öneri, soru, yorum vb. herşey dahil. ** *Gerçek öneri:* Doğrudan öneriler.
*** *Öneri taşımayan:* sorular, açıklama istemleri, değerlendirme ve yorumlar

Gerçek öneri		Tümü kabul edilen		Kısmen kabul edilen		Reddedilen		İşlemde*	
sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde	sayı	yüzde
602	100	267	44.4	2	0.3	264	43.8	69	11.5

* *İşlemde:* İşlemi biten 533, yani gerçek önerilerin %89'u.
İşlemde olan ise işlemi henüz bitmemiş olanlar.

İçindekiler

4. PROGRAM II. TASLAĞI

1. Çağımız kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır

Çağımız proleter devrimleriyle kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır. Bu çağın ana çelişkisi, sosyalizmle emperyalizm arasındadır.

Dünya, emperyalizmle birlikte, bir bütün olarak sosyalizm için olgunlaştı. Çağımız Büyük Ekim Sosyalist Devrimiyle açıldı. 1917 devrimi dünya güç dengesinde yepyeni bir oluşum başlattı, emperyalizmin rakipsizliğini yoketti, sosyalizmi teoriden pratiğe indirdi. İşçi sınıfı ve halkların kurtuluş kavgasına büyük hız kattı. I. Dünya Savaşı ve asıl olarak Ekim Devrimi ile kapitalizmin genel bunalımı başladı.

Sovyetler Birliği'nin II. Dünya Savaşı'nda emperyalizme indirdiği ağır darbenin ve faşizmin yıkılmasında oynadığı belirleyici rolün ardından çeşitli ülkelerde gerçekleşen devrimlerle sosyalizm bir dünya sistemi oldu. Bugün iki dünya sistemi ama tek bir dünya pazarı vardır. Kapitalist ve sosyalist sektörler onun birbirini karşılıklı olarak etkileyen parçalarıdır. Sosyalizm-emperyalizm çelişkisi, kapitalist sistemin çelişkilerini azdırmakta, devrimci süreçleri hızlandırmaktadır.

Dünya sosyalist sistemi

Sosyalist sistem, sömürü ilişkilerinin yer almadığı, halkların ve devletlerin proletarya enternasyonalizmi temelinde işbirliğini gerektiren bir sistemdir.

Dünya sosyalist sistemi, yaşayan sosyalizm dünya işçi sınıfının en büyük kazanımıdır. Varlığı ve pratik dayanışmasıyla emperyalizme karşı işçi sınıfının ve halkların sağlam dayanağıdır.

* * *

Dünya sosyalist sisteminin ana gücü olan Sovyetler Birliği dünya devrimci merkezidir. Ekonomik ve toplumsal yönden en gelişmiş sosyalist ülke olarak, işçi sınıfı hareketinin en yüksek boyutlara ulaştığı yerdir. Sovyetler Birliği'nin dünya devrimci merkezi oluşu, bu nedenle, izlediği siyasetle bağlı olmayan nesnel bir konumdur.

Dünya devrimci merkezinin, dünya devrim sürecine derin bir etkisi vardır.

TKP Sovyetler Birliği'nin dünyada oynadığı rolü dünya devrimi açısından ele alır ve bu temel hedef içinde değerlendirir. Dünya devriminin çıkarı, Sovyetler Birliği dahil, tüm parçalarının çıkarından önde gelir.

Dünya kapitalist sistemi

Dünya kapitalist ekonomisi, özerk ulusal kapitalist ekonomilerin basit toplamı değil, sömürüye, zora dayalı organik bir bütündür, bir hiyerarşidir. Bu hiyerarşinin değişik yerlerindeki ülkeler ya da ülke toplulukları, emperyalist sömürü sistemi içinde değişik rollere sahiptir.

Dünya sosyalist sisteminin giderek güçlenmesi, işçi sınıfının ve halkların savaşımı ve bilimsel teknolojik devrimin etkileri altında, dünya kapitalist ekonomik sisteminin yapısında bir değişim vardır. Uluslararası işbölümünde, uluslararası ticaretin yapısında ve coğrafyasal dağılımında, sermayenin ve işgücünün bölgesel yer değiştiriminde yenilikler ortaya çıkmaktadır.

Giderek dünya çapında üretim ve ticaret, tekellerin dünya çapında planladığı bir işbölümü durumunu almaktadır.

Dünyada kapitalizmin ortaya çıkmasından bu yana ilk kez geri kalmış ülkelerde yapılan endüstriyel üretim uluslararası işbölümünde anlamlı bir yer tutmaktadır.

Bu gelişmelerın sonucunda ilk kez bugün tam anlamıyla bir bütün olarak dünya işçi sınıfı ortaya çıkmaktadır.

* * *

Emperyalist ülkelerde süregen bir bunalım vardır. ABD'nin kapitalist dünyadaki hegemonyası gerilemekte, dünya çapında jeopolitik ilişkiler değişmektedir.

Az gelişmiş ülkelere karşı böl-yönet siyasetinden geri durmayan emperyalist ülkeler, kendileri de bölünmüş durumdadır. Ayrılıkları yalnız ekonomik değil, aynı zamanda siyasal ayrılıklardır.

İşsizlik, üretim daralması, zorunlu kısa işgünü, yığınsal işten çıkarmalar, emperyalist *ülkelerde* yaşamın ayrılmaz parçası olmuştur. Toplumsal hizmetler, emeklilik, sağlık sigortası harcamaları giderek kısılmaktadır. Emperyalist *tekellerin* ise kârları, dış yatırımları, üretim kapasiteleri ve işgücü kullanımları artmaktadır.

* * *

Az gelişmiş ülkelerde işsiz ve gizli işsiz oranları yüzmilyonları aşmakta, kapitalizmi tarımın geleneksel yapısını çözdük-

çe, bu sayı artmaktadır.

Az gelişmiş ülkelerde efektif talep düşük, iç pazar dardır. Bu nedenle, gelişen endüstriler, ihracata yönelik gelişmektedir. Endüstri belirli bir yoğunluğa ulaşınca ya malını dışarı satacak ya da çökecektir.

Az gelişmiş ülkelerin endüstrileşmesinin pazarı dış ülkeler, özellikle de emperyalist ülkelerdir. Bu, az gelişmiş ülkelerin emperyalizme bağımlılığının önemli bir halkasıdır.

Dünya kapitalist ekonomik sisteminin "eski" işbölümünde sömürülen ülkeler tarım ve hammadde deposuydu. Şimdi aynı ilişki kendini endüstriyel düzeyde yaratıyor. Bugün de, kapitalizmin dünya çapındaki gelişmesini belirleyen tüm teknolojik, bilimsel ve endüstriyel dallar emperyalizmin egemenliğindedir. Bu, az gelişmiş ülkelerin emperyalizme bağımlılığının öteki halkasıdır.

Az gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan ihracata dönük endüstrileşme, ekonomik-toplumsal sorunları çözmüyor, ağırlaştırıyor. Gelir dağılımı daha dengesizleşiyor. Toplumsal beklentiler yükseliyor ama karşılanamıyor. Bu endüstrileşme ne denli derinleşirse gelişme o denli *"süregen azgelişmişlik"* olarak kendini yeniden üretiyor.

Dolayısıyla az gelişmiş ülkeler, ve özellikle gelişmenin hızlı olduğu orta kuşak ülkeleri, çelişkilerin, bunalımların odaklaştığı bölgeler oluyor. Bu ülkeler dünya emperyalist sisteminin zayıf halkalarıdır.

Az gelişmiş ülkelerde halka karşı kaba güç, diktatörlüğün çıplak yüzünü kullanma zorunluluğu ve fiilen kullanma, yapısal bir özellik olarak sürüyor. Böyle ülkelerde burjuva demokrasisi uzun süreli yaşayamıyor.

Emperyalizm ve savaş tehlikesi

Çağımızda savaşların ana kaynağı emperyalizmdir. Savaş emperyalizmin yeni pazarlar elde etme, rekabeti kırma, siyasal ve ekonomik boyunduruk altında tuttuğu ülkelerde egemenliğini sürdürme siyasetinin şiddet araçlarıyla sürdürülmesidir. Aynı zamanda kapitalizmin nüfus yasasının emperyalizm altında çok daha ağırlıklı işleyişiyle bağlıdır. Emperyalizm için savaş, çözemeyeceği toplumsal sorunlardan toplumları kırarak kurtulma çabasının da bir aracıdır.

Emperyalizmin varlığı savaş tehlikesinin sürmesi demektir. Ancak sosyalizmin sonul utkusunun gerçekleştiği bir dünyada kalıcı ve adaletli bir barış sağlanabilir.

kapitalizm koşullarında barış burjuvazinin kendi çıkarlarına göre ayarlamaya çalıştığı bir ateşkes dönemidir. Savaştaki güç dengeleri temelinde gerçekleştirilen paylaşımların dondurulmasıdır. Emperyalizm için barış savaşa hazırlıktır. Eşitsiz gelişim yasasının sonucu dengeler değiştikçe, yeni paylaşımlara, yeni savaşlara gebedir.

Günümüzde, emperyalizm tüm ideolojik, askersel, ekonomik, diplomatik alanlarda savaş hazırlığı içindedir.

Buna karşılık sosyalist ülkeler, dünyanın yeni bir savaşa çekilmemesi için büyük bir enerjiyle çok yönlü savaşım veriyorlar. Bu uğraş, işçi sınıfının ve halkların emperyalizme karşı savaşlarını kolaylaştırıyor. Emperyalizmin en saldırgan güçlerinin hareket alanını kısıtlıyor.

Sosyalist sistemin savaşa karşı oluşturduğu denge, hassas ve emperyalist gücün gerisinden gelen bir dengedir. Savaşı önleyebilmenin en kalıcı garantisi, dünya sosyalist sisteminin yeni devrimlerle beslenmesidir. Emperyalist ülkeler işçi sınıfının enternasyonalist eğitimi de savaşları önleyebilmede önemli bir koşuldur.

Emperyalizmin dünyayı geri çekici rolü

Geçirdiği evrimle devlet tekelci kapitalizmine varmış olan emperyalist kapitalizm, kaçınılmaz devresel bunalımları içinde, insanlığın gelişmesini yavaşlatmakta, engellemektedir. Üretim güçleri kapitalizm altında, önünde özel mülkiyet engeli durduğu için, onunla sürekli kavga içinde, zaman kaybederek ilerlemektedir.

Üretim güçlerinin gelişmesinin önündeki engel, üretim araçlarının özel mülkiyeti kalksa, işgünü hızla düşecek, insanlar tüm yeteneklerini istediği gibi geliştirebilecek ve kafa ile kol emeği arasındaki çelişki çok daha hızla yok olacaktır.

Üretim güçlerinin engelsiz gelişebilmesi için üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyet ve üretim ve dağıtımın toplumsal planlaması gerekmektedir.

* * *

Bilimsel-teknolojik devrim, dünya ölçüsünde planlamayı dayatan, özel mülkiyeti ve onun türevi olan devletleri ve sınırları iyice gericileştiren, komünizmi yakınlaştıran en önemli olgulardan biridir.

Toplumsal üretimde harcanması gereken emek zamanında ve emek miktarında azalma olağanüstü hızlandı. Ancak kapitalizm sömürüye dayalı bir sistem olduğu için bunun pratik sonucu işgününün kısalması değil, artık-değer kitlesinin büyümesi olmaktadır. Böyle olmasına karşın, tarihsel bir eğilim olarak sınıf kavgasıyla işgünü, teknolojik ilerlemenin elverdiği hızda olmasa da yavaş yavaş kısalmaktadır.

Emek sürecinde kafa emeğinin oranı hızla yükselmektedir. İşçi sınıfı içinde kafa emeği ile çalışanların oranı artıyor. Eskiden üretim süreci dışında duran bir takım uğraşlar "üretken emek" kavramı içine giriyor.

Harcanması gereken emek zamanının ve emek miktarının azalması ve emeğin niteliğinin değişmesi, tarihsel bir gidiş olarak, "üretimin en az enerji harcamayla" "insan yapısına layık koşullarda yapıldığı" "gerçek özgürlük dönemi"ne, komünizme doğru nesnel bir zorlamayı anlatıyor.

Bilimsel-teknolojik devrimin sonucu olarak, üretimin toplumsal niteliği daha hızlı artıyor, mülkiyetin toplumsal temeli daha hızlı genişliyor. Üretim güçleri o denli büyüyor ki kıtasal çapta bir-iki ülke dışında, hiçbir ülkenin yapılması gereken üretime kaynakları yetmiyor. Üretim güçlerinin gelişmesi yalnızca ülke çapında değil, dünya çapında hammadde, enerji kaynağı ve pazarı birlikte alan bir üretim ve dağıtım planlamasını zorunlu kılıyor.

Öte yandan, emperyalist-kapitalizm çelişkilerle dolu bunalımlı yapısına rağmen, üretim güçlerini büyük adımlarla geliştirme yeteneğini göstermiştir.

Emperyalist sistemin gelişmesi az gelişmiş ülkelerde kurulan sosyalizmle kıyaslanamaz. Kıyaslamada kullanılabilecek tek doğru ölçüt, bu ülkelerin *kendi* olanaklarıdır. İleri kapitalist ülkelerde sosyalizm gerçekleşmiş olsaydı, bugünkü üretim güçleriyle ulaşılacak düzey ne olurdu? Bu soru sorulduğunda üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin gelişmeyi engelleyici rolü açıkça ortaya çıkar.

Kendi haline bırakılırsa dünya kapitalizmi, gelişme ve yaşamını sürdürme yönünde kullanabileceği önemli bir rezerve sahiptir.

Dünya emperyalist sisteminden devrimler yoluyla parçalar koparılmazsa, emperyalizmin gitmekte olduğu yol, dünya pazarını alabildiğine derinleştirmek, komünizmi alabildiğine yakınlaştırmaktır. Komünizm giderek daha çok pencereden bakmaktadır.

Bu da kapitalizmi sonsuza dek kurtaramayacaktır. Kapitalizmin ömrü uzayacak, ama temel çelişkisi çözülmeyecek, yalnızca geçici bir süre için yumuşatılmış olacak, bir üst aşamada daha şiddetle ortaya çıkacaktır.

Tarihin gittiği yön budur. Devrimci güçlerin görevi, bu sarhoş gidişi, kısa, kestirme, bilinçli bir gidişe çevirmektir.

Dünya devrimi

Dünya devrimi, dünya çapında komünizm çağını açmak üzere dünya proletarya diktatörlüğünün oluşması sürecidir.

Dünya devrimi somut olarak, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin her alanda ilerlemeleri ve yeni ülkelerin emperyalist sistemin zayıf halkalarında gerçekleşen devrimlerle sosyalist topluluğa katılmaları sürecidir.

Dünya devrimi, bugün varolan sosyalist ülkelerin gelişmesine indirgenemez. Komünizm çağına ulaşmanın yükünü bu ülkelerin sırtına yüklemenin nesnel güçlükleri vardır. Bunlar bugüne değin proleter devrimlerinin az gelişmiş ülkelerde başarıya ulaşmasının sonucu güçlüklerdir.

Dünya sosyalist sisteminin yeni devrimlerle beslenmeden kapitalizmi geçmesi bir yana, çözülme tehlikesi vardır. Dünya ölçüsünde emperyalist sistemin hâlâ daha güçlü olduğu koşullar altında, sosyalist ülkeler, asıl olarak tarihten devraldıkları az gelişmişlik mirası nedeniyle, kendi ülke halklarına ileri kapitalist ülkelerdeki olanakları sağlayamadıkları sürece sosyalizmin çözülme tehlikesi vardır.

Çağın dönüşümünü hızlandırmak ve geri dönüşsüz kılmak için devrimler gerekmektedir. Sosyalist ülkeler açısından görev dünyadaki tüm devrimci savaşımlara gerekli desteği vermek ve sosyalizmi ilerletmektir.

Kuşkusuz komünizm çağına ulaşmanın en kestirme yolu, büyük emperyalist ülkelerde devrimin gerçekleşmesidir.

Bugünkü koşullarda başarının en önemli garantisi, en başta varolan proleter diktatörlüklerinin kendi aralarında ve öteki ülkelerin işçi sınıflarıyla kaynaşmış-sarsılmaz bir blok oluşturmalarıdır. Çünkü kurulmuş proletarya diktatörlükleri yalnızca *kesimsel başarılardır.* Ne zaman ki, dünyanın ekonomik, toplumsal ve siyasal ilişkiler ağı sosyalist ülkelerin ve dünya işçi sınıfının lehine bir ağırlığa dönüşür, işte o zaman bu kesimsel değil, kesin, bütünsel bir sonuç olacaktır. Bu noktaya, büyük bir olasılıkla, emperyalizmin birden ve topluca çökmesiyle değil, tek tek ülkelerde ya da ülke topluluklarında devrimlerle gelinecektir. Bu süreç içinde oluşacak *dünya proletarya diktatörlüğü* sosyalizmin sonul zaferi anlamına gelecektir.

Dünya proletarya diktatörlüğünün kurulması ile kapitalizmden komünizme geçiş çağı kapanacak ve *komünizm çağı* açılacaktır. Emperyalizmin bir sistem olarak çöktüğü, savaş tehlikesinin ekonomik kaynağının ortadan kalktığı, insanlığın bayrağına "herkese gereksinimi kadar" ilkesinin yazılmaya başlanacağı bu çağda ordular, silahlar, baskı aygıtları, *emeğin zorunlu yapısı* da kalkacaktır. Üretim güçleri, kapitalizmin düşünemeyeceği boyutlarda gelişmeye başlayacaktır. Üretim güçlerinin değerlendirilmesinde devlet sınırlarının egoist engeli ortadan kalkacak, dünya ölçüsünde ekonomik yarar belirleyici olacaktır. Sınıflar ancak bu aşamada, bu üretim güçleri temelinde ortadan kalkacak ve dünya sınıfsız-sömürüsüz topluma KOMÜNİZME ulaşacaktır.

2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi

Türkiye emperyalizmin sömürüsü altında, endüstrileşmesini tamamlamamış, teknolojik açıdan geri, orta derecede gelişmiş bir kapitalist ülkedir. Bu temel üstünde, tekeller büyüyüp güçlenmiş, finans kapital oluşmuş ve devletle tekeller içiçe geçerek devlet-tekelci kapitalizmine yükselmiştir. Endüstri başı çeken sektördür.

2.1. Türkiye kapitalizminin gelişme özellikleri

Halk devrimine yol vermemek koşuluyla, kurtuluş savaşında emperyalist işgalcileri kovmak, pazarını başkasına kaptırmamak Türkiye burjuvazisinin işine geldi.

Emperyalizm kovulunca, burjuvazi devletin tüm olanaklarından yararlanarak kapitalizmi geliştirme yolunu tuttu. Ekonomik, toplumsal, siyasal her türlü şiddet ve kandırmacayı uygulayarak emekçilerin kanını kurutan bir yoldan ilkel sermaye birikimini sürdürdü.

Emperyalizmin kovulmasına bir köylü devrimi eşlik etmediği için, tarımda kapitalizmin gelişmesi *evrimci* yoldan, büyük toprak ağalarının kapitalistleşmesi yolundan oldu. Köylülük, bir karış toprak parçası üzerinde didinerek, sancılı bir süreç içinde ayrışmaya bırakıldı.

Burjuvazi emperyalizmle bağlarını hiç öldürmedi. 1950'ye gelirken, Türkiye'de yüklüce sermaye biriktirmiş bir burjuvazi türemişti. Bu büyük burjuvazi ve bağlaşığı olan büyük toprak sahipleri, emperyalizmle karşılıklı olarak kucaklaştılar.

Özellikle 1950 sonrasında Türkiye'de hızlı bir ekonomik gelişme yaşandı, ancak bu gelişmeye büyük dengesizlikler eşlik etti. Bu dönemde çok yatırım gerektiren ve uzun dönemde kâr getirecek olan ağır endüstri yerine, emperyalizmle işbirliği içinde büyük burjuvazi ana olarak hafif endüstri temelinde tekelleşme, büyük toprak sahipleri makinalaşma, kapitalistleşme yolundan yürüdü. Bu, ekonominin dengesiz gelişmesi, ağır ve hafif endüstri arasında gerekli orantının kurulamaması demekti.

Kapitalizm Türkiye'de serbest rekabetçi dönemi yaşamadan *daha baştan* tekelci olarak gelişti. Bankalar, devlet ve yabancı sermaye ile birlikte, tekellerin doğuşunda ve gelişmesinde en önemli rolü oynadı. Bu nedenle tekelleşme sürecinin kendisi banka ve endüstri sermayelerinin içiçe geçmeleri yoluyla yerli *finans-kapitalin* ortaya çıkma süreci oldu. Bankalar başta sermaye birikimini hızlandırma görevi görürken giderek finans-kapital odakları oldular. Bu süreç, 1960'larda ülke ekonomisinde tekellerin ağırlık kazanmasını, 1970'lerde finans-kapital egemenliğini getirdi.

Üretimin çoğunluğunun endüstriden geldiği, gelişmiş bir bankacılık sistemine sahip bugünkü Türkiye'de, finans-kapitalin yanısıra yaygın bir küçük kapitalist ve ondan da yaygın basit meta üretimi vardır ve bu Türkiye'nin orta gelişmişliğinin bir göstergesidir.

Finans-kapital, Türkiye'deki orta gelişmiş tabanın üzerinde doğmuş, o tabanı kendi çıkarlarına bağımlı kılmış, bu doğrultuda örgütlemeye yönelmiştir. Finans-kapital üzerinde durduğu tabana da kendine bağlı bir makinalaşma yaymıştır. Türkiye'de üretimin makinalaşma yönünde her düzeyde attığı adımlar sonucunda kısa sürede kâr hadleri düşmeye başlamıştır. Buna karşı, sömürüyü arttırmak, kârlı dış ticaret ve dış yatırım alanları bulmak gibi önlemler alma zorunluğu doğmuştur.

Türkiye'de bu zorunluluk 1970'ler sonrasında artarak kendini duyurmaya başlamıştır. Tekeller sömürüyü yoğunlaştırırken, aynı zamanda sermaye ve mal ihracı olarak dışa açılma, emperyalistleşme gereksinimi ağırlık kazanmaya başlamıştır.

Orta gelişmiş taban, iç pazarda efektif talebin sınırlı oluşunu da belirlediğinden, ilerleyen endüstri kolları, iç

pazarın emebileceği kapasitenin dışına taşmışlardır. İhracat zorunluluğu arttıkça, sorunlar da ağırlaşmıştır. Ayrıca, bu endüstri dallarının ürünleri, girebildikleri pazarlarda "korumacılık", "gümrük duvarları" vb. işleyişlerle karşılaşmaktadırlar. İleri gitmiş endüstri dalları hem ülkenin genel geriliğinden, hem dengesiz gelişmişliğinden, hem tüm sorunların altında yatan neden olarak emperyalizme bağımlılıktan çekmektedir.

Türkiye'de ihracata yönelik endüstrileşme sürecektir. Zaten Türkiye, orta kuşak içinde oldukça yaygın endüstri kompleksine sahip ülkelerden biridir. Ancak böyle bir endüstrileşme ülkenin derin sorunlarını çözemeyecek, az gelişmişlik zincirini kıramayacaktır.

* * *

Ondokuzuncu yüzyıldan bu yana sürmekte olan Prusya tipi kapitalistleşme ile, endüstride yaşanan süreç, kabaca 10 yıl ara ile tarımda da izlendi. 1950'lerde kapitalist gelişme yolunda bir patlama geçiren ülke tarımına asıl gelişme 1960'larda geldi. O zamandan bu yana kırsal alanlar bir uçta tarım tekellerinin, burjuvazinin, bir uçta tarım proletaryasının ve arada dev gibi bir küçük üreticiler yığınının doğmasına tanık oldu. Bugün tarımda da kapitalist üretim ilişkileri egemendir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yarı-feodal kalıntılar yer yer sürmektedir. Ancak kapitalizm bu ilişkilerin hepsini kendi işleyişi içine almış, böylece sömürüsünü iyice barbarlaştırmıştır.

Finans kapital tarıma da dalmış, Türkiye tarımında tekelleşme oldukça ilerlemiştir. Tarım tekellerinin başında Üretim Çiftlikleri ile Et ve Balık Kurumu, Toprak Mahsulleri Ofisi vb. kurumlarıyla devlet gelmektedir.

* * *

Savaş sonrasında kurulan Türkiye Cumhuriyeti içinde Türk burjuvazisi iç sömürgesi olan Türkiye Kürdistanı'nı Türkiye'de kapitalizmi geliştirme yolunda kullandı. Devleti aracılığıyla ekonomik ve siyasal *şiddet* yolundan ilkel birikimi sağlamaya yöneldi. Kürdistan'da her yolu kullanarak biriktirdiği zenginlikleri sermaye olarak Batı'ya aktardı.

1950'lere kadar süren bu dönemde, en barbar yöntemlerle uygulanan sömürge siyaseti sonucunda Kürdistan'ın insanı büyük yıkıma uğradı. Üretici güçlerin gelişmesine sekte vuruldu.

Bu yağma ve talana karşı isyan eden Kürt halkı amansızca kırıldı.

1950-1960 arası yavaş bir kapitalist gelişme Türkiye bütününün etkisiyle, Kürdistan'da da yol aldı. Ulusal baskı azalmadı. Özellikle devlet-tekelci kapitalizminin Türkiye'de egemen olduğu 1970'ler sonrasında Kürdistan, finans kapital tarafından yeni bir tarihsel temelde, yeni yöntemlerle sömürülmektedir. Tekelci kapitalizmin sömürü mekanizmaları Kürdistan'ın geri temelinde yankılanınca Kürt emekçisi için daha yıkıcı sonuçlar doğurmaktadır.

* * *

Türkiye finans kapitali eski iç sömürgesi Kürdistan'ın yanına 1974'ten sonra yeni bir sömürge daha, Kuzey Kıbrıs'ı katmaya başladı. İşgal bölgesinin ekonomisi Türkiye'ye sıkıca bağlandı.

Kuzey Kıbrıs'ın işgali, Türkiye burjuvazisinin kendisini yeniden gözlerini ülke dışına dikebilecek bir güç olarak görmeye başladığının kanıtıdır.

Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi

Tarihsel olarak bakıldığında görülür ki, savaş dönemi gibi *zor koşullarda,* ya da burjuvazinin rakipleri karşısında yeterince güçlü olmadığı koşullarda devlet *tüm ağırlığıyla,* ta başlardan sahneye çıkmıştır. Tarih sahnesine geç gelmiş bir sınıf olan Türkiye burjuvazisi için de böyle olmuş ve ama toplumdaki kapitalist gelişmeyle birlikte devletin rolü de değişmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında burjuvazi zayıftı. Burjuva devlet önce 1923 İzmir Ekonomi Kongresi'yle oldukça liberal bir siyaset izledi. Burjuvazinin güçlenmesi için elverişli koşulları "dolaylı" yoldan sağlamayı üstlendi.

Ne var ki, ülkede yeterli sermaye birikiminin yokluğu ve 1929 bunalımının etkileri, 1932'de burjuva devletini ekonomiye doğrudan katılmak, "devletçilik" (etatizm) siyaseti izlemek zorunda bıraktı.

Devletçilik siyaseti, sermaye birikimi mekanizmasını harekete geçirme işlevini tamamlayınca bırakıldı. Ama devletin ekonomik eylemleri yok olmadı. Devlet bu kez, büyük sermayenin finans kapitalleşme sürecinde etkin rol almaya başladı.

1960-1970 dönemi, finans kapitalin egemenlik kurma çabalarıyla belirlenir. Bu dönemde, yeniden planlama ve genel olarak hızla artan devlet işletmeleri gözlenmektedir. Devlet, banka, endüstri, yabancı sermaye, "ordu" sermayelerinin karması kuruluşlar ortaya çıkmıştır. Türkiye'de ordunun üst katlarını tutmuş klik, finans kapitalle kaynaşmıştır.

1970'lere geldiğimizde devletin rolü nitelik olarak farklıdır. Bu *yeni aşama,* tekellerle devletin her geçen gün biraz daha içiçe geçmesi, kaynaşması, devletin tekellerin eline geçmesiyle belirlenir. Tekellerin gücüyle devletin gücü *tek bir mekanizmada* bütünleşmiştir. Devlet, *tekelci sermayenin genişletilmiş yeniden üretim sürecinde* somut görev üstlenmiş, bu sürecin en önemli parçası olmuştur.

Bu bütünleşme finans-kapitalin kendi başına çözemediği sorunlar için gereklidir. İç pazarın derinleştirilmesi, tekellerin sermaye birikimini hızlandırma, işçi ve emekçinin yoğun sömürüsünü garanti altına alma, bunların ve pek çok sorunun "çözümü" hep devletin etkin tutumunu gerektirmektedir.

Tekellerle devletin tek bir mekanizmada bütünleşmesi belirleyici olgudur. Türkiye'de *devlet tekelci kapitalizmi vardır.*

1970'lerden bu yana devlet, tekelci burjuvazinin egemenliğindedir.

2.2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin sonuçları

Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi oluşumu Batı'daki sonuçları doğurmuyor, doğuramaz. Emperyalist ülkeler geçmişte emperyalistleşme yoluyla iç savaşı, kapitalizmin yıkımını önlediler, ama bu sonuç Türkiye için geçerli değildir.

Bir kez, hem mal, hem sermaye olarak dışa açılabilmek için, Türkiye kapitalizminin, üretim zamanı, miktarı, maliyeti ve kalitesi açısından uluslararası standartlara ayak uydurması gereklidir. Bunun için içeride teknolojik düzeyi yükseltmek gereklidir. Bu ise kâr hadlerinin düşmesini getirir. Kâr hadlerinin düşmesine karşın kâr kitlesini koruyabilmek, yükseltebilmek için ise yine bol ihracat gereklidir. Üstelik, teknolojiyi yükseltebilmek için de bol kredi ve döviz gereklidir. Fasit bir daire sözkonusudur.

Dünya emperyalist sisteminin bugünkü gelişme aşamasında, Türkiye'nin bu fasit daireyi kırarak emperyalistleşebilmesi çok güçtür. Yapılan kısıtlı "sermaye ihraçları" yine şu ya da bu emperyalist tekelin koltuğu altında gerçekleşebilmektedir. Türkiye dış yatırımlarda da "emperyalizmin atlama tahtası" olmaktan öteye geçememektedir.

Ayrıca, olgunlaşmış ama gerçekleşememiş olan "emperyalistleşerek sorunları çözmek" isteği gerçekleşirse de ülkeyi bir alt-emperyalist ülke olarak daha karmaşık çelişkiler içine sokacak bir istektir. Türkiye finans-kapitali varlığını sürdürebilmek için asıl olarak ülke içinde sömürüyü aşırı yoğunlaştırmak, bu arada iyice keskinleşen sınıf çelişki-

lerini de "bastırmak" zorundadır.

Aşırı yaygın küçük üretim tabanı üzerinde devlet-tekelci kapitalizminin ekonomiye egemen olduğu, finans oligarşisinin devleti elinde tuttuğu, emperyalistleşme gereksiniminin karşılanamadığı, üstelik yerli tekellerle içiçe geçmiş emperyalizmin her yoldan sömürdüğü ve askersel güdümü altında tuttuğu orta derecede gelişmiş bir ülke olan Türkiye, ekonomik bunalımların kıskacından kurtulamaz. Türkiye'de kapitalizm çıkmazdadır, devrimle çözülebilir bir durumun varlığı yapısaldır.

Türkiye bu yapısıyla toplumsal-siyasal bunalımlardan da kurtulamaz. Böyle bir ekonomik yapı sürekli olarak totaliter, faşizan, faşist rejimler üretmekte, kısa süreli yaşanan "demokratik" aralar ise burjuva anlamında bile sahte bir demokrasi olmaktan öteye gitmemektedir. Faşizm isteği de yapısaldır.

Türkiye'de şöyle iki düzeyli almaşık olanca ağırlığıyla ortadadır. Kapitalizmin çerçevesi içinde düşünmek zorunda isek, bir yanda ekonominin istemleri, öte yanda üretimi ememeyen iç pazar ve emmeyen dış pazar. Ya emperyalistleşme ya çürüme. Kapitalizmin çerçevesi içinde düşünmek zorunda olmadığımız için, ya emperyalistleşme, ya sosyalizm. Sosyalizm, Türkiye'de üretim güçlerinin gelişmesinin önündeki engeli aşmak için gereklidir. Emperyalizm ve yerli finans-kapital bağımlılığından kurtulmadan Türkiye'de gerçek bir gelişme yolu açılamaz. Türkiye emperyalizmin zayıf halkası olmaktan kurtulamaz.

Türkiye'de orta yol geçicidir. Türkiye toplumunun önünde iki yol vardır. Ya halkın aşırı sömürüsünü garanti altına alan faşizm, ya halkın devrimci enerjisini seferber ederek sorunlarını çözecek devrim.

3. Türkiye devriminin karakteri ve halkın birliği

3.1. Devrimci aşama: ileri demokratik halk devrimi

Kapitalist bir ülke olan Türkiye'nin önündeki *toplumsal devrim* aşaması sosyalizmdir.

Türkiye'de sosyalizmin maddi önkoşulları vardır. Bu önkoşullar en somut anlatımını devletin ekonomideki rolünde ve devlet-tekelci kapitalizminde bulur.

Devrimin temel sorunu iktidar sorunudur

Türkiye'de *ana düşman* yerli finans oligarşisi ve emperyalizmdir. Yıkılacak erk budur.

Her devrimin ilk ve temel sorunu iktidar sorunudur. Türkiye devriminin önündeki adım, halk sınıflarının savaş birliği ile emperyalizmi ve yerli finans-kapitali erkten alaşağı edecek, iktidarın sınıf karakterini değiştirecek *siyasal devrimdir.*

Her toplumsal devrim içinde siyasal devrimi barındırır. Öte yanda, bazı siyasal devrimler, toplumsal devrime yolu açmak için yapılır. Bunlar toplumsal ruha sahip siyasal devrimlerdir. Bazı siyasal devrimler ise toplumsal devrime yol açmayan iktidar değişiklikleri olarak kalır.

Türkiye'de proletarya hegemonyası altında gerçekleşecek siyasal devrim, toplumsal ruha sahip bir siyasal devrim olacaktır. Öncülüğünü küçük-burjuva radikalizminin ele geçireceği bir siyasal devrimin ise böyle bir derinliği olmaz. Proletarya öne gelmedikçe sonunda geriye döner.

Türkiye'nin somut koşullarında partimizin *ileri demokratik halk devrimi* olarak adlandırdığı siyasal devrim antiemperyalist, anti-tekelci, anti-faşist, antisömürgeci bir devrimdir. Burjuva demokratik devriminden farklı olarak, İDHD'nin nesnel mantığı toplumsal devrime yolu temizlemek, kesintisiz bir süreç içinde sosyalizme açılmaktır.

İşçi sınıfının toplumsal devrimdeki ilk adımı proletaryayı yönetici sınıf konumuna yükseltmektir. Bu da demokrasi savaşımını kazanmak demektir.

Siyasal devrim gerçek demokrasi sorunudur

Türkiye'de siyasal devrim sorunu, *gerçek demokrasiyi* yerleştirme sorunudur. Demokrasi savaşımı Türkiye'de antifeodal çerçeveden çıkmıştır. Bu kavga artık ancak kapitalizmden sosyalizme geçiş olan bir üst çerçeve içinde verilebilir.

Türkiye'de işbirlikçi kapitalizm ve özellikle finans-kapitalizm demokrasiyi halkımız için ekonomik ve siyasal düzeyde hayal yapmıştır. Öte yanda, her alanda halkın demokratik özlemlerini ve gereksinimlerini arttırmıştır. Ekonomik, toplumsal ve siyasal yaşamın her alanında *demokratikleşme,* toplumsal gelişme için kesin bir zorunluluk olmuştur.

Kapitalizm, demokratik dönüşümlerle değil, ekonomik-toplumsal devrimle yıkılabilir. Ancak, demokrasi kavgasında eğitim görmemiş proletarya halkın liderliğini kazanamaz, demokrasiyi geliştiremez ve toplumsal devrimi gerçekleştiremez.

Siyasal devrimi gerçekleştirme kavgası iki temel nedenle gerçek demokrasiyi yerleştirme kavgasıdır.

Birincisi, siyasal devrimin başarılabilmesi, *ikincisi,* devrimin ardından yeni devletin kurulabilmesi halkın çoğunluğunun devrim sürecine ve devlet işlerine aktif katılımının kanıtı olacaktır, ki bu koşul olmadan iki amaca da ulaşılamaz.

Siyasal devrimin toplumsal devrime ilerleyebilmesi de demokrasiyi geliştirmeyle doğrudan bağlıdır. Kapitalizm, üretim araçları üzerinden özel mülkiyeti kaldırmadan yıkılmaz. Üretim araçlarının demokratik yönetimi için tüm halkı örgütlemeden, devlet yönetiminin demokratik örgütlenmesi içinde seferber etmeden bu alanda hedeflerimizle tam tutarlı sonuçlara ulaşılamaz.

Yine demokrasiyi giderek kendini yadsıyacağı sınıra dek geliştirmeden, komünizmin alt aşaması sosyalizmden komünizme ilerlenemez.

Bu nedenlerle, demokrasi kavgasını başarıyla vermeyen bir işçi sınıfı halkın öncülüğünü kazanıp İDHD'ni gerçekleştiremez; bu devrimi toplumsal devrime ilerletemez; sosyalizmi geliştirip toplumu devletin kuruyup gitmesi aşamasına ulaştıramaz.

Devrim iktidarının sınıf karakterini işçi sınıfının bilinci ve örgütlülüğü belirleyecektir

İDHD'nin *ilk adımda* gerçekleştireceği dönüşümler programı, kapitalizmin teorik çerçevesini aşmayan ama pratik çerçevesini ve burjuva legalitesini aşan demokratik bir programdır.

İDHD programı, bu nedenle hâlâ sosyalizm değildir ama işçi sınıfı hegemonyasındaki bir iktidar altında artık kapitalizm de değil, sosyalizme doğru dev bir adımdır. Türkiye'de işçi sınıfı hegemonyasında İDHD ile toplumsal devrim, *tek* bir devrimin iki anıdır.

İDHD iktidarının sınıf karakterini

işçi sınıfının bilinci, halk yığınlarına öncülük yeteneği ve örgütlülük düzeyi belirleyecektir. Türkiye'nin bir geçiş kuşağı ülkesi olması, devriminin de çeşitli olasılıklar taşıması eğilimini arttırmaktadır.

Türkiye'de İDHD işçi sınıfının mutlak egemenliği altında başarıya ulaşabilir ve başından proletaryanın başkasıyla paylaşmadığı diktatörlüğü kurulabilir. Bunun koşulu, *devrim öncesinde*, devrimin hazırlığı döneminde komünist partisinin yönetimindeki işçi sınıfının, küçük burjuvazi ve demokratik katmanlarla sağlam bir bağlaşıklık kurabilmesi, uzlaşmacı-sallantılı unsurları soyutlayabilmesidir. Böyle bir iktidar toplumsal devrimin başlama noktası olur.

Proletarya yeterli bir güçle iktidarı ele alamazsa, toplumsal düzeydeki bağlaşıklıklar siyasal iktidar düzeyinde de yansırsa, kurulacak iktidar daha geri, daha ödünlü bir içerik demek olan işçi-emekçi diktatörlüğü olacaktır. Böyle bir iktidar, *geçici* bir iktidardır. Bu iktidar, proletarya hegemonyası altında ise, proletarya diktatörlüğünün bir çeşididir ve belki ikinci bir kavgayı, fakat ancak proletaryanın utkusuyla sonuçlanabilecek bir kavgayı içerecektir, toplumsal devrimin başlama noktası olacaktır.

Devrimden sonra kurulan iktidar işçi-emekçi diktatörlüğü ise ve hegemonyayı proletarya sağlayamamışsa, toplumsal ruha sahip bir siyasal devrimden kolayca sözedemeyiz. Bu ancak sonraki gelişmelerle, iktidardaki sınıf güçlerinin yeniden guruplaşması yolundan proleter hegemonyasının güçlenmesiyle, iktidarın proletarya diktatörlüğünün bir çeşidine dönüşmesiyle sağlanacaktır.

Küçük burjuva devrimci-demokrasisinin erke ortaksız el koyacağı bir devrim ise toplumsal ruha sahip olmaz. Ne yana gideceğini bilmez bir devrim olur. Ya sınıf güçlerinin yeniden guruplaşması yoluyla proletarya diktatörlüğünün bir çeşidine dönüşür, ya da kazanımlarını burjuvaziye teslim eder.

Türkiye devriminin açınımı proletarya hegemonyasına bağlanmıştır.

Gelişmenin anahtarı proletarya hegemonyasındadır

Proletaryanın yalnızca ideolojik değil, fiili hegemonyası altında gerçekleşen devrim, toplumsal ruhlu siyasal devrim olur, proletarya diktatörlüğü kurulur. Bir devriminin sosyalist devrim olması için, "saf" bir sosyalist devrim olması gerekmez. Saf bir devrim yoktur.

Doğal olarak proletarya iktidarı ülkenin somut durumunun belirlediği bağlaşıklıklar içinde alır. Her devlet (diktatörlük) bir iktidar blokudur. Ancak, her devlet *tek* bir sınıfın diktatörlüğüdür. İki sınıfın birlikte iktidarı *geçici* bir durumdur.

Emperyalizm çağındaki burjuva demokratik devrimlerde amaçlanmış "işçi-köylü devrimci demokratik diktatörlüğü" ile finans kapitale ve emperyalizme karşı verilen İDHD'de ortaya çıkabilecek "işçi-emekçi diktatörlüğü" (işçi-küçük burjuva diktatörlüğü) böyle *geçici* iktidarlardır.

Bu *geçici* iktidarlar da, eğer proletarya hegemonyası altındaysa, tarihsel açıdan yine proletarya diktatörlüğünün bir çeşididir.

Sosyalist devrim ileri kapitalist ülkelerde gerçekleştiğinde, işte o zaman tarihte ilk kez devletini (diktatörlüğünü) *doğrudan* kuran sınıf toplumda da çoğunlukta olacaktır.

Proletarya iktidarı alırken, bağlaşıkları ülkenin durumuna göre değişebileceği gibi, dünyanın durumuna göre de değişebilir. Sosyalizmin dünya ölçüsünde çok daha güçlü olduğu bir dönemde, işçi sınıfının bağlaşıklarının tabanı da genişleyecektir.

Çağımız kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır ve bu geçiş çok değişik biçimler gösterecektir.

Dünyada saf bir devrim yoksa, emperyalizmle birlikte dünya bir bütün olarak sosyalizm için olgunlaşmışsa, Türkiye işçi sınıfı ülkenin yapısı ve dünya koşullarına göre belirlenen bağlaşıklıklar içinde iktidarı alıyorsa bu toplumsal ruhlu siyasal devrimdir, proleter devrimdir.

Türkiye'de tarihsel olarak kapitalizmin çözmüş olması gereken sorunlar vardır ve bunlar proleter devriminin açınım kazanması, tüm halkın ayağa kalkması için kaldıraç olacaktır.

Orta derecede gelişmiş bir ülke olan Türkiye'de proletarya devrimi yalnızca işçi sınıfının ve yoksul kır-kent emekçilerinin değil, tüm *orta sınıfın* (küçük burjuvazinin) da çıkarlarını temsil edecektir.

3.2. İleri demokratik halk devriminde sınıfların konumu

Burjuvazi

Türkiye halkının ana düşmanı yerli finans kapital, emperyalizme organik olarak bağlıdır. Bu bağlılık, uluslararası kapitalist işbölümü ve ekonomik zorunluluklar çerçevesinde ortaya çıkan, ülke içinde işçi sınıfının, ülke dışında sosyalist sistemin güçlü varlığıyla iteklenen bir bağlılıktır.

Dahası, geneliyle Türkiye burjuvazisi uluslararası kapitalist işbölümü içinde emperyalizme bağımlıdır. Türkiye sermayesi (tekelci ve tekeldışı birlikte) emperyalist finans kapitalin genişletilmiş yeniden üretimi sürecinin parçasıdır. "Ekonomik bağımlılık" olarak tanımladığımız ilişkinin altında bu gerçek yatar.

Türkiye'nin emperyalist sermayenin yeniden üretimi sürecinde yer alması, uluslararası işbölümünde ve sermayenin, "emperyalist sermaye hegemonyasında uluslararası yoğunlaşma" sürecinde çok çeşitli bağımlılık bağlarını yanında getirmektedir. Bu gelişmenin sonucu, yerli burjuvazinin elinde toplanan artık-değerin bir bölümünün emperyalist sermayeye transferidir, ki bu yerli burjuvazi ile emperyalizm arasındaki *çelişkilerin ekonomik temelidir.*

Türkiye burjuvazisinin emperyalizme bağımlılığının mekanizması, burjuvazinin çeşitli guruplarını değişik biçimde etkilemektedir. Türkiye'de emperyalizme bağımlı kapitalizm derinleştikçe, hem kendi içinde, hem enternasyonal alanda işbölümü ve entegrasyon ilerledikçe, tekeldışı sermayenin *iç* çelişkileri de giderek iç ve dış tekelci sermayenin içindeki çelişkilerin bir izdüşümü olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu durum, Türkiye burjuvazisinin yapısına, iç çelişkilerine ve emperyalizmle ilişkilerine, burjuvazinin kendi içindeki güç hiyerarşisi ve bu hiyerarşiye tutarlı olarak emperyalizmle olan ilişkisi yanında üçüncü ve yeni bir boyut getirmektedir. Burjuvazinin iç çelişkilerinin giderek artan bölüğünün emperyalist çelişkilerin yansıması olmasıyla bu çeşit çelişkiler, küçük-orta-büyük kapitalistleri ya da tekeldışı ve tekelci kapitalistleri *dikey* olarak dilimlemektedir. Böylece, genel olarak burjuvazi iyice *heterojen* bir yapı kazanmaktadır.

* * *

Tekelci sermaye ile tekeldışı sermaye tekelci kapitalizmin egemen olduğu yapının parçalarıdır. İkisi arasında çelişkiler olduğu gibi, yarar ilişkisi de vardır. Aralarındaki çelişkiler tekeller egemen olduktan sonra, bu yarar ilişkileri içinde doğmaktadır.

Tekelci kapitalizm güçlendikçe, tekeldışı sermayenin tekelci sermayeye bağımlılığı artmakta, biçimsel sahipliği saklı tutarken, gerçekte tekelci sermayeye bağlı üretim birimleri durumunu almaktadır.

Tekeldışı sermayenin bu özelliği, onun bir bütün olarak tekelci sermayeye karşı direnişini olanaksızlaştırmış, *siyasal birliğini* kırmıştır.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *devrimci değildir,* devrime karşıdır. Emek

sermaye çelişkisinin uluslararası planda yansıması olan emperyalizm-sosyalizm çelişkisinin derinleşmesi, kendisinin üretim aracı sahibi sömürgen bir sınıfın parçası oluşu, Türkiye'de hızla gelişen kapitalizmin kendi mezar kazıcısını büyük bir güçle ortaya çıkarması, tekeldışı burjuvazinin devrime karşı oluşunu belirleyen en önemli olgulardır.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *demokrat değildir.* Türkiye'de liberalizm ile demokratlık birbirinden ayrılmıştır. Tekeldışı burjuvazi liberalizmi temsil etmektedir. Onun liberalizmi, tekeller karşısında nefes alabilme isteğinden doğar ve hem ekonomik, hem siyasal alanda iyi örgütlenmiş bir kurallar sistemi (yasalar vb.) isteğinde somutlaşır.

Türkiye'de tekeldışı burjuva liberalizminin demokratlıktan ayrılmış oluşunun *birinci* göstergesi, onun emperyalist siyasete olan gönüllülüğüdür. "Dış pazara açılma" çabası, Kuzey Kıbrıs'ın işgali, bu emperyalist siyasetin göstergeleridir.

İkinci gösterge, tekellere ve dolayısıyla faşizme karşı tutarlı bir savaş vermekten uzak oluşu ile belirlenir. Tekeldışı burjuvazi Türkiye'de kapitalizmin ulaştığı aşama nedeniyle, ülkenin önünde duran ana düşmana karşı tutarlı demokratik bir program öneremez.

Üçüncü gösterge, Kürt halkına karşı şövenist tutumudur. Ulusal sorunda şövenistlik demokrat olmaya en önemli engellerden biridir.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *anti-emperyalist değildir.* Tekeldışı burjuvazi, emperyalizmin yurdumuzdaki ne ekonomik, ne askersel varlığına, NATO üyeliğine, ABD üslerine karşı değildir.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazinin bu özelliklerini görmek, onu tekelcilerle aynı torbaya koymak değildir. Tekeldışı burjuvaziyle emperyalizm ve tekelci burjuvazi arasında önemli çelişkiler vardır ve bunların toplumsal-siyasal yaşamda oynadıkları bir rol de vardır.

Tekeldışı burjuvazi heterojen bir guruptur. Kendi içinde de farklılaşmalar, çelişkiler vardır. Küçük-orta kapitalist ayrımı bunu bir yere dek anlatabilir. Küçük kapitalistin ekonomik durumu daha oynak, daha güçsüzdür, kendisi küçük burjuvaziye hem ekonomik konum hem kafa yapısı olarak oldukça yakındır.

Tekeldışı burjuvazinin alt kesimlerinin, ekonomik yönden en güçsüz kesimlerinin, emperyalizmle en az doğrudan bağlı kesimlerinin nesnel konumu öteki kesimlere göreli olarak daha ileridir.

Tekeldışı burjuvazinin giderek artan oranda tekelci sermayeye bağımlı oluşu ve elde ettiği artık-değerin bir bölümünü iç ve dış tekellere kaptırışı, tekeldışı burjuvazinin sömürüldüğü anlamına gelmez. Tekeldışı burjuvazi sömürülen değil, *sömüren* bir kesimdir. Sömürü ilişkisi bir bütün olarak burjuvaziyle işçi sınıfı, kır ve kent küçük burjuvazisi arasındadır.

Küçük burjuvazi

Türkiye Avrupa'da küçük burjuvazinin toplumda en geniş yer tuttuğu ülkedir.

Kırsal alanlarda olduğu gibi kentlerde de yoğun bir yığın bulunmaktadır. Bürokrasi ve aydınların büyük çoğunluğu küçük burjuvazi kapsamı içinde yer almaktadır.

Finans kapital üstünde durduğu tabanı, yaygın küçük ve orta üretimi çıkarına uygun yönde biçimlendirmeye çalışmaktadır. Bir yanda geleneksel küçük burjuvazi hızla erimekte, proleterleşmektedir. Bu durum, bu kesimde şiddetli tepkiler doğurmaktadır. Öte yanda, bu eriyen geleneksel küçük burjuvazinin yerini yenisi ve finans kapital ağı içinde örgütlenmişi almaktadır. Örneğin, terziler, kunduracılar yok olurken, "yan sanayici" doğmaktadır.

Bu iki yönlü etki, küçük burjuvazi içinde çok karmaşık ve çelişkili süreçler yaratmaktadır. Ancak genelinde tekelci burjuvazinin bu sınıf üzerine etkisi çok ağır ve bunaltıcıdır.

Aydınların ve bürokrasinin bu sınıf içinde değerlendirilen kesimi küçük burjuvazinin en hareketli ve işçi sınıfına daha da yakın kesimidir.

Küçük burjuvazi ara sınıftır. Burjuva etkilemelere her zaman açıktır. Doğası gereği ideolojik saldırılardan, siyasal baskılardan etkilenir. Ancak tüm burjuva iktidarlar da bu sınıfın ekonomik-demokratik haklarına saldırmakta, hızla mülksüzleşmeye itmektedir. Tekelci burjuvazinin küçük burjuvaziyi daha da yoksullaştırmaktan başka yolu olmaması, küçük burjuvazinin potansiyel gücünü belirlemektedir.

İşçi sınıfı

Tüm zenginliklerin gerçek yaratıcısı olan işçi sınıfı, Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi oranında büyüyen, ayrıca üretimde tuttuğu yer nedeniyle toplumdaki ağırlığı sayısıyla ölçülemez denli büyük olan, kapitalizmin iki temel sınıfından biridir.

Türkiye'de işçi sınıfının "kendisi için sınıf" olmasına, fabrika aşamasından bu yana uzun zaman gerekmemiştir. 1960'ların başından bu yana ülke çapında sayısı artmış, güçlenmiş, güçlü örgütler kurmuş, üstün ve militan bir savaşıma atılmıştır. 1970'lere geldiğimizde, Türkiye işçi sınıfı "kendisi için sınıftır". Savaşımı siyasal nitelik almıştır. Savaşımı sınıf savaşımıdır.

Neden "ileri demokratik" ve neden "halk" devrimi?

Devrimimizi "ileri demokratik" yapan özellikler buraya dek söylenenlerden çıkmaktadır:

Demokratik devrim burjuva özlü devrimdir. "Burjuva demokratik devrimin içeriği, ülkenin toplumsal ilişkilerinin (sistemlerinin, kurumlarının) feodalizmden arınmasıdır." İleri demokratik devrimin ise, kapitalizmin önündeki engelleri temizlemek gibi bir görevi yoktur. O, finans kapitale karşıdır.

Kapitalizm feodalizme kıyasla, tekelci kapitalizm serbest rekabetçi kapitalizme kıyasla ilericidir. Finans oligarşisine karşı bir devrim, proletarya hegemonyasında sosyalizme doğru yürümezse, tekeldışı burjuvazinin ya da onunla doğrudan ya da dolaylı işbirliği içinde küçük burjuvazinin işine yarayan bir yola girerse, bu son çözümlemede gericilik olur.

Demokratik devrim nesnel olarak orta burjuvazinin, özellikle kır burjuvazisinin de işine yarar. İleri demokratik devrimin böyle bir işlevi yoktur.

Bunlar ileri demokratik devrimin daha *ileri* içeriğini gösterir.

Devrimimizi gerçek bir *"halk"* devrimi yapan özellik de buraya dek söylenenlerden çıkmaktadır:

İDHD'nin canalıcı hedefi, siyasal devrim aşamasında burjuva devlet aygıtının parçalanmasıdır. Kapitalizm koşullarında, burjuvazinin bürokratik-askersel aygıtının *parçalanması,* her gerçek halk devriminin *ilk koşuludur.*

3.3. İleri demokratik halk devriminde halkın birliği

Devrim güçlerinin birliği, Türkiye devrim hareketi için canalıcı önemdedir. Türkiye devrim güçlerinin savaş birliğini kurma zorunluluğunu derinden kavramak ve olasılığını değerlendirmek, bu yolda çalışmak komünistlerin görevidir.

Savaşçı saflarda doğru birlik anlayışı yerleşmeden halkın birliği kurulamaz.

Tekeldışı burjuvazi

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi *devrimci, demokrat, anti-emperyalist, anti-tekel, gerçek anti-faşist bir güç değildir.* Sömürgen bir sınıftır, halk sınıfları içinde yer almamaktadır, devrime karşı-

dır. Halk sınıflarının saldırısı şiddetlendikçe, bu kesimin giderek daha büyük bölümü, giderek daha aktif biçimde karşı-devrim saflarına geçecektir.

Sınıf savaşı çözümleyici ana yaklaştığı zamanlarda, egemen sınıf içinde, hatta baştan sona tüm eski toplum içinde çözülme öylesine belirgin bir durum alır ki, egemen sınıfın küçük bir bölümü sınıfıyla bağlarını koparıp, geleceği elinde tutan sınıfa katılır. Bu tarihsel yargı Türkiye için de doğrudur. Ülke devrim anına yaklaştıkça tekeldışı burjuvazinin çoğunluğu ve etkin siyasal güçleri karşı-devrim safında aktif yer alırken, küçük bir kesim halk saflarına geçecektir. Bu gerçek ne genel yargıyı değiştirir, ne de komünistlerin siyasetlerini bu kesim üstüne kurmalarını gerektirir.

Emperyalizme ve tekellere karşı savaşımın belli noktalarında, günün belirleyeceği biçimler ve derecelerde tekeldışı burjuvaziyle *sınırlı* ve *geçici* uzlaşmalar yapılabilir. Sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi savaşımında ana düşmana karşı işçi sınıfına küçük de olsa, geçici de olsa yarar sağlayacak uzlaşmayı komünistler reddetmezler. Ancak, böyle uzlaşmaların "anti-tekel, anti-emperyalist" bağlaşıklık içinde bir anlamı yoktur.

Komünistlerin tekeldışı burjuvaziye karşı taktiğinin *birinci* ve temel yönü onu halk sınıflarından *soyutlamak, ikinci* yönü, onu ana düşman olan tekelci burjuvazi ve emperyalizmden *tarafsızlaştırmaktır.* Burjuvazinin içindeki en ufak, en anlık çelişkilerden bile yararlanmaya, tekeldışı burjuvazinin ana düşmanla aynı safta durmasını önlemeye çalışmaktır.

Küçük burjuvazi

Küçük burjuvazi devrimimizin temel bir sorunudur. İşçi sınıfı küçük burjuvaziyi kendi yanına kazanmadan devrimi gerçekleştiremez.

Türkiye'de kent ve kır küçük burjuvazisi (Kürt halkının geniş bölümü içinde olmak üzere), nesnel olarak halk sınıflarının özgürce örgütlenebilecekleri bir demokrasiden yanadır. Ulusların kendi yazgısını belirleme hakkından yanadır. Onun demokratlığı, ezilen sömürülen emekçi olmasından kaynaklanır.

Türkiye'de küçük burjuvazi, emperyalistleşme siyasetine, emperyalizmin yurdumuzdaki varlığına ve tekellere, faşizme nesnel olarak karşıdır ve proletaryanın öncülüğü altında devrimci bir program uygulamaya yeteneklidir.

Türkiye devrimi için devrimci potansiyel taşıyan kır ve kent emekçisini, Kürt halkını işçi sınıfının bayrağı altında birleştireceğiz. Bunun için, geniş küçük burjuva yığınlar üzerindeki burjuva etkileri kırmak sonuç belirleyici önem taşır.

Küçük burjuva demokrasisinin siyasal temsilcileriyle geçici ve sınırlı uzlaşmalar, ideolojik ve örgütsel bağımsızlığı sakınan eylem birliği partimizin temel tutumudur.

Yarı-proleterler

Türkiye'de yarı proleterler nüfusun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kesim yalnız İDHD'de değil, toplumsal devrim sürecinde de proletaryanın en yakın bağlaşığı, en güvenilir desteğidir.

Yarı-proleterleri işçi sınıfının bayrağı altında toplamak devrimin vazgeçilmez görevidir.

İşçi sınıfı

Tarım işçileri de içinde olmak üzere Türkiye işçi sınıfı devrimin ideolojik, örgütsel, fiili, askersel öncüsüdür. Ülke koşulları buna olanak vermekte, bunu gerektirmektedir.

Türkiye'de devrimci savaşlara öncülük etmiş, toplumsal gelişmeye damgasını vurabileceğini kanıtlamış güçlü bir işçi sınıfı vardır.

Finans oligarşisi, onun devleti, emperyalizmle bir olmuş, tüm ülkeyi sömürüyor. Buna karşı endüstri proletaryası *tüm sömürülenlerin* haklarını savunma, onlara kurtuluş yollarını gösterme ve kurtuluş için ortak savaşı yönetme görevini taşıyor. Emperyalizme ve işbirlikçi-tekelci burjuvaziye karşı toplumsal gelişmenin bayrağını taşıyor.

Türkiye proletaryası yalnızca kendi çıkarlarını savunarak, dört bir yanında yürüyen haksızlığa, baskıya, sömürüye, zulme seyirci kalarak tarihsel görevini yerine getiremez. Öyle yaparsa kendi haklılığından, doğruluğundan yitirir. Onun tarihsel gücü her çeşit baskının, ezginin, sömürünün ardıcıl düşmanı olmaktan gelmektedir. Toplumdaki tüm sömürü ağının odağı olan finans kapitalin karşısına ancak o ağın tümüyle düşmanı olarak çıkarsa güçlü olabilir. İşçi sınıfının bu canalıcı görevini kavraması ve yerine getirmesi, devrim sürecinde proletarya hegemonyasını kurması anlamına gelir.

İşçi sınıfının hegemonyası ve birlik

Biz komünistler, işçi sınıfının gerçek birliğinden, onun Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde çalışan partisinin güçlenmesini anlıyoruz. İşçi sınıfının gerçek siyasal birliği, onun kendi partisi olan komünist partisinde, onun sınıf siyaseti çevresinde oluşur diyoruz.

Proletarya açısından hegemonya gereksinimini doğuran kendi dışında başka ezilen sınıfların da varlığı ve ortak düşmanın üstüne birlikte yürüme zorunluluğudur.

Proletarya hegemonyası, işçi sınıfının iradesini öteki sınıf ve katmanlara benimsetmesidir. Bu, yaşamda işçi sınıfı partisi ve onun çevresini saran örgütler aracılığıyla gerçekleşecektir.

TKP'yi, onun savaş yolunu olabildiğince geniş yığınlara maletmek, işçi sınıfı hegemonyasını sağlamanın en önemli aracıdır.

İşçi sınıfının hegemonyayı sağlaması, yığınların önüne geçebilmesi için, birlikte iş yaptığı ya da yapmadığı, varolan güçlerin *tutarsızlığını* yığınlara gösterebilmesi, kendisini *ayırabilmesi* gereklidir.

Bağlaşıkların yetersizliğini yığınlara göstererek onların gerçek sınıf kavgasına yönelmelerini sağlama, aynı zamanda devrimi ilerletme sorunudur.

Hegemonyanın ele geçiriliş biçimi, uygulanış biçimi ve amaçları ortama göre değişir. Ancak ne olursa olsun, hegemonya çeşitli sınıf ve katmanlar adına siyasette varolan örgütler arasındaki savaşım içinde ortaya çıkar.

Hegemonyayla birlik hiçbir zaman çelişmez. Tam tersine, işçi sınıfının, bağlaşık olabileceklerin başını çekebilecek güçte olması, başarılı bir birlik için baş koşuldur. Hegemonyayı gerçekten sağlayacak bir güç olmadan kalıcı birlikler kurulamaz.

* * *

Sosyal demokrasi ve oportünizm, işçi sınıfının ve halkın birliği önündeki en önemli engellerdir.

Sosyal demokrasi emekçiler arasına sızmaya çalışan burjuva ideolojisidir. Reformlar yoluyla devrimci patlamaları önlemeye çalışan, kapitalizmi yamayarak sürdürmeye çalışan akımdır.

Burjuva liberalizmi, halk yığınlarını ana düşmana, tekelci burjuvaziye bağlayan temel köprüdür. Bu uyuşuk etkiyi kırmadan yığınları devrimci savaşıma katamayız.

İşçi sınıfını komünizme kazanmada en önemli bir engel, komünizm ile sosyal demokrasi arasındaki sınırı bulandıran oportünizmdir. Bu nedenle burjuva ideolojisine karşı savaş, oportünizme karşı savaştan ayrılmaz.

Devrimci saflarda oportünizmi yenilgiye uğratmak, oportünist günahların bir anlamda cezası olan "solculuğa" da indirilmiş en büyük darbe olacaktır.

Oportünizmle savaş yığın siyasetini bir yana atmak değil, onu gerçekçi bir tabana oturtmak savaşıdır. İşçi sınıfının birliği, tüm halkın en geniş birliği için oportünizmle savaş ertelenmez bir görevdir.

4. Tekellere karşı halkın savaşımı ve ileri demokratik halk devrimi programı

4.1. İşçi sınıfının ekonomik savaşımı

Türkiye işçi sınıfının ekonomik savaşımı siyasal nitelik alıyor

Türkiye'de bir yandan devlet-tekel bütünleşmesi, öte yandan finans kapitalin genel olarak "zor kullanma" eğilimi nedeniyle, ekonomik savaşımların *nesnel* olarak siyasal nitelik alış süreci hızlanmıştır. Bu durum, işçi sınıfımızın, ekonomik-siyasal savaşım bütünlüğünü daha derinden kavramasında kolaylıklar getirmektedir.

Devlet-tekelci kapitalizmi altında Türkiye'de devlet, işçi işveren ilişkilerinde, ücret, toplu sözleşme, sosyal güvenlik, kıdem tazminatı gibi işçiyi doğrudan ilgilendiren her konuda taraftır. Çalışanların belli bir yaygınlıkta yükselttikleri her çeşit ekonomik-sendikal istem *doğrudan* devleti karşısına almaktadır. Bu, ekonomik savaşımın siyasal nitelik kazanmasıdır. Siyasal savaşım, sınıf savaşımı demektir.

İşçi sınıfımız sınırsız bir sömürü ve zorbalık altındadır. En temel ekonomik ve sendikal haklardan yoksundur. Sömürü oranı, ileri kapitalist ülkeler sömürü oranından çok daha yüksektir.

Kapitalizmin işçi sınıfının durumunda "göreceli kötüleşme" yasası Türkiye'de açıklıkla işlemektedir.

Kapitalizmin işçi sınıfının durumunda "mutlak kötüleşme" yasası da Türkiye'de işlemektedir.

Türkiye'de işçi ücretleriyle işgücü değeri arasında büyük bir uçurum vardır.

Resmi asgari ücret niteliksiz işgücü değerinden çok daha düşüktür, ve tüm ücretleri geri çekici etki yapmaktadır. Üstelik, resmi asgari ücretin uygulamaya girmediği geniş kesimler vardır. Bu bakımdan, hem genel uygulanması, hem niteliksiz işgücü değerine uygun düzeyde saptanması için asgari ücret bir savaşım odağıdır.

Ayrıca, ülkemizde daha ortalama ücretler niteliksiz işgücü değerine (olması gerekli asgari ücret düzeyine) yükselebilmiş değildir.

İşçi sınıfımızın iş koşulları da aldığı ücretler denli kötüdür. Türkiye, dünyanın en çok iş kazası olan ülkeleri arasındadır.

Sigorta kapsamına giren işçilerin büyük bir bölümü sigortasız, kaçak çalışmaktadır. Onların durumları daha da kötüdür.

Bir de kaçak bile çalışamayan milyonlarca işsiz vardır. İşsizlik hem ücretlerin düşüklüğünde yansımakta, hem o düşük ücretlerin bile işçi sınıfımızın yaşam düzeyini olduğundan daha yüksek göstermesini getirmektedir.

Ekonomik-sendikal haklar için savaşmak, işçi sınıfımızın sağlığı, yaşamı, geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu haklar uğruna savaş sınıfın geri kesimlerini savaşa çekmek için de güçlü bir araçtır.

Komünistler sendikalara savaşım hedefi olarak kapitalizmin ve sınıf savaşının ulaştığı gelişkinlik düzeyine uyarlı hedefler gösterirler. İstemlerini burjuvazinin kabul sınırları içinde tutmazlar.

Gerçekçi istem, ne burjuvazinin verebileceği kadarıyla, ne de işçi sınıfının o anda alabileceği kadarıyla sınırlı değildir. *Toplumsal gelişmenin* çıkarlarına uygun olarak saptanmış istemdir.

Gerçekçi istem en doğrudan devrim savaşımına bağlanır, çünkü ekonomik ve toplumsal bunalım altında, kapitalizmin vermesi gereken istemleri de elde etmenin yolu devrimdir.

Komünistler, zorba erk yıkılmadan istemlerin kalıcı olarak elde edilemeyeceğini anlatırlar. Tüm ekonomik-sendikal ve demokratik istemleri günün ana görevine bağlarlar.

Sendika hareketinin görevleri - acil istemler

Ekonomik savaşımın öneminin giderek arttığı koşullarda devrimci sendika hareketinin önündeki temel görevler ve acil istemler şunlardır:

1. Sarı ve pembe sendikacılığın işçi sınıfının bilincinde uyandırdığı legalist, barışçı, sendikalist hayalleri yıkmak için; burjuva görüşlerin işçi sınıfı içinde zehir saçmasını önlemek için savaş; devrimci propaganda ve ajitasyon.
2. Gerçekçi istem anlayışını yaymak.
3. a) Ücret artışı isteminin *toplumsal gelişmenin çıkarlarına uygun olarak saptanmış asgari ücret* dışında bir sınırı yoktur. Ücretlerin fiyat ve verimlilik artışlarının gerisinde kalmamasına dikkat edilecektir. Ancak ücret artışı istemlerini burada durdurmak, işçi sınıfının ekonomik ile siyasal savaşımı, sömürüyü azaltma ile sömürüyü kaldırma savaşı arasında duvar çekmek olur.
b) Niteliksiz işgücünün değeri (olması gerekli asgari ücret), tüm ücret istemlerinde ortak taban alınacaktır.
c) Bu ortak taban uygun aralıklarla fiyat artışlarına göre ayarlanacaktır.
d) Ortak tabana, nitelikli emeğin ve çocuk sayısının farkları eklenerek ücret istemleri saptanacaktır.
e) Ücret istemleri net saptanacaktır.
f) Yıllık izin ve bayramlarda en azından almakta olduğu ücret verilecektir.
g) Yakacak, ikramiye gibi hakların ücretlere ek olarak elde edilmesi sağlanacaktır.
5. İşgününün sınırı sekiz saat, tehlikeli ya da sağlığa zararlı işlerde 6 saat olacaktır.
6. Hafta sonu tatili bütün 48 saat olacaktır.
7. Bugünkü biçimiyle fazla mesai kaldırılacak ve çifte ücret ve gönüllülük esasına oturtulacaktır.
8. Fabrikada çalışan tüm işçilerin ortak toplantısında seçilecek ve iş koşulları, işçi sağlığı, haksız işten çıkarmalar, işçiye küstah tutumlar, kadın-erkek işçiler arasında eşitsiz uygulamalar gibi konularla ilgilenecek, yönetime katılacak *fabrika komiteleri*, işvereni cezalandırma yetkisiyle donatılacaktır.
9. İşverenlerden kesilecek özel bir vergiyle derhal tarım ve balıkçılığı da kapsayacak genel işsizlik sigortası kurulacaktır.
10. İşverenin SSK'ya olan borçları derhal alınacaktır. Bunun yanısıra işverenlerden kesilecek özel bir vergiyle parasız sağlık hizmetleri geliştirilecektir.
11. İşsizlik sigortası ve SSK, işçilerin yönetimine verilecektir.
12. Bugünkü biçimi içinde çocuk emeği yasaklanacaktır. Geçinebilmek için çocuğunu çalıştıran ailelere, işverenlerden kesilecek özel bir vergiyle oluşturulacak fondan çocuk sigortası bağlana-

caktır. Çocuk sigortasının yönetimini, her bölgede halkın seçeceği öğretmenler yapmalıdır.

13. Vergi kaçakçılığını ve vergi yükünün fiyatlara yansıtılmasını önlemek için tüm büyük işyerlerinde, bankalarda, işçilerden ve ücretlilerden oluşan *hesap denetim komiteleri* kurulacaktır. Bu komiteler vergi kaçakçılığını ortaya çıkararak halka açıklayacaktır.

14. Bulunmayan maddelerin dağıtımını, kadın ve erkek işçilerden oluşacak *dağıtım komiteleri* yapacaktır. Dağıtım komiteleri aynı zamanda istifçiliği de ortaya çıkararak halka duyuracaktır.

15. Tüm emekçilere grevli, toplu sözleşmeli tam sendikal haklar tanınacak, lokavt yasaklanacaktır.

16. Sendikalara, işçi komitelerine işletmelerin tüm çalışmalarını denetleme yetkisi verilecektir.

İDHD tüm bu acil istemleri ilk adımda gerçekleştirecektir.

Komünistlerin sendikalara karşı tutumu

Komünistler sendikaların örgütsel bağımsızlığını, siyasette partiye bağımlılığını savunurlar.

Komünistler sendika içi demokrasiyi, üyelerin sendikalarda söz ve karar sahibi olmasını, kendi örgütlerini denetlemelerini isterler. Sendikalarda siyasal görüşler nedeniyle tasfiyeciliğe karşıdırlar.

Komünistler sendika ile parti arasındaki sınırların yokedilmesine, sendikaların partinin görevini üstlenmesine ya da partinin sendika görevlerini üstlenmesine karşıdırlar. Böyle tutumlar hem sendikaları, hem de partiyi güçten düşürür.

Sendikalar sınıf örgütleridir. Komünistler sendikaların er ya da geç kendi görüşlerini benimseyeceğini bilirler, geleceğin kendi düşüncelerine ait olduğuna inanırlar ve sendikaları bölmez, sürekli ve güvenli Marksist propaganda yürütürler.

Komünistler sendikal birliği gözetirler. İşçilerin büyük sendikalarda toplanmasından yanadırlar. Kapitalizm koşullarında sendikaların bölünmüşlüğünün bitmeyeceğini de bilirler.

Komünistler sendikal birlikten yanadırlar. Ancak sendika seçme özgürlüğünü kaldırarak gerçekleştirilmeye çalışılan zorla birleştirmelere karşıdırlar.

Partimiz, sendikalarda, yönetimde kimin olduğuna bakmadan aktif çalışma yürütür.

4.2. Gençlik

Gençlik halkımızın geleceğidir. Ülkemiz nüfusunun yarısından çoğu 20 yaşın altındaki gençlerden oluşmaktadır. Tüm gençliğin oranı daha da yüksektir. Gençliğimizin büyük çoğunluğu halk sınıflarından gelmektedir.

Devrimci geleneklere sahip olan Türkiye gençliği, bu niteliğiyle devrim savaşımında önemli bir yere sahiptir.

* * *

İşçi sınıfının üstündeki ağır sömürü, sınıfın genç kesimleri üstünde daha da katmerlidir. Çocuk emeği sömürüsü yaygındır. Genç işçiler her türlü sendikal haktan yoksun, asgari ücret, sigorta, vb. uygulamaların dışında tutulmaktadırlar. Çıraklık adı altında, iş kazasına, işten çıkarmaya karşı yasal güvenceden yoksun, en düşük ücretle, en kötü koşullarda çalışmaktadırlar. Dayak, küfür, angarya olağandır. Çoğu küçük endüstri birimlerinde çalışan genç işçilerin bu durumu tekellerin işine gelmektedir. Zaten çoğu tekeller için üretim yapan bu küçük işletmelerde, ileride tekellerin fabrikalarında çalıştırılmak üzere "yetiştirilirler".

İşçi sınıfımızın genç bir sınıf oluşu nedeniyle nesilden nesile aktarılan sınıf geleneği derin değildir. İşçi gençliğin yoğun bulunduğu sanayi ve atölyeler dağınık, küçük çalışma birimleridir. Bu olumsuzluklara karşın, Türkiye'nin her yanında işçi gençlerin acil demokratik istemler uğruna savaşı yükseltmiş, sosyalizm fikirlerini benimsemiş olması, işçi gençliğin geleceğin güvencesi olduğunun kanıtıdır.

* * *

Emperyalizme, faşizme karşı eylemci bir geleneği olan yüksek öğrenim gençliğine, burjuva devletinin gericileşmesi oranında saldırılar artmaktadır. Baskıların en yoğun olduğu alanlardan biri öğrenci gençliktir.

Gençliğimizin örgütlenme hakkı, demokratik hakları yoktur. Üniversiteler özerk değildir. Eğitim programlarının giderek gericileştirilmesi iktidarların uygulamaları içindedir.

Gerici iktidarların öğrenci gençliğe karşı izlediği siyasetin amaçları şunlardır:

Gerici burjuva ideolojisini propaganda edecek seçme kadro yetiştirmek; teknik, yönetimsel vb. bilgilerle donanmış siyasallaşmamış kadro yetiştirmek; öğretilen bilginin içeriğini ve pratikte kullanım alanını, emperyalistleşmekte olan finans kapitalin istemlerine uydurmak.

Burjuvazi bunların yanısıra yüksek öğrenim kurumlarını oluştururken, öğrencilerin toplu bir güce erişmesini önlemek; kampus uygulaması yoluyla öğrencilerle bölge halkı arasında doğabilecek etkileşimi önlemek; olası öğrenci eylemlerini yerleşim merkezi uzağında daha kolay bastırmak; farklı bilgi düzeylerinde öğrenci yetiştiren üniversiteler oluşturarak, üretimin hiyerarşik yapısına uygun düşen diplomalar hiyerarşisi kurmak amaçlarını da gözetiyor.

Öğrenci gençliğin demokratik-akademik haklar savaşımı işçi sınıfımızın demokrasi savaşımına kopmaz biçimde bağlıdır. Gençlik hareketi ancak işçi sınıfının devrimci öncülüğü altında gerçekten önemli ve anlamlı bir güçtür. Gençliğin savaşımını işçi sınıfının savaşımına bağımlı kılmak, ancak komünist partisinin önderliğinde olanaklıdır.

* * *

1. Genç işçilere 8 saatlik işgünü, sigortalı-sendikalı çalışma hakkı sağlanacaktır.
2. Genç işçilere eşit işe eşit ücret verilecektir.
3. Genç işçilere işyerinden ücretli izinle eğitim hakkı sağlanacaktır.
4. Eğitim, gerici içeriğinden arındırılarak toplumsal gelişmenin gerekleri yönünde yeniden örgütlenecektir. Gençliğin eğitimin planlanmasına katılımı sağlanacaktır.
5. Üniversitelere tam özerklik verilecek, öğrenci gençliğin öğrenim birimlerinin yönetimine katılımı sağlanacaktır.
6. Öğrenim birimlerinin çevre halkıyla yakın bağlar kurarak toplumsal kültürel yaşama aktif katkıda bulunmaları sağlanacaktır.
7. Eğitim ile endüstriyel üretim kaynaştırılacaktır.
8. Her düzeyde parasız eğitim sağlanacak, yaygın burs uygulamasına geçilecektir.
9. Tüm topluma ilk adımda orta öğrenim hedefi getirilecektir.
10. Gençliğin siyasal yaşama aktif katılımının önündeki tüm engeller kaldırılacaktır.
11. Gençliğin toplumsal gelişme yolunda her düzeydeki örgütlenmesi devletten tam bir destek görecektir.
12. Seçme seçilme yaşı 18'e indirilecektir.
13. Gençlik temsilcilerinin halk organlarında yer almaları sağlanacaktır.

İDHD tüm bu acil istemleri ilk adımda gerçekleştirecektir.

4.3. Kadın

Sınıfların belirmesi, özel mülkiyetin ve devletin ortaya çıkmasıyla kadınların ezilmeleri alınyazısı olmuştur.

Türkiye'de kadın toplumun her alanında "ikinci sınıf" vatandaştır. İşinde, evinde, okulunda, yasalar karşısında her zaman eşitsizlikle, haksızlıkla, ezgiyle karşı karşıyadır.

Burjuvazi kadın işçilere eşit işe eşit ücret ödenmemesini, genel ücret düzeyini düşürmenin bir aracı olarak kullanmaktadır.

Kadınların üretim sürecine girmesi nesnel olumlu bir gelişmedir. Kapitalistlerle doğrudan karşı karşıya gelmekte, kurtuluşunun öteki sınıf kardeşleriyle birlikte savaşımdan geçtiğini yaşayarak görmektedir. Sendikalar içinde örgütlenmekte, karşısında patronla birlikte devleti görmektedir. Devletin kimin devleti olduğunu kavramaktadır. İşçi emekçi kadınlar hızlı bir uyanış içindedirler.

İşçi kadın tüm emekçi kadınların öncüsüdür. Kadın hareketinin birliği işçi-emekçi, Türk ve Kürt kadınlarının birliğinden geçer.

Kadınların katılmadığı bir devrim kazanılamaz.

Kadınların işçi-emekçi olmaktan öte kadın olmaktan kaynaklanan, sınıflı toplumlara özgü sorunları, istemleri vardır. Bu özgül istemler işçi sınıfının istemleriyle çelişmeyen, tersine, işçi sınıfının istemlerine boyut kazandıran istemlerdir.

* * *

İleri demokratik halk devrimi kadın sorununun çözümünde önemli bir adım olacaktır:

1. Kadınların yasalar karşısında tam eşitliği sağlanacak, kadınları aşağılayan boşanma uygulaması, meşru-gayrı meşru çocuk ayrımı, zina yasası vb. kaldırılacak, medeni hukuk bu anlayış içinde yeniden yazılacaktır.
2. Ekonomik, kültürel, toplumsal, siyasal yaşamın her alanında kadın erkek eşitliği, fırsat eşitliği sağlanacak, eşit işe eşit ücret tanınacaktır.
3. Devletin ve işyerlerinin analığı ve çocukları gözetmesi sağlanacak, parasız çocuk yuvaları, çocuk bahçeleri ve sağlık istasyonları, çamaşırhane ve yemekhaneler açılacaktır.
4. Kadınlara hamilelik süresince ve doğum sonrasında ücretli izin verilecektir.
5. Kadınları aşağılayan her çeşit iş yasaklanacaktır.
6. Kadının siyasal yaşama aktif katılımının önündeki tüm engeller kaldırılacaktır.
7. Kadınların her düzeydeki örgütlenmesi devletten tam bir destek görecektir.

* * *

Kadın sorununun temelinin kurutulması, üretim araçları üstünde özel mülkiyetin kaldırılmasından geçmektedir. Sosyalizm büyük ölçekli toplumsal ekonomiye geçişi sağlayarak kadınları ev işlerinin esirliğinden kurtarıp, gerçek ve tam kurtuluşlarının yolunu açacaktır.

Ancak, burjuva hakkın dar çevreni aşılmadan, yani hak katkıya bağlı olmaktan çıkmadan kadın tam kurtulamaz. İşbölümünün ortadan kalktığı komünizme dek kadın tam kurtulmuş olmayacaktır. Öte yandan kadınlar tam özgürlüğe kavuşmadan, proletarya da tam özgürlük kazanamayacaktır.

Kadının gerçek kurtuluşu komünizmdedir.

4.4. Küçük üreticilerin kooperatif hareketi

Kırda ve kentte *küçük burjuvazi* tarafından kurulan, küçük üreticinin savunma örgütü olarak anlayabileceğimiz kooperatifler vardır. Bu kooperatifler bir yanıyla tekeller karşısında daha iyi bir ekonomik konum kazanmaya yaramakta, bir yanıyla finans kapitalin egemen olduğu bir ekonomide tekellerin işine yaramaktadır. Nesnel olarak küçük üretimi tekellerin tabanı yapmaktadır.

Bunlar yanında bir de doğrudan devlet eliyle, finans kapitalin dolaylı yöntemleriyle ya da tekeldışı burjuvazi tarafından kurulan kooperatifler vardır. Böyle kooperatifler de küçük üreticinin haklarını savunan örgütler olarak gösterilmeye çalışılıyor. Gerçekte bu örgütlerin başını tutan tekeller ve devlet, küçük üreticileri kendilerine bağlayarak üretimdeki verimlilik artışının sonuçlarını kendilerine yontarak zenginliklerine zenginlik katıyorlar. Tekellerle çok sayıda küçük üreticinin ortaklaşa yatırım yaptıkları tarıma yönelik endüstri işletmeleri de aynı amaca hizmet ediyor.

Komünistler küçük üreticinin ekonomik örgütlenmelerinin ikili nesnel işlevinin bilincinde olarak buralarda yoğun devrimci ajitasyon-propaganda yürütürler. Küçük üreticilerin ancak işçi sınıfının öncülüğünde gerçekleşecek antitekelci bir devrimle kurtulabileceklerini, somut deneylerle birleştirerek yorulmaz biçimde açıklarlar.

İDHD ile, nesnel olarak kapitalizme yarayan işlevinden soyunacak olan üretim ve tüketim kooperatiflerini devlet her yolla teşvik edecek, kooperatifsiz üretici kalmamasını sağlayacaktır. Bunların tekellere ve devlete olan borçlarını silecek, ağır vergi yükünü kaldıracaktır. Küçük üreticinin mallarının pazarlanması devlet tarafından güvence altına alınacaktır.

4.5. Ulusal sorun: Bir devlette iki ulus

Ulusal baskıların, ezilen ulusların varlığı, emek-sermaye çelişkisini bulandırır, gözlerden saklamasını kolaylaştırır, halklar arasına düşmanlık sokar. Ulusal sorunun demokratik yoldan çözümü, uluslar arasındaki düşmanlıkları ortadan kaldırmanın tek yoludur. Ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkına saygı, toplumun demokratikleşmesi için zorunludur.

Komünistler, her türlü ulusal eşitsizliğin, ulusal baskının, ayrıcalığın amansız düşmanıdırlar. Komünistler, ezen ulus şövenizmine karşı ezen ulus proletaryasının enternasyonalist eğitimini vazgeçilmez bir görev sayarlar. Her türlü ezilen ulus dar görüşlülüğüne de karşı çıkarlar.

Komünistler ulusal sorunda, yaşanan anda varolmayan sorunları yapay olarak zorlamaz, tarihsel gelişmenin önlerine koyduğu sorunları proletaryanın çıkarları doğrultusunda çözmek için savaşırlar.

Türkiye'de ulusal sorun Kürt sorunudur

Bugün Türkiye'de ulusal sorun Kürt sorunudur. Türkiye devleti sınırları içinde Kürt ulusu ezilen bir ulustur. Türkiye Kürdistanı, Türklerin zor kullanarak ülke sınırları içine kattıkları, zenginliklerini Kürt egemen sınıfıyla birlikte, giderek hızlanan biçimde sömürdükleri bir alandır, Türkiye Kürdistanı Türkiye'nin iç sömürgesidir. Kürt sorunu, Türkiye devriminde kilit bir sorundur.

* * *

Ulusal sorunda komünistlerin ilkesi, "ulusların yazgılarını kendilerinin belirlemesi" hakkıdır. Bu hakkın özü, *ayrılma*, ayrı devlet kurma hakkıdır. Türkiye Komünist Partisi, Kürt ulusunun ayrılma hakkını kayıtsız koşulsuz benimsemiş, bunu komünistler için bağlayıcı tutum olarak koymuştur.

Ulusların kendi yazgılarını özgürce çizme hakkını, ayrılma hakkını savunmak, ayrılmayı savunma anlamına gelmez. Ayrılma hakkının öteki yüzü birleşme özgürlüğüdür. Pratikte, ayrı devlet kurulmasını destekleme, sosyalist devrimin ve proletarya diktatörlüğünün çıkarları çerçevesi içinde belirlenir.

Komünistler genel olarak ulusların küçük ulusal devletlere parçalanmasını değil, onların kardeşçe, her türlü ulusal baskıdan kurtulmuş olarak gönüllü birliğinin sağlanmasını isterler.

Komünistler olarak, Kürt sorununda ayrılmayı değil birleşmeyi, özgür birleşmeyi istiyoruz. Tam da bu nedenle "ayrılma hakkı"nı koşulsuz savunuyoruz. Ayrılma özgürlüğünün olmadığı yerde, birleşme özgürlüğünden sözedilemeyeceğini biliyoruz.

Kürt komünistlerinin görevi, Kürt ulusunun öteki uluslarla birleşme özgür-

lüğünü ve tüm ülkelerin işçilerinin birliğini savunmak, ezilen ulus dar görüşlülüğüne ve ulusçuluğa karşı savaşmaktır. Bunlar, proletarya enternasyonalizminin yüklediği görevleridir.

* * *

Ayrılma hakkı da, birleşme özgürlüğü de, ancak tam demokratik bir ortamda yaşama geçebilir. Türkiye'de finans kapital erki yıkılmadan Kürt halkı kendi yazgısını özgürce çizemez.

Kürt ulusal-demokratik güçlerinin bağlaşıklığını kazanamayan işçi sınıfı Türkiye'de devrim yapamaz. Ortak düşmana karşı işçi sınıfının hegemonyasında savaşa katılmayan, ayrı savaşım veren Kürt hareketi özgürlüğe kavuşamaz. Düşman ortaktır. Tek seçenek, tek bir devrim hareketinde güçleri birleştirmektir.

Kürt sorununun çözümü, Türkiye'de ileri demokratik halk devriminin zaferinden geçmektedir.

Ulusal sorunun kesin ve gerçek çözümü ise ancak sosyalizm koşullarında olanaklıdır.

Kıbrıs'ın işgaline ve sömürgeleştirilmesine karşı savaş

İşgalci-sömürgeci ülkenin komünist partisi olarak partimiz, Kıbrıs Rum ve Türk halklarının kendi yazgılarını belirleme haklarını savunur. İşçi sınıfımızın, "kendi" burjuvazisinin Kuzey Kıbrıs'ı işgaline, sömürgeleştirmesine karşı enternasyonalist sesini yükseltmesinin, Türkiye'de devrimi başarıya götürebilmesi için zorunlu olduğuna inanır.

Partimiz, burjuva ulusçuluğunun körüklediği Rum düşmanlığına karşı, Kıbrıs Rum halkına enternasyonalist dayanışma gösterir. Kıbrıs Rumlarının tüm haklarını gerçekleştirme yolu büyük ölçüde Türkiye'de devrimden geçtiği için, Kıbrıs Rum işçi sınıfının devrimci dayanışmasını ister.

İşgalci-sömürgeci ülkenin işçi sınıfı olarak Türkiye işçi sınıfı, işgal altındaki Kuzey Kıbrıs işçi sınıfının ve halkın işgalcilere karşı savaşına somut destek vermelidir. Türkiye finans kapitaliyle doğrudan yüzyüze olan Kuzey Kıbrıs işçi sınıfıyla, halkıyla sıkı örgütsel bağlar, ilişkiler geliştirilmelidir. Düşmanın ortak olduğu duyurulmalı, ortak savaşta sıkı eşgüdüm sağlanmalıdır.

Ermeni ulusal azınlığının hakları için savaş

Türk şövenistlerinin Türkiye Ermenistanı'nda uyguladığı soykırım, tarihin tanık olduğu en büyük barbarlıklardan biridir. Türk şövenist hükümetleri milyonla Ermeninin kanına girmiş, mallarını yağmalamıştır. Canını kurtarabilenler ise, binlerce yıldır yaşadıkları toprakları terkederek dünyanın dört bir tarafına sürgüne zorlanmıştır.

Zor yoluyla İslamlaştırma ve Türkleştirme, Batı Ermenistan'daki Türk işgalinin değişmez temelidir. Ermeni kültürünün mirası olan kiliseler, okullar, tarihsel yapıtlar yerle bir edilmiştir. Tüm yer adları Türkçeleştirilmiştir. "Türkiye Ermenistanı" deyimi bile şiddetle yasaktır. Finans-kapital, Ermenilerin en temel hakları olan kendi topraklarında yaşama hakkını reddetmekte, onları sürgün yaşatmaktadır.

Partimiz Ermeni soykırımını ve ardından gelen sürgünü açıkça lanetler. Ermeni diasporası son bulmalı, topraklarını terketmek zorunda kalan Ermenilere bu topraklara serbestçe geri dönme hakkı tanınmalı ve devlet dönmek isteyenlere her türlü yardımı yapmalıdır. Ermenilerin her çeşit demokratik hakları tanınmalıdır.

Ermeni ulusal azınlığının haklarını savunmak komünistlerin görevidir. Sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi, Ermenilerin haklarını da yaşama geçirecektir.

4.6. Barışçı-bağımsız bir dış siyaset için

Barış savaşımı, yeni bir dünya savaşını önlemek amacı taşıyan demokratik bir savaşımdır. Emperyalizmin dünyayı yok edecek güçte nükleer silahlarla donanmasına ve saldırganlığına karşı bir savaşım olması nedeniyle anti-emperyalist bir savaşımdır.

Emperyalizmin serüvenci siyasetinin önüne set çekmek ve dünya halklarının geleceğini korumak için yürütülen barış savaşımı enternasyonalist bir savaşımdır.

Ülkemizde egemen tekelci burjuvaziye karşı savaş, emperyalizme karşı savaşla içiçedir. Devletin baskı araçları emperyalist sistemin bir bütün olarak çıkarlarını savunmakla yükümlüdür. Bu sistemi oluşturan bağlardan askersel bağa karşı savaş, aynı zamanda ülkemizde sistemi yoketmek için verilen ileri demokratik halk devrimi savaşına yığınları hazırlayan genel demokratik bir savaştır. Ülkemizin kasırgalı siyasal ortamında barış savaşımı ile devrim savaşımı arasındaki bağ, burjuva demokrasilerinde olduğundan daha çıplak, somuttur.

Yığınların barış istemini devrim hedefiyle bağlamak, kalıcı bir barışın ancak dünya devriminin utkusuyla sağlanabileceğini göstermek komünistlerin görevidir.

* * *

Bir geçiş kuşağı ülkesi Türkiye'de yayılmacı eğilimlerin devlet siyasetlerine egemen olmaya başlaması, genel demokratik bir savaşım odağı olan barış savaşımının doğru yönlendirilmesinin önemini arttırmaktadır.

Komünist barış programı şöyledir:

1. Burjuvazinin, sosyal-şövenistlerin ve sosyal-pasifistlerin demagojilerini sergilemek.
2. İlhaklara karşı olmak, ulusların ayrılma hakkı dahil tüm hakların kabulü için çalışmak.
3. Gerçek demokratik ve kalıcı barışı devrimlerde aramak.

Bu çağımızın barış programıdır. Bu program, değişik koşullarda değişik yöntemlerle, değişik savaş biçimleriyle savunulabilir, özü değişmez.

Devrimden sonra dış siyasetimizin yönelimi dünya devrimine gücümüz oranında aktif yardım etmek ve dünya barışı için savaşmak olacaktır. NATO ve benzeri, ülkemizi emperyalizme bağlayan her çeşit ilişki kopartılacak, barışçı ve bağımsız bir dış siyaset izlenecektir. Öte yandan, komünistler haklı savaşlara karşı değillerdir.

4.7. İleri demokratik bir anayasa

Demokrasi bir devlet biçimidir. Yurttaşların eşitliğinin resmen tanınmasını, herkesin devletin yapısını belirlemede ve devlet yönetiminde eşit haklı olduğunu anlatır. Öte yanda, her devlet gibi kişiler üzerinde örgütlü-sistemli zor kullanımı temsil eder.

Demokrasi gerçek olmaya, halkın iradesini süregen biçimde yansıtmaya yöneldikçe, kapitalist sistemin temelini dinamitlemeye başlar. Bu nedenle Türkiye'de de demokrasinin tek ve gerçek sahibi işçi sınıfıdır.

Demokrasi, kapitalizme karşı savaşım veren proletaryayı birleştirir ve onu burjuva devlet aygıtını kırarak yerine demokratik bir devlet aygıtını koymaya yetenekli kılar.

Demokrasının *bu* düzeyi burjuva toplumunun sınırlarını aşmayı ve toplumun komünist yeniden örgütlenmesinin başlangıcını anlatır.

Proleter devletinin ana özelliği yığınların aktif örgütlü gücüne dayanan yığın demokrasisidir. Gerçek demokrasi de budur.

Demokrasi sosyalizme özdeş değildir. Ancak gerçek demokrasi, sosyalizme açılacak bir devrimsiz elde edilemez. Burjuva toplumundaki üretimle siyaset

arasındaki ilişkinin kopukluğu ancak kapitalist yapının ortadan kaldırılmasıyla giderilir. Bu nedenle, devrim sorunu nasıl demokrasi sorunu ise, demokrasi sorunu da başta devrim sorunudur. Bu gerçekten demokratik bir anayasa, gerçekten demokratik bir devlet kavgasıdır.

Anayasa, devletin örgütleniş biçiminin belgesidir. Demokratik anayasanın hedeflerini halka benimsetmek, zorbalığı yıkmak ve devrimi yapmakla *doğrudan* bağlıdır.

Devlet aygıtının örgütlenişinde demokrasi

a) Yetkin merkezi otorite ve bunun yanında yerel organlara geniş özerklik yaratılacaktır. Bu özerkliği güvence altına alacak maddi kaynak, personel vb. sağlanacaktır.

b) Tüm devlet görevlileri (yönetim, yargı, eğitim) seçimle göreve gelecekler ve seçmenler bunları her an geri çağırma hakkına sahip olacaklardır.

c) En yüksek memurun aylığı nitelikli işçinin aylığını geçmeyecektir.

d) Mahkemelerde halk temsilcilerinin yer alması, yargılamada jüri sistemi getirilecektir.

e) Ordu dağıtılıp yeni halk ordusu kurulacaktır. Yeni halk ordusunun halktan soyutlanmaması, halkın dışında bir güç olmaması için önlem alınacaktır.

f) Herkesin silah taşıma hakkını yaşama geçirir biçimde halk milisi örgütlenmesi sağlanacaktır. Silah üretimi ve dağıtımı proletaryanın bilgisi ve denetimi altında olacaktır. Ordu cephaneliklerinin tümü işçi kollektiflerinin bekçiliğine devredilecek, fabrika ve işyerlerindeki işçi kollektifleri tahrip gücü yüksek modern silahlara sahip olacaklardır.

g) Resmi dil kavramı kaldırılacak ve herkese kendi dilinde konuşma, yayın ve eğitim hakkı sağlanacaktır.

h) Ülke bütününü ilgilendiren önemli kararlarda halk oyuna başvurulacaktır.

i) Devlet işleyişinde açıklık ilkesi güvence altına alınacaktır.

Siyasal sistemin örgütlenişinde demokrasi

a) *Çok partili sistemi kabul.* TKP ileri demokratik halk demokrasisinde ve sosyalizmde çeşitli sınıf ve katmanların varlığı ve hatta aynı sınıf içinde farklı yanaşımlar olabileceği nedeniyle çok partili sistemi kabul eder.

Çok partililiği kabul sınıf savaşımını daha açık, daha geniş bir biçime sokar. Yığınları daha fazla bu savaşa katar ve komünist partisini deforme etme yönündeki yabancı sınıf etkisini güçsüzleştirir.

Komünistler işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarını en tutarlı biçimde komünist partisinin savunduğunu bildikleri için başka partilerin varlığından çekinmezler. Ayrıca tek parti sistemi sosyalizmin zorunlu bir özelliği de değildir.

b) Çok partili sistemin doğal sonucu olarak:

1. Komünist partisinin programını kabul etme gereği olmadan parti kurabilme özgürlüğü getirilecek, devrim devletinin *demokratik düzenine karşı çıkmayan* tüm partilere serbest çalışma hakkı verilecektir.

2. Her partiye toplumda sağladığı destek oranında basında, televizyonda yer sağlanacaktır.

3. Farklı programları olan farklı partiler temelinde seçimlerde halkın iradesine tam saygı gösterilecektir.

c) Seçim sistemi, tek dereceli seçim, eşit genel oy hakkı (mahpuslar ve silah altındakiler dahil), parti sistemine dayalı nisbi temsil, gizli oylama açık sayım ve her an geri çağırma hakkı ilkelerini içerecektir.

d) Sivil toplumun gelişmesi için somut özendiriciler geliştirilecektir. Örneğin, derneklere devlet parasal yardım yapacak, toplantı yeri, yayın olanağı sağlayacaktır.

e) Demokrasi sürekli karar oluşturma demektir. Toplumda her konuda serbest tartışmaya olanak tanımak, azınlık görüşlerin çoğunluk haline gelebilmesinin olanaklarını yaratmak için, belli oranda destek bulmuş her görüşe devlet basımevlerinde görüşlerini basma ve yayma hakkı tanınacaktır.

f) Toplumsal ve siyasal yaşamda *açıklık* ilkesi güvence altına alınacaktır.

g) Kişi ve konut dokunulmazlığı, özel yaşamın özelliği ve aile birimi güvence altına alınacaktır.

h) Siyasal suç kavramı kaldırılacaktır.

i) Ölüm cezası ve insan onuruyla bağdaşmayan tüm cezalar kaldırılacak, işkence yasaklanacaktır.

j) Düşünce, söz, toplanma özgürlükleri güvence altına alınacaktır.

k) Ülke içinde ve dışına gezi ve yerleşme özgürlüğü güvence altına alınacaktır.

l) Kişisel ve kurumsal dinsel inanç ve ibadet özgürlüğü güvence altına alınacaktır.

Partimiz, devletin dini kişisel bir sorun olarak belirlemesini ister. Dinin devlet açısından kişisel sorun olmasından devletin laik devlet olması anlaşılır.

Vatandaşlar arasında dinsel inançları nedeniyle ayrım yapılamaz. Resmi belgelerde vatandaşların dininden sözedilemez.

Uluslararası ilişkilerin düzenlenmesinde demokrasi

a) Halkın egemenliğini yokeden ya da sınırlayan tüm uluslararası antlaşmalar yırtılacak, bu nitelikteki örgütlenmelerden çıkılacaktır.

b) Devrimden sonra işçi sınıfının ve halkın yararına imzalanacak anlaşmaların, girilecek örgütlenmelerin halkın oyuna sunularak bağlayıcılık kazanması ve belirli aralarla yeniden halk oyuna sunulması, dolayısıyla "gizli" anlaşmaların olmaması sağlanacaktır.

4.8. Genel ekonomik önlemler

1. Yerli ve yabancı bankalar devletleştirilecektir. Bankalar devletleştirilirken mevduat sahipleri tek kuruş yitirmeyecektir.

2. Tüm yerli ve yabancı tekeller bir sıra içinde devletleştirilecektir.

3. Sigortacılık, toptan ticaret, dış ticaret, madenler ve maden çıkarma endüstrisi, enerji üretim endüstrisi devletleştirilecektir.

4. Tüm haberleşme ve ulaşım devletin elinde adım adım merkezileştirilecektir.

5. Tüm topraklar üzerinde özel mülkiyet kaldırılacak, büyük kapitalist çiftlikler devletçe işletilecek, geri kalan topraklar, tarım emekçisine ve tarım kollektiflerine gereksinimi oranında kullanım hakkıyla dağıtılacaktır.

6. İşyeri demokrasisi: Tüm işyerlerinde işçilerin ve işçi kollektiflerinin yönetime ve denetime katılması sağlanacaktır.

7. Sendikaların, ekonominin örgütlenmesi ve denetimindeki yetki ve sorumluluklarının giderek artması güvence altına alınacaktır.

8. Toplu sözleşme, grev ve genel grev hakları güvence altına alınacaktır.

9. Önceden belirlenen bir plan içinde devletin elindeki ekonomik işletme ve makinalar arttırılacak ve işlenmeyen topraklar üretime açılacaktır.

10. Yükseldikçe artan oranda gelir vergisi. Dolaylı vergiler azaltılacaktır.

11. Miras hakkı sınırlandırılacak ve daha sonra kaldırılacaktır.

12. Sağlığı elverişsizler ve emekliler dışında herkes için çalışma zorunluluğu konacaktır.

13. Ticari gizlilik kaldırılacaktır.

14. Çek ve kredi kartıyla ödeme yaygınlaştırılacak, özellikle varlıklılar için yasal zorunluluk durumuna getirilecektir.

15. Devrim devletinin demokratik düzenine başkaldıranların tüm mallarına elkonacaktır.

16. Küçük üreticiye en uygun koşullarda kredi olanakları hızlı ve yaygın biçimde sağlanacaktır.

17 Önceden belirlenen bir plan içinde tarım ile yapım endüstrisi entegre edilecektir.

18. Zaman içinde nüfusun toplumsal gelişmenin istemlerine uyarlı olarak ülke içinde daha dengeli bir dağılımı sağlanacaktır.

19. Ekonomik durum hakkında kapsamlı, düzenli istatistiklerin yayınlanması sağlanacaktır.

4.9. Demokrasi savaşımının ve ileri demokratik halk devrimi programının mantığı

Komünist Partisi, demokratik savaşımı devrim savaşımına *bağımlı* kılar. Demokratik hedefleri ana amaç olan devrim hedefini her an akılda tutarak öne sürer.

Siyasal demokrasinin *tüm* önemli istemlerinin kapitalizm altında kaderi uygulanmamak, ya da eksik uygulanmaktır. Komünistler bu gerçekten kalkarak demokratik istemleri kapitalist düzenin verebileceği düzey ile sınırlamak yerine bu gerçeği, demokrasi savaşımını devrim hedefine *bağımlı kılmanın* somut tabanı olarak görürler. Demokratik istemleri reformcu değil devrimci biçimde, *burjuva legalitesinin sınırlarını yıkıcı* biçimde öne sürerler. Böylece, yığınları hedefi burjuvaziyi alaşağı edip mülksüzleştirmek olan savaşa gitgide daha kararlı ve geniş olarak çekerler.

İDHD'nin sonucunda nasıl bir iktidar kurulursa kurulsun, ilk uygulanacak program yine İDHD'nin devrimci demokratik dönüşümleri olacaktır. Bu program ekonomik-toplumsal-siyasal açılardan ana düşmanın belini kırmada ilk adım, halk sınıflarının devrimci birliğini kurma ve korumada en geniş çerçeve ve sosyalizme ilerlemede dev bir sıçramadır. Siyasal devrim bir iktidar sorunudur, toplumsal devrim-sosyalizm ise uzun ve tedrici bir süreçtir.

Toplumsal devrimin uzun bir süreç olmasının nedeni, üretim araçları üzerinden özel mülkiyetin bir hamlede kaldırılamamasıdır. Bunu yapabilmek için, varolan üretici güçleri bir hamlede ortak mülkiyeti olanaklı kılan bir düzeye çıkarmak gerekir ki, bu zaman işidir. Proleter devrimi toplumu *yavaş* bir süreçle değiştirecek ve özel mülkiyeti, ortak mülkiyete olanak veren üretim güçleri geliştiği oranda ortadan kaldıracaktır.

Proletarya hegemonyasında gerçekleşecek İDHD *en başta* demokratik bir anayasayı, demokratik devleti ve böylelikle *dolaylı* yoldan proletaryanın siyasal egemenliğini getirecek, toplumu demokratikleştirecektir.

Demokrasi ise, üretim güçlerinin gelişme düzeyinin elverdiği ölçüde giderek genişleyen biçimde özel mülkiyeti kaldıran, emekçilerin yaşam ve çalışma araçlarını sağlama alan önlemleri uygulamaya koymanın aracı olarak kullanılmazsa, işçi sınıfının bir işine yaramaz.

Doğal olarak programdaki önlemlerin tümü bir anda uygulanamaz. Ancak her zaman biri ötekine yolu açacaktır. Özel mülkiyete ilk saldırı ardından proleterya daha ileriye gitmek, tüm sermayeyi, tüm üretimi ve değişimi, tüm ulaşımı devletin elinde giderek daha fazla yoğunlaştırmak durumunda olacaktır. Bu önlemler adım adım, üretici güçlerin çoğalması oranında gerçekleştirilecektir.

Böylece, proletarya siyasal üstünlüğünü kullanarak sermayeyi burjuvaziden *derece derece* söküp alacak, tüm üretim araçlarını devletin elinde merkezileştirecek ve üretim güçlerini en hızlı biçimde geliştirecektir. Bu nedenle bu önlemler, ekonomik olarak yetersiz gibi görünen, fakat kavganın gelişimi içinde eski toplum düzenine yeni saldırılar gerektiren, üretim biçimini tümüyle devrimcileştirmede kaçınılamayacak önlemlerdir.

İDHD programının mantığı böyledir. Ancak sınıf savaşının koşulları dayatırsa, işçi sınıfı başka türlü yapmaya, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti bir anda yok etmeye de hazır olacaktır. Bu, emekçi halk için daha zor koşullar, daha zorlu uğraş demektir ama halkın devrimci özverisiyle, kararlılığıyla böyle bir dar boğazı aşmayı sağlayacak üretim güçleri düzeyi Türkiye'de vardır. Oysa bu süreçte burjuvazi tez elden yok olur.

5. Sosyalist toplum ve sosyalist devlet

5.1. Sosyalizm: komünizme dönüşüm dönemi

Sosyalizm genel olarak, "işçi sınıfının iktidarı, üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti ve planlı ekonomi" diye tanımlanır.

"Sosyalizm" diye, tarihte bağımsız yer tutan bir toplumsal-ekonomik yapı, bir üretim biçimi yoktur. Sosyalizm, komünizmin alt aşamasıdır.

Sosyalizm, yaşanacak, bitirilecek ve bir sonraki aşamaya geçilecek bir aşama değildir. Kapitalizmden komünizme geçiş, proletarya diktatörlüğü altında, sürekli ilerleyen ve genişleyen bir dönüşümdür. *Sosyalizm, içinde kapitalist toplumun kalıntılarını taşıyan komünizmdir.*

"Herkese çalışması kadar"

Sosyalizm, meta üretiminin ortadan kalkışına gidiş süreci içinde, ama meta üretimi üzerine oturmuş bir dönemdir. Ekonomik özendiriciler, ekonomik muhasebe, para, kredi, ticaret gibi unsurlar meta üretiminin unsurlarıdır.

Sosyalist toplumun üretim güçleri, "herkese gereksinimine göre" ilkesinin uygulanamayacağı bir düzeyi temsil eder. Emeğin farklılaşmışlığı sürdüğünden toplumsal emek, doğrudan harcanan emek zamanı ile değil, ancak *toplumsal olarak zorunlu ortalama emek* ile ölçülebilir.

Bu nedenle, sosyalist toplumda *değer yasası* işler. Sosyalizmin belgisi, "herkese çalışması kadar"dır. Bu çalışma ancak değer yasası yoluyla ölçülebilir, yoksa sosyalizmde mallar arasındaki değişim oranı bulunamaz.

Meta ilişkilerinin varlığı, sömürü ilişkilerinin yeniden kurulması yönünde sistemin içindeki sürekli bir eğilimin varlığını anlatır. Bu eğilim aynı zamanda hâlâ yaşayan sınıf farklarının gelişmesi yönünde etki yapar. Öte yanda, sosyalizmde meta ilişkileri toplumsal mülkiyete dayalı özel bir durumdur, planlı ekonomi içinde işler ve kendiliğindenlik özelliği göstermez.

Değer yasası, toplumsal emek doğrudan harcanan *emek zamanı* ile ölçüldüğü zaman, komünizmde ortadan kalkacaktır. O zaman, üretim yalnızca toplumsal tüketim için üretilen bir emek ürünü olacak, alınıp satılan mal olmaktan çıkacaktır.

Sosyalizmde sınıflar ve sınıf savaşımı sürer

Sosyalizm döneminde kentle kır, kafa ile kol emeği arasındaki çelişkilerde kendisini dışa vuran *işbölümü* sürmekte, bu temel üzerinde sınıflar ve katmanlar, bölgesel ve ulusal farklılıklar yaşamaktadır.

Sosyalizmin sınıfları, üretim araçları karşısındaki konumlarıyla, emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rolleriyle ve

gelir dağılımı biçimleriyle farklılık taşıdıkları *için* farklı sınıftırlar.

Sosyalizm, sınıfların varolduğu, dolayısıyla sınıf kavgasının *sürdüğü* bir dönemdir. Ancak bu, komünizme gidiş sürecinde kişilikleri değişmekte olan sınıfların kendine özgü kavgasıdır.

Sosyalizm döneminde yaşayan bu kendine özgü sınıf kavgasında uluslararası ve ülke içi güçler dengesine ve *izlenen sınıf siyasetine* göre, kapitalizme geri dönmek, yerinde saymak ve komünizme yürümek olasılıkları vardır. Komünizmin ilk aşaması sosyalizmden komünizme yürüyüş kendiliğinden bir gelişme olmayıp, izlenen siyasal çizgiye ve geliştirilen *aktif* yığın demokrasisine doğrudan bağlıdır.

Sosyalizm, farklı çıkarlar temelindeki sınıflar arası çelişkilerin gelişmeyi hızlandıracak biçimde çözümlenebilmesinin nesnel temelini yaratmıştır. Ancak, bu çelişkilerin zamanında görülüp *doğru bir siyasetle* çözülmesi gerekir.

Sınıf farkları ancak üretim güçlerinde muazzam bir gelişmeyle komünizmde kalkar.

Sosyalizmde devlet kapitalist toplumun kalıntısıdır

Devlet, komünizmin ilk aşamasında kapitalizmin kalıntısıdır.

İlk aşamasında komünizm tam bir ekonomik olgunluğa erişmiş, kapitalizmin geleneklerinden ve kalıntılarından tamamen kurtulmuş değildir. Bundan dolayı, komünizm, ilk aşamada, "burjuva hukukunun dar çevrenini" korur.

"Hak" kavramı (insanların neyi yapmaya, neyi istemeye ve neyi elde etmeye hakları olduğu anlayışı) sosyalizmde ekonomik gelişmenin yetersiz düzeyi nedeniyle sürer. Herkesin ancak topluma verdiği kadar almaya *hakkı* vardır. *Hak, katkıya bağlanmıştır.* Bu kısıtlamanın aşılması emek üretkenliğinin yükselmesine bağlıdır. Hak ve hukuk sosyalizmde işçinin üretim araçlarıyla ve emeğin sonuçlarıyla ilişkisini düzenlemektedir.

Malların dağıtımına ilişkin hukuk, kaçınılmaz olarak *devletin* varlığını öngörür. Hukukun kurallarını *uygulatacak* bir aygıt olmaksızın, hukuk hiçbir şey değildir.

Komünizmin ilk aşamasında kapitalist toplumun kalıntıları bir de devletin temsil ettiği kafa-kol emeği ayrımlarıyla belirlenir. Aydınlar, siyasal kadrolar, yöneticiler komünizme dek kalkmaz. Bu kesimin işçi sınıfıyla ilişkilerinin doğurduğu ekonomik-siyasal biçimlenme kararla "kaldırılır" cinsten değildir.

Üretim araçları üzerindeki devlet mülkiyeti de sosyalizmde kapitalizmle komünizmin unsurlarının birlikte varolduğunu anlatır. Devlet mülkiyeti, proletarya diktatörlüğü aşamasının belirleyici, en tutarlı, en hızlı gelişmeyi, komünizme en hızlı dönüşümü sağlayan mülkiyet biçimidir. Ancak kendisi komünizm değil, *kapitalizmin* bir unsurudur. Komünizmin "mülkiyet" biçimi (o aşamada bu kavram da anlamsızlaşacaktır) devlet mülkiyeti değil, tüm bireylerinin üretken emek içine girdiği, toplu üreticilerin ortak mülkiyetidir.

Proletarya diktatörlüğü altında devlet mülkiyeti, tüm halka hizmet etmesi nedeniyle, ama o ölçüde kapitalist olmaktan çıkmıştır. Devlet mülkiyetinin kapitalist karakterini *tamamıyla* yitirmesi ancak işbölümünün ortadan kalkması, yani tüm insanların üretken emek içine girmesiyle, komünizme geçişle, devletin ortadan kalkmasıyla tamamlanacaktır. O zaman, bu anlamda "mülkiyet" de yok olacaktır.

Sosyalist devlet proletarya diktatörlüğüdür

Proletarya diktatörlüğü, iktidarı ele alışın belirli bir yolunun dayattığı bir sorun değil, devlet olmaktan gelen bir gerçekliktir.

Devletin baskı rolü, kapitalist sınıfın varlığıyla değil sınıfların varlığıyla bağlıdır. Sosyalizm proletarya diktatörlüğüdür.

Bireyler arası ilişkilerin toplumsal işbölümü yoluyla maddeleşmiş ilişkiler durumunu alması ve bunların düzenleme, baskı gerektirmesi ancak bireylerin yeniden maddesel güçleri ve ilişkileri kendi egemenlikleri altına almaları ve *işbölümünü ortadan kaldırmalarıyla* ortadan kalkacaktır.

Toplumsal işbölümü, sınıflar sürdükçe, çalışma yaşamın başta gelen zevki durumuna gelmedikçe, devlete (baskı rolüne) gereksinme vardır. Hukuk, iş yasaları, mahkemeler, çalışma disiplini vb., hep bu zorlamanın göstergeleridir. "Herkese çalışması kadar" demek, çalışma zorunluluğu, *zora dayalı emek* demektir. Hak kavramının sürmesi bu zoru anlatır.

Devleti yalnızca düşman sınıflara karşı baskı olarak ele almak özünde ve son çözümlemede doğrudur. Devlet, topluma, toplumun tüm bireylerine karşı bir soyutlamadır. Kendine egemen olan sınıfın bireylerine karşı da zorlamayı temsil eder.

Proletarya diktatörlüğü işçi sınıfının kendi devletini kurmasından komünizmin üst aşamasına dek uzanan süreyi kapsar. Bu sürede kendi içinde değişimlere uğrar, ülke içi ve dışında sınıf savaşının gelişmesine bağlı olarak *işlevi* değişir. Bu değişimler, devletin kuruyup gitme sürecidir. Bu süreç, *dünya ölçüsünde emperyalizmin çökmesiyle* yeni aşamalara büyüyecektir.

Dünya proletarya diktatörlüğü, sosyalizmin her alanda emperyalizme üstün geldiği, geri dönüşsüz egemenlik anıdır. Tam da bu nedenle, bu aşamadan önce hiçbir ülkede devlet ortadan kalkmaz.

Devletin kuruyup gitmesi de, sınıfların ortadan kalkması gibi üretim güçlerinin dünya çapında gelişmesi temelinde gerçekleşecektir. Dolayısıyla komünizm ancak dünya çapında gerçekleşebilir.

Tek ülkede komünizm olamaz.

5.2. Sosyalist demokrasi

Proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi aktif yığın demokrasisidir

Aynı özlü devlet çok farklı biçimlerde örgütlenebileceği için, teorik düzeyde bir sorun yaratmayan sosyalizm ve demokrasi ilişkisi, pratik düzeyde çeşitli sorunlar yaratmaktadır.

Proletarya devleti çoğunluğun devletidir, dolayısıyla özünde en demokratik devlettir, ama biçiminde demokrasi de, çıplak diktatörlük de olabilir.

Proletarya diktatörlüğü özünde çoğunluğun çıkarlarını temsil eder. Demokrasi de çoğunluğun yönetimidir. Yaşanan ortama, partinin izleyeceği hattın yanlışlıklarına vb. bağlı olarak özle biçim arası derece derece açılabilir. Öz ile biçim olarak demokrasinin uygulanması arasında bir açıklığın ortaya çıkması, devletin proletaryanın girişimi dışına çıkması demektir. Uzmanlık dalı olmaya devam eden devlet işleyişinin proletaryanın yeterince ağırlığını koymadığı bir biçimde yürümesi demektir. Çoğunluğun devlet işlerine aktif katılımı olmadığı zaman devlet çoğunluğun ellerinden yukarıya doğru süzülmüş olur, ki bu bürokratik deformasyondur.

Sosyalizmde demokrasi, çoğunluğun yönetimi, en başta, emekçiyi çeşitli oyunlarla yönetimden uzak tutan ve onu ezmede araç olan burjuva devletini dağıtıp yerine proletarya devletini kurarak sağlanacaktır. Çoğunluğun devletini kurmak başlıbaşına dünyanın en demokratik kazanımıdır.

Ancak bununla bitmez. Amaç çoğunluk adına bir gurubun (bürokrasi) değil, çoğunluğun kendi yönetimi olduğu için, devlet bürokrasisine savaş açılacaktır. Yalnız eskisini yok etmek için değil, yenisinin de halka karşı dönmesini engellmek için önlemler alınacaktır.

Bunlar yanında, insanlık tarihinin kazanımları olan *tüm* demokratik haklar

ve özgürlükler, hiçbir burjuva devletinin veremeyeceği ölçüde emekçi halka sağlanacaktır. Böylece çoğunluğun yönetimi olan demokrasi, her alanda *azınlık görüşlerin de çoğunluk hale gelebilmesinin* olanaklarını içinde taşıyacaktır.

Demokrasi yalnızca oy verme vb. gibi anlaşılamaz. *Demokrasi sürekli bir fikir oluşturma ve karar verme sürecidir.* Böyle olduğu için her alanda, her düzeyde *geniş tartışma olanağı ister.* Tartışma ortamını yaratmamış, farklı görüşlerin ortaya getirileceği platformları olmayan, açık tartışmayı kurumlaştırmamış bir demokrasi en iyi biçimiyle rıza demokrasisi olur. Oysa sosyalizmin gereği aktif yığın demokrasisidir.

Tutarlı bir demokrasi (çoğunluğun yönetimi), ezilen çoğunluğun erki olan proletarya diktatörlüğünü gerektirir. Aynı biçimde, ezilen çoğunluğun devleti olan proletarya diktatörlüğü, çoğunluğun yönetimi demek olan demokrasiyi gerektirir. Bu nedenle, proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi *aktif yığınsal demokrasidir.*

Sosyalizmde demokrasi komünizme ilerleyebilmenin zorunlu koşuludur

a) Sosyalizm sınıflı ve sınıf çatışmalı bir toplumdur. Demokrasi ise sınıf savaşımının daha özgür, daha açık, daha geniş örgütlenmesi demektir. Sosyalizmde var olan çeşitli sınıf ve katmanların özel çıkarları ancak sosyalist demokrasi yoluyla sağlanabilir.

Sosyalist toplumda da, aynen kapitalizmde olduğu gibi, sınıfların ve katmanların çıkarları en yoğunlaşmış biçimi ile siyaset alanında belirir. Sosyalist devlet, toplumda var olan çeşitli sınıf ve katmanların özel çıkarlarını siyasal alanda dikkate almak zorundadır. Bu ancak merkezi işleyişle, her düzeyde (örgütsel, bölgesel ya da toplumsal) *yığın girişimini* düzgün birleştirebilmekten geçer.

b) Devlet mülkiyeti sosyalizmde tüm halkın mülkiyetini *temsil eder,* kendisi değildir. Bu nedenle işgücü ve üretim araçları arasında ayrılığı tam anlamıyla ortadan kaldırmaz. İşçi üretim araçlarının mülkiyetini kendi adına kullanması için devlete verir.

Sosyalizmde toplumun ve üretimin örgütlenmesi ve yönetimi hâlâ uzmanlık işidir. Üreten-yöneten ayırımı giderek azalsa da sürmektedir.

Devletin sınıf egemenliği sorunu, devletin işletilmesi sorunundan farklıdır. Komünizme devrimci dönüşüm aşamasının önemli bir çelişkisi budur. İşçi sınıfı egemen sınıftır ama devleti işletmeye hazır değildir. Onun adına bu işi yapması gereken bir kesimi (bürokrasi) kabul etmek zorundadır. Bunları ne derece denetleyebildiği sorusunun yanıtı onun komünizme ne denli ilerleyeceğini belirleyecektir. Ne derece denetleyebildiği de demokrasinin ne denli uygulandığıyla, işçi sınıfı-devlet bütünleşmesinin ne denli derinleştiğiyle eş anlamlıdır.

Zaten toplumun üzerinde bir kurum olan devlet bürokratikleşirse, işçi sınıfından uzaklaşırsa işgücü ile üretim araçlarının bütünleşmesi o ölçüde *biçimselleşir.*

c) Sosyalizmde bu bütünleşmenin nesnel temeli vardır. Üretim araçlarının proletarya diktatörlüğü mülkiyetine girmesi, tarihte ilk kez yığınlarla devlet arasındaki uçurumu kapatma olanağı sağlamıştır. Emek alanında, ekonomide gelişme de, siyaset alanında gelişme de artık birbirlerine doğrudan bağlanmıştır. Daha da öte, devletin yok olup gitmesi siyasal sorunuyla, işbölümünün kaldırılması ekonomik sorununu birbirine bağlamıştır. Dolayısıyla ekonomi de, devlet de, ilerleyebilmek için halkın aktif katılımına bakmaktadır.

Komünizmin ilk aşamasında demokrasinin tam anlamıyla, giderek genişleyen biçimde uygulanması, halkın demokratik pratiğinin genişlemesi, toplumun bu aşamadan ileriye, komünizmin üst aşamasına, sınıfsız ve devletsiz topluma yürüyebilmesinin *zorunlu* koşuludur.

5.3. Türkiye'de sosyalizm kuruculuğu ve sosyalist demokrasi

Her uygulama gibi sosyalist Türkiye'de sosyalizmin evrensel özelliklerini ve toplumumuzun kendi gelişiminden kaynaklanan *geçici* özelliklerini birlikte barındıracaktır.

Sosyalizm kapitalizmin geliştirdiği taban üstünde, kurulur, ondan ileri bir aşamadır. Türkiye'de sosyalizmin kurulabilmesi için gerekli minimum taban fazlasıyla vardır. Ancak gelişmiş-yaygın üretim güçlerine dayalı gerçek sosyalizmi kurmak uzun bir tarihsel süreç alacaktır. Önce kapitalizmin yetersiz hazırladığı tabanı son hızla döşemek gerekecektir. Türkiye'de sosyalizm kuruculuğu devrimi yapmaktan daha zor olacaktır.

Türkiye'de özel mülkiyetin ortadan kaldırılması, toplumsal mülkiyetin kurulması, üretim ilişkilerini toplumda varolan üretim güçlerinin ancak bir *bölümüyle* uyumlu duruma getirecektir. O bölüm kapitalist makinalı üretimin varolduğu alandır. Bu nedenle ve özellikle üretim güçlerinin en hızlı biçimde geliştirilmesine zaman tanımak için çeşitli kapitalist mülkiyet biçimlerinden geçici olarak yararlanılacaktır. Buna bağlı olarak, tekeller dışında kalan özel işletmeler uzun bir sürede ve tedricen devletleştirilecek, kolektifleştirme hareketi özellikle yavaş ve gönüllü yürütülecektir. Kapitalist ülkelerden, egemenlik haklarımıza karışma oluşturmayan kredi kullanılacaktır.

Türkiye toplumu hiçbir biçimde kendi içine kapatılmayacak, halkımızın tüm dünya ile doğrudan tanışması her yoldan teşvik edilecektir.

Türkiye'de sosyalizm zaman içinde üretim güçlerinin gelişmesine, üretim biçiminin olgunlaşmasına, kültürel düzeyin yükselmesine paralel olarak partinin bilinçli-aktif çabasıyla her geçen gün gelişecektir.

Tarih, yığınların enerjisine dayanan sosyalizmin ülkeyi kapitalizmden çok daha hızlı geliştirdiğini göstermiştir. En başta Sovyetler Birliği'nin deneyimi bunun canlı örneğidir. Proletarya diktatörlüğü altında üretim güçleri, iç savaş, işgal ve II. Dünya Savaşı'nın yıkıcı etkilerine karşın olağanüstü bir hızla ilerlemiştir. Sosyalizm tarihin pratik sınavını başarıyla vermiş, insanlığı gerçek özgürlüğe ve kurtuluşa kavuşturacak bir düzen olduğunu kanıtlamıştır.

* * *

Proletarya diktatörlüğü, hem çoğunluğun çıkarlarını temsil ettiği için, hem tüm kapsamıyla demokrasiyi *varsaydığı* için en demokratik burjuva devletinden bin kat daha demokratiktir.

Türkiye'de ülkenin geri ve küçük burjuva karakterinden dolayı, proletarya diktatörlüğünün bazı özellikleri kaçınılmaz olarak gelişmiş ülkelerde olacağından farklı olacaktır.

Türkiye'de sosyalist demokrasi açısından kısa ve orta dönem farkları yanında *uzun dönem farklarını* da dikkate almak gerekir. Uzun dönem farkları, ancak kuşaklar boyu çalışma içinde kapatılabilecek farklardır. Bunlar az gelişmişlik-gelişmişlik farklarıdır.

Türkiye toplumunda demokratik yan çeşitli tarihsel-kültürel-ekonomik-toplumsal-uluslararası nedenlerle geride kalmıştır. Bu geri kalışın önemli bir göstergesi olarak *sivil (civic) toplum* çok cılızdır. Sivil toplum örgütlenmelerinin, devlet işleyişinde ve toplumsal yaşamın *her alanında* giderek daha fazla yer tutması gerekir. Sosyalist demokrasi ancak böyle sağlanır, geliştirilir, haklar yığınların aktif katılımı-denetimiyle yaşama geçebilir.

Sivil toplum, ekonomik gelişme ve

kültürel gelişme; üçü birlikte Türkiye'de proleter demokrasisini sosyalizme yakışan bir düzeye ulaştıracaktır.

Partinin, Türkiye toplumunun demokratik gelişmesinin bilinçle önünde yürümesi gerekir, çünkü demokrasi sosyalizmin demokrasinin kendini yadsıyacağı sınıra dek genişletilmesi komünizme geçişin vazgeçilmez koşuludur.

Komünizm ülke çapında büyük ölçekli üretimin *olabilen en yüksek merkeziliğini* gerektirir ve varsayar. Ancak, sosyalist ekonominin gelişmesine paralel olarak merkezi otoritenin etkinliği, merkezileşme arttıkça, tabanın etkinliği, demokrasi de artmak zorundadır. *Tabanda yaratıcı eylem, yeni kamu yaşamının temel unsurudur. Canlı, yaratıcı sosyalizm, Türkiye halkının kendi ürünü olacaktır.*

Proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi olan aktif yığın demokrasisi programımızın Türkiye'de ilk anda ne derece uygulanabileceği, devrim sırası ve sonrası koşullara bağlıdır. Ancak ulaşmak istediğimiz budur. Tüm engelleri aşarak kuracağımız budur.

6. Komünist partisi

TKP enternasyonalisttir

TKP, tüm uluslardan işçilerin sömürüyü yoketme ve sınıfsız toplumu yaratma kavgasında *ideoloji ve siyaset* birliği demek olan enternasyonalizme sımsıkı bağlıdır.

Proletarya enternasyonalizmi bir ülkedeki proleter savaşımının çıkarlarının, dünya ölçüsündeki aynı savaşımın çıkarlarına bağlı kılınmasını zorunlu tutar.

İşçi sınıfı çıkar ve amaçlarının enternasyonal birliği anlayışı ulusal sınırlar içindeki hareketten kendiliğinden doğmaz. Bu nedenle, TKP işçi sınıfına proleter enternasyonalizmi fikirlerini aşılamak, ulusculukla uzlaşmasız savaşmak görevini inatla yürütür. Dünya işçi ve komünist hareketinin Marksçı-Lenince temeldeki birliğine zarar veren akımlarla savaşmayı görev bilir. Ulusculuk ve oportünizm ve revizyonizmin derin bağının bilincindedir.

TKP, dünya proletaryasının, dünya ölçüsünde global bir stratejiye ve örgütlenmeye sahip olması gerekliliğine inanır. Bugün merkezi bir uluslararası örgüt, bir dünya partisi olmadığından, komünist partilerinin bağımsızlığı ile komünist hareketin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde birliğini bağdaştırma sorunu daha büyük önem kazanmıştır.

İşçi sınıfı içinde uzlaşmaz çelişkiler yoktur ama farklı yanaşımlar vardır. Bunlar varsa yoldaşça bir tartışma da olmak zorundadır. TKP, dünya komünist hareketi içinde görüşlerini bu anlayış içinde ortaya getirir.

Dünya devrimine, dolayısıyla Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelere karşı tutum, proletarya enternasyonalizminin ana ölçütüdür. TKP, her zaman dünya devriminin çıkarını herşeyin üstünde tutar.

Proletarya enternasyonalizmi, her komünist partisinin önüne öncelikle ülkesinde devrim görevini koyar. Yaşayan sosyalizmi ve dünya komünist hareketini savunmanın, dünya barışını korumanın yolu asıl olarak buradan geçer.

TKP tüm işçilerin partisidir

Komünistler her zaman proletaryanın en büyük, en güçlü, en merkezi birimlerde örgütlenmesinden yanadırlar. Ayrı örgütlenmeyi zorunlu kılan nesnel koşullar yoksa, proletarya tek partide örgütlenir. Bu proletarya enternasyonalizminin gereğidir.

Bir hareket, aynı devlet sınırı içindeki işçilerin örgütsel birliğini savunmuyorsa burjuva ulusculuğundan kopmamış demektir.

Türkiye'de nesnel koşullar, Kürt ve Türk proletaryasının Türkiye çapında tek bir partide örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır. Kuşkusuz, ulusal açıdan Türkiye Kürdistanı Kürdistan'ın bir parçasıdır. Ancak proletaryanın örgütlenme çerçevesi buna göre değil, onun genel savaşım koşullarına göre belirlenir.

TKP Türkiye işçi sınıfının öncü örgütüdür

Türkiye Komünist Partisi, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliği, işçi sınıfının ideolojik-siyasal öncüsüdür. Amacı devrim yoluyla proletarya diktatörlüğünü kurmak ve komünizme varmaktır.

Komünist partisinin proletaryanın bir bütün olarak çıkarlarından öteye bir çıkarı yoktur. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşının çeşitli gelişme aşamalarında her yerde ve her zaman hareketin bir bütün olarak çıkarlarını temsil eder.

Dolayısıyla komünistler, işçi sınıfının en ileri, en sınıf bilinçli öğeleri olarak TKP'de biraraya gelmişlerdir.

Komünistlerin çalışmasının özü ve onların proletaryanın bağımsız bir partisi olarak öteki işçi sınıfı partilerinden ayrılmalarının amacı, her zaman ve her durumda işçi sınıfının bilincini komünist bilince yükseltmektir.

Aynı zamanda tüm emekçilerin çıkarlarının gerçek temsilcisi olan TKP, halkın tüm kesimleri arasında çalışma yürütür.

TKP Lenince örgütlenme ilkelerine bağlıdır

Propaganda ve ajitasyon

Komünistlerin baş ve değişmez görevi, sistemli, çok yönlü, ilkeli propaganda ve ajitasyon yürütmektir. Yığınları şiddet yoluyla devrim görüşüyle yoğurma gerekliliği, Marksizm teorisinin kökünde yatar. Burjuva ideolojisine karşı sürekli ve tutarlı savaş, devrimin önkoşuludur.

Merkez organ

Parti propaganda ve ajitasyon çalışmasını merkez organ temelinde yürütür. Merkez yayın organı, "yalnızca kollektif bir propagandacı, kollektif bir ajitatör değil, aynı zamanda kollektif bir örgütçüdür."

Merkez organın dağıtım ağı çevresinde örgütlenme, merkez organ temelinde eğitim, partimizin *sürekli ortak eyleminin* temelini oluşturur.

Üye

Parti üyesi, parti programını benimseyerek partiye giren, parti örgütlerinden birinde tüzüğün öngördüğü biçimde çalışan ve üyelik keseneklerini düzenli ödeyen kişidir.

Hücre ilkesi

Komünist partisinin temel örgütsel birimi hücredir. Hücre tüm parti üyelerinin içinde yer almaları gereken tek birimdir. İşyeri ve yerleşim esasına göre kurulan temel örgüt, partinin emekçi yığınlarla en yakın, en geniş ilişkisini kurar. Aynı zamanda üyelerinin kendini eğitmiş, devrimci savaşın özel sanatlarını öğrenmiş, yaşamının tümünü partisine adamış profesyonel devrimciler

Profesyonel devrimciler örgütü

olarak yetişmesi için çalışır.

Endüstriyel yoğunlaşma

Partimiz özellikle *işçi devrimcilerin* yetişmesine önem verir. Bu, işçi sınıfı içinde, fabrikalarda örgütlenmeyi başa almayı getirir. Parti bunu *endüstriyel yoğunlaşma* ilkesine göre yapar. Örgütlenmesini kilit fabrikalarda ve stratejik işkollarında yoğunlaştırır.

Eleştiri-özeleştiri

Bireysel ve kollektif düzeyde eleştiri-özeleştiri, komünist partisinin birliği, gelişmesi ve büyümesi için ilk koşuldur. Amacı partinin işçi sınıfına, insanlığa hizmet yeteneğini sürekli olarak güçlendirmektir.

Eleştiri, eleştirilen bireyi ya da kollektifi yıkmak değil, partinin ortak amacına olan katkısını artırmak amacını güder. Eleştirilen tutumun neden sınıfın ve partinin çıkarlarına uymadığını gösterir.

Burjuva ve küçük burjuva ideolojileri sürekli olarak partinin üzerinde basınç yapar, partiye sızar. Bireylerin ya da kollektiflerin rastlantısal hataları düzeltilmezse eğilim, hatta sapma durumunu alabilir. Eleştiri-özeleştiri bu tehlikeye karşı en etkin silahlardan biridir.

Partide kadın-erkek ayrımı yoktur

Partide kadın-erkek ayrımı yoktur. Erkek komünistler eşitliği pratikte uygulamalı, kadın komünistler uygulanmasında ısrarlı olmalıdırlar. Böylece partinin savaşım gücünün sınırları genişler.

Legalite-illegalite

TKP, gizlilik-açıklığı, legalite-illegalite ile birbirine karıştırmaz. Legal partinin de, illegal partinin de çalışması değişik derecelerde gizli ve açık çalışmalardan oluşur. Ağır illegalite koşullarında çalışan partimiz, burjuva toplumunda her zaman en illegal olan budanmamış ideolojisini, siyasal tutumunu en açık biçimde ortaya koyar.

Özgürlük

Burjuvazinin komünist partisine devrimi yapma özgürlüğünü tanımasına olanak yoktur. Devrimini yapmamış komünist partisi, burjuva yasallığın sınırlarından bağımsız olarak, devrimci amaca yönelik savaşımı *kadar* özgürdür. Devrimini yapmış bir komünist partisi, sosyalizmi gerçekleştirme ve daha sonra komünizm kuruculuğundaki savaşımı *kadar* özgürdür.

Yönetim örgütlenmesi

Komünist partisi yönetimi partinin ideolojik-siyasal-örgütsel öncüsüdür.

Güvenilir ve yetenekli, profesyonel olarak eğitilmiş, uzun bir deneyim okulundan geçmiş, uyum içinde çalışan liderler olmaksızın modern toplumda hiçbir sınıf kararlı bir savaşım yürütemez.

Hiçbir hareket, sürekliliğini sağlayan kalıcı bir yönetim örgütlenmesi olmadan yaşayamaz. Bu nedenle partimiz yönetim kadrolarını korumaya özel önem verir.

Partimiz yönetim kadrolarının her düzeyde yönetim ve çalışma biçimlerini modernleştirmelerine büyük önem verir. Bu, profesyonel devrimciler örgütü olabilmenin gereğidir. TKP'de bilimin ilerletilmesinde parti yönetimi sürekli ve ağırlıkla rol alır.

Kadro anlayışı

Kadrolar, o kadroları oluşturan bireylerin eksiklikleri ve yanlışları düzeyinde değerlendirilemez. Kadro değerlendirmesi yaparken bakılacak yer, o kadronun toplumsal gelişmenin dayattığı görevleri önüne koyup gerçekleştirmek için çalışıp çalışmadığıdır. Bir kadronun ileriliği ya da geriliği bununla belli olur.

Örgütlenmenin şeması yoktur

TKP, Leninci örgütlenme ilkelerini pratikte uygular. Somut örgütlenme biçimleri açısından, örgütlenmenin değişmeyecek bir şeması olmadığı gerçeğinden hareketle, yapısını yeni koşullara sürekli olarak uygular.

TKP Demokratik – Merkeziyetçidir – Disiplin anlayışı

TKP, kapitalizm koşullarında komünist partisinin yukarıdan aşağıya örgütlenmesi ilkesine bağlıdır. Partiye yoldaşça güven göstererek, bu anlayış içinde çalışacaklar parti saflarına katılır.

TKP, demokratik-merkeziyetçilik ilkesini benimser. Savaşmak isteyenler için *demokratikliğini zamana, yere ve yaptığı işe uygun olarak biçimlendiren merkeziyetçi ve demir disiplinli* örgütlenme gerekir.

Parti içinde işlevlerin ayrımı ve karşılıklı denetim, yerel örgütlerin kendi alanlarında özerkliği, yönetim organlarının seçimle gelmesi, tartışma, parti kongre ve toplantılarının yığınlara açılması *demokratikliğin dayandığı ilkelerdir.*

Merkeziyetçilik, kararların uygulanmasında, eylemde merkezilik anlamına gelir. Parçanın tüme, alt örgütlerin üst örgütlere, azınlığın çoğunluğa bağımlı olması, partinin tek merkezden yönetilmesi, *merkeziliğin dayandığı ilkelerdir.*

Komünist disiplin

Komünist disiplin, ideolojik birlik, doğru siyaset ve yığınlarla bağ temelinde gelişir.

İşçilerin ve yarı proleterlerin örgütlenme gücüne inanan, karşılıklı saygıya dayanan bir disiplin, savaşımda yetki ve sorumluluk devrini ve girişkenliği arttırır.

Komünist partisinin disiplini, 1) Partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirme, 2) Eleştiri-özeleştiri, 3) Tartışma, 4) Eylemde demir birlik, 5) Parasal kaynakları partiden sakınmama ile belirlenir. Bu beş temel noktayla belirlenen disiplin, demokratik - merkeziyetçiliğin özüdür.

Tüzük örgütsel birliğin ve işleyişin belgesidir. Partinin anayasasıdır.

TKP ve din

Komünist partisi açısından din kişisel bir sorun değildir. Komünist partisi dinsel inanç biçiminde ortaya sürülen bilinç yoksunluğuna, bilgisizliğe kayıtsız kalmaz. Partimiz ateist propaganda yapar.

Partimiz, işçi sınıfının kapitalizmin güçlerine karşı kendi savaşımı ile aydınlanmadıkça, ateist propagandanın, işçi sınıfını bu yolda yeterince aydınlatamayacağına inanır. Yığınların sermaye egemenliğinin her türlüsüne karşı savaşımına öncülük eder. Ateist propagandayı temel görevine, sömürücülere karşı sınıf savaşımını geliştirmek görevine bağlar.